

ఆంధ్రపత్రిక

4 అణాలు
6-6-56

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

కుంభకొండ రామస్వామి ఆలయంలో శిలాశ్వాశిల్పం

ఫోటో : ఎన్. రామకృష్ణ—మాయవరం

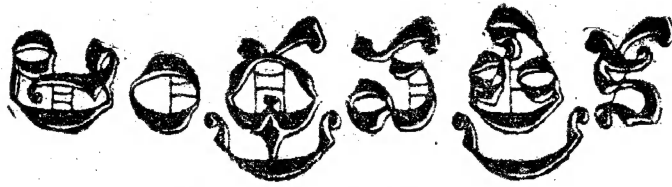

“నృత్యతి హరిరిహ సరసవసన్తే....”

ఫోటో: డి. యస్. అంబూరావు, — శిశుభవత్సరము.

సంపత్కర చండా
 రూ. 12-0-0
 విడివ్రుతిక 4 అ.

సచిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంపుటము 50
 సంచిక 40
 6.6-56

దుర్ముఖ వైకృత బహుళ ద్వాదశి బుధవారం

విషయానుక్రమణిక

ముఖద్వితం : జానక	
న్యూఢిల్లీ లేఖ—శ్రీ కృష్ణ	8
అరుణవలయం—ఎల్లార్ వారెని	6
భరణి—పి. గణపతిశాస్త్రి	9
వశేర్ సంచాలి (సీరియల్)—విభూతిభూషణ్ బెనర్జీ	18
అంగారపు ఉంగరం—చాగంటి తులసి	20
అలకపాన్పు—కొంపల్లి బ్రహ్మసందకాపు	25
సినిమా—	30
అమ్మన్న గారు—'రామకృష్ణ'	37
వనితాలోకం—బిల్లిండల వరస్వరూపిణి	40
చించిపాడుని పూదోట—మద్దులూరి రామకృష్ణ	43
సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర (సీరియల్)—జుల్ఫార్	45
కాత్తగొడుగు—రావిళ్ల కృష్ణారావు	49
గుర్రంకోరిన న్యాయం—'భామ'	54

న్యూఢిల్లీ లేఖ

ధిల్లీ నగరం గ్రీష్మవాతావరణంతో బీభత్సంగా ఉంది. ఈ వాతావరణం ఢిల్లీలో ఆసవాజమేమీ కాదు. గ్రీష్మం కొంచెం తొందరపడి ముంచుకుపోయినట్లు రావడం మాత్రమే కొత్తవిశేషం. నీటి ఎద్దడి కూడా ఢిల్లీకి సహజమే. స్వామిభవాన్ని బట్టి చెప్పాలంటే, నేను ఉండేది మీడి కిందిభాగంలోనే అయినా భుజం లోంచి నీరు సరిగారాదు. రెండో అంతస్తులో, మూడో అంతస్తులో ఉండేవారి మాట చెప్పనక్కరలేదు.

పార్లమెంటు కింది భాగా అభివృద్ధి చెస్తున్నాయి. ఈ విధికి రెండుపక్కలా ఆకాశకూర్మార్కాలు లేస్తున్నాయి. ఈ కొత్త పద్ధతి సౌధాలలో నివసించబోయేజనం అగచాట్లు ఊహించవలసిందే.

న్యూఢిల్లీలో ఇటీవల కొన్ని చిన్నవి, కొన్ని పెద్దవి సంఘటనలు కలిగాయి. చిన్నవాటిలో శిష్కావదగినది భారత ప్రధాని మీద కొన్ని స్థానిక ప్రతికర ద్వారా జరిగిన విచారక దండయాత్ర. ఈ ప్రతికరలు కొంగును కెండాకింద దాక్కుని కొందరి స్వార్థప్రయోజనాలను సంతోషించడం పనిగా పెట్టుకున్నాయి. ఈ దండయాత్రను పురికొల్పింది ప్రధానితో పనిచేసే సహమంత్రులేనని మాచాయగా వచ్చిన వార్తలతో ఈ సంఘటన కలిగింది.

వర్లిక్ అక్టోబర్ కమిటీసభ్యుల పేర్లు ఈమధ్య ప్రకటించారు. పేర్లనుబట్టి చూస్తే ఇది వరకటి కమిటీసభ్యులకంటే ఈ సభ్యులే మెరుగని తోస్తుంది. శ్రీటి. ఎన్. సింగ్ ను మళ్ళీ ఎన్నుకొనడం కూర్చించ దగినది. శ్రీమతులు శివంతలానాయర్, తారకేశ్వరి సిన్హాను తీసుకోవడంకూడా బాగానే ఉంది.

శ్రీమతి శివంతలానాయర్ లోకసభలో సభ్యత్వప్రమాదస్వీకారం చేస్తూ మొదటి ఉపస్థానం చేసింది. "లోకసభలో సభ్యురాలుగా ఎన్నుకోబడినందున" తాను ఏమేం చేయబోయేది అన్నీ చెప్పేసింది. మొదట్లో ఆమె శ్రద్ధాకలంతో చాలా

ఉబలాటం కనబరచేది. తరువాత అది తగ్గిపోయింది. ఇక శ్రీమతి తారకేశ్వరిసిన్హ పార్లమెంటులో 'గ్రామీణ తార' గానే చెలామణీ అవుతోంది. ఈ లెక్కన వర్లిక్ అక్టోబర్ కమిటీ చిత్రపదర్పణకాలగా తయారవుతుంది. ఈ బాపతు పక్షపాత కైఖరులను నిరసిస్తూ వందమంది పార్లమెంటు సభ్యులు పిటీషన్ పెట్టారంటే ఆశ్చర్యం లేదు.

అసలు పెద్దసంచలనం ఇంకొకటి ఉంది. అది భారత అడిటర్ జనరల్ - కంట్రోలర్ గారి అధికార విస్తరణ దాహినికే సంబంధించినది. పద్దెనిమిది నెలల కిందట ఆయన అధికారానికి వచ్చినప్పటినుంచి తన రాజ్యాన్ని

శ్రీ కృష్ణ (ఆంధ్రపత్రిక ప్రతినిధి)

వికలం చెయ్యాలని ఆయన ఒత్తిడిచేస్తున్నాడు. తిగాదా ఆయనకి ఆర్థికమంత్రికి మధ్య కాదు; ఆర్థిక మంత్రికి, ఆరాధకానికి మధ్య. అడిటర్ జనరల్ వదలికి తన పేరు నూచింపబడినప్పటినుంచే, ఆయన ఆర్థికశాఖ అక్వాయిషీని ఎదిరించడం మొదలెట్టాడు. ఈ వివాదం ఆర్థికమంత్రి తన వదలికి రాజీనామా ఇచ్చేదాకా వెళ్ళింది. చివరికి వివేదికలన్నీ ముట్టదాఖలు కావడమో, పెల్లులలో చెవిలుపట్టడమో జరిగింది. మొత్తానికి అది అమలులోకి రాలేదు.

అడిటర్ జనరల్ మహాశయ్యడు చేసిన రెండోపని ఇండియన్ సివిల్ సర్వెయ్ల జీతాలమీద, పింఛనులమీద దండెత్తడం.

మూడోపని, జాతీయం చేయబడిన ఇన్స్ట్రుమెన్టు కార్పొరేషన్ అక్టోబర్ కమిటీ చేసే చూక్కు తనకున్నదని ఆయన ప్రకటించడం. ఈ విషయంలో ఆయన తరఫున ఆశీక చొట్టమంచి ఒత్తిడి వచ్చిందని ఆర్థికమంత్రి బయటపెట్టారు. అడిటర్ జనరల్ తరఫున వకలాత్తుచ్చుకొని వాదించిన పెద్దమనిషి శ్రీ రాజగోపాలాచారిగారి

అబ్బాయి శ్రీ సి. ఆర్. వరసింహన్. ఈ వరసింహన్ గారికి జలాంతరగాములనుంచి మద్దతిపెళ్ళం దాకా, జాతీయ పరిశ్రమల అక్టోబర్ కమిటీ చేయబాని అడిటర్ జనరల్ కున్న చూక్కు దాకా అక్కరలేని దంటూ ఏ పనిలేదు. పార్లమెంటు పోషలిస్తు సవరణను తిరస్కరించడంతో అడిటర్ జనరల్ యొక్క, ఆయనతాలూకు వ్యక్తుల యొక్క నోకు కట్టుపడిపోయాయి.

అడిటర్ జనరల్ గారి తరఫున జరిగే 'ఒత్తిడి' కొంచెం ఆందోళనపడదగిన సంగతే. ప్రధాని అధ్యక్షతన జరిగే కేంద్రమంత్రివర్గ సమావేశాల్లో ఆయన గాన రెండుపార్టీ ఒడిపోయినసంగతి దృష్ట్యా "కొందరు పార్లమెంటు సభ్యులను" అందజేయబడిన ఈ కేంద్రలేఖ పరిశీలించ దగ్గది.

"1956 మే 11న లేదిన పార్లమెంటులో ఒక అనుబంధ ప్రశ్నకు ఆదాయ వ్యయశాఖ మంత్రి సమాధానమిస్తూ బ్రిటన్ లో జాతీయ పరిశ్రమలను అడిట్ చేసే అధికారం కంట్రోలర్ - అడిటర్ జనరల్ కు లేదనీ, ఉన్నదని అతిపెద్దదూ ఒత్తిడిచెయ్యలేదనీ అన్నాడు. ఈ సమాధానంవలన మన జాతీయపరిశ్రమల అడిట్ విషయమే కొన్ని అపోహలు కలగవచ్చు గనక, భారతదేశంలోను, బ్రిటన్ లోను జాతీయపరిశ్రమలకు సంబంధించినంతవరకూగల తేదాలను పార్లమెంటు ఆర్థికసంఘాల దృష్టికి తీసుకురావడం అవసరమవుతున్నది.

బ్రిటన్ లో జాతీయ పరిశ్రమలకు ప్రభుత్వం వ్యయంగా పెట్టుబడులు పెట్టడంలేదు. దీనివల్ల ను జాతీయీకరణం ద్వారానే కావలసిన పెట్టుబడినంతటిదీనే సేకరించుతారు. దీనికి ప్రభుత్వ పునామీ మ్రాత్రమే ఉంటుంది. ఆయనప్పటికీ ఆ పరిశ్రమల ఆర్థికబాధ్యతవిషయమే పార్లమెంటులో చాలాసార్లు ఆందోళన జరిగింది. 1952 లో నియమించబడిన జాతీయ పరిశ్రమల కలెక్ట్ కమిటీ 'ఈ పరిశ్రమల అడిట్ బాధ్యత తీసుకోగలరా' అని కంట్రోలర్ - అడిటర్ జనరల్ ను అడిగింది. అతడు తీసుకుంటానని చెప్పాడు. కాని దానివల్ల

న్యూ థిల్స్

ఈ సిబ్బందిని కాగా ఎక్కువ చేయవలసి వస్తుంది, అంతేగాక వృత్తిత్వానికి అడ్డంకు అయినవారిని తాను ఎక్కువగా ఉపయోగించడం కుదరదని భూదా అతడు చెప్పాడు. అందుచేత వాటియ పరిశ్రమలను అతడు యిదీ చేసేందుకు పార్లమెంటు ఒక స్థాయి సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుందని, ఈ సంఘానికి కంట్రోలర్-అడిటర్ జనరల్ హోదాగలిగిన ఒక అధికారి సహాయ పడుతూ ఉండాలని సెలెక్ట్ కమిటీ మూడవ చేసింది.

ఈ సందర్భంలో కంట్రోలర్, అడిటర్ జనరల్ ఈ సంఘం సమావేశంలో చెప్పిన ఒక విషయం గమనించలేక. రాజ్యాంగం అవకాశదృష్ట్యా దీనికి కొంత ప్రాధాన్యం ఉన్నది. అసలు ప్రభుత్వం వశపరచుకొన్న పారిశ్రామిక సంస్థల విషయమై మిగిలిన పార్లమెంటుకి అందచేసిన నివేదికలలో వాటి మంచి చెడలనుంచి ఏమైనా వాకారా అని అడిగితే లేదనేజవా విచ్చారు. "నిజానికి అవి వా పరిధిలోకి రావు. వాటి పైట బళ్ళి ప్రభుత్వం పూర్వీకులు ఇవ్వాలనిన సేనే రిప్ప, నేను వాటితోలికి పోవడానికి నీలు లేదు" అని అడిటర్ జనరల్ స్పష్టంగా చెప్పారు.

అయితే, ఆయా పరిశ్రమలను వాటియం చేసేవారు కేంద్ర సమాచారనిధి (కస్టోడియన్ డిపార్ట్ మెంట్) నుండి డబ్బు తీసుకోవటం జరిగినపుడు మాత్రం, సమాచారనిధిపై పార్లమెంటుకు తాము దరిమిలా ఇచ్చే నివేదికలో ఈ వ్యవహారం సంగతి ఎత్తి, చెప్పడం చూచుకొన్న సంగతి చెప్పవచ్చునని ఆయన తెలియచేశారు.

ఇక మనదేశంలో తరచూ వేరు. ప్రభుత్వం వశపరచుకొన్న పరిశ్రమలకు, అంతాకొక పాయింట్, చాల వరకు పెట్టుబడి ప్రభుత్వ నిధులనుండి సరాసరి సమకూర్చుతారు. దీనికి తగ్గ లెక్కలో సమాచార నిధి నుండి డబ్బు తీసుకుంటూ ఉంటారు.

ఈ వ్యవహారాన్ని తాము తనికీ చేయవలసిందేనని అడిటర్ జనరల్ వాదం. బ్రిటన్ లో అనుసరించే పద్ధతుల దృష్ట్యా, మన రాజ్యాంగంలోని మూత్రాల ప్రకారం, పరిశీలిస్తే, సమాచార నిధి నుండి, ఏ కారణం వల్లగాని, ఏ పద్ధతిలో అయినా సరే డబ్బు తీసేవారు కంట్రోలర్, అడిటర్ జనరల్. దాన్ని తనికీ చేయడం, అవ్వడం పార్లమెంటుకు నివేదించి లెక్కలు చెప్పడం రిప్పదని అత్యంత అవశ్యమైన ఈ పద్ధతి ఏ మాత్రం మార్చకూడదని ఆయన చెబుతున్నాడు. ప్రభుత్వం వశపరచుకొన్న పరిశ్రమల జవాబుదారులు బ్రిటన్ లో అడిటర్ జనరల్

అన్ని ఒకేచోట నుండి లభించును
కేమెరాలు, ఫిలిములు, పిక్చరీయల్ వేపర్లు,
కెమికల్స్, అగ్గిఫోకల్స్.

మొదటినుంచి చివరవరకు అది ఒక గ్యారంటీ

అగ్గా ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ కోల్కతా - మద్రాస్ - బెంగళూరు - ముంబై - ఛణ్డీగఢ్
తెలిపిన మనుష్యులందరూ అగ్గా ను కొనెదరు.

AGFA-59-10-72

తనకి చేయకపోవడానికి కారణాలు వేరు. అది అసలు ఇక్కడ వర్తించవు. మన దేశంలో అడిటర్ జనరల్ కు వాణిజ్య వ్యవహారాల అడిటర్ కాని అంటూ ప్రత్యేకం నిబ్బంది ఉంది. చార్జర్ అక్టోం పెన్సి చదువుకుని, బాగా అనుభవం, పాప వ్యతిరేకం గడించిన ఉద్యోగి అక్టోం పెన్ట్ జనరల్ ఈ కానిని నిడివీస్తూ ఉంటాడు. కాగా, ఇందులో సమర్థులు అయిన చార్జర్ అక్టోం పెన్ట్ లు చాలామంది పనిచేస్తూ ఉంటారు. ఇప్పుడు ఈ కానిని ఇంకా పటిష్ఠంచేయడానికి ఏర్పాట్లు జరుగు తున్నాయి. ఈ కానిలో అవకలితకలు జరిగి నప్పుడు 'లోపాలు కనబడ్డప్పుడు' మాత్రమే అడిటర్ జనరల్ కలుగచేసుకొని పనులు చక్క పెడతారు. లేకపోతే, అనుసరణీయ విధానాలు నూచిస్తూ, అజ్ఞాయీ మాత్రం చేస్తూ ఉంటారు.

పోతే, మనకి బ్రిటన్ మా సామ్యం ఉన్న పందర్బాలలో - అంటే, ప్రభుత్వం డిబ్బు పెట్టకుండా, పూచీకత్తు ఇవ్వటంవంటి వ్యవహారాలలో, మన అడిటర్ జనరల్, ఆయా సంస్థల ఆర్థిక వ్యవహారాలను తనకి చేసే అధికారం ఉన్నదని చెప్పకపోవడం చూట అలా ఉండగా, కనీసం, తనకి చేసే మంచిదని నూచనప్రాయంగా చూడా అనలేదు.

మాటవరసకి తాత ఇనుము ఉక్కు కంపెనీ సంగతి చూడండి. ఈ సంస్థకు ప్రపంచ బ్యాంకులు. పదికొట్టవరకూ అప్పు ఇస్తానంది. ఈ ఋణానికి భారత ప్రభుత్వం పూచీ ఇవ్వడానికి అంగీకరించింది. ఇటు వంటి సందర్భంలోనూ, తాము ఈ సంస్థ రాబడి ఖర్చులు తనకి చేయడం అవసరమని గాని, మంచిదనిగాని అడిటర్ జనరల్ అవ లేడు. వీటి తరహా వేరు; సమాచారనిధిమంది తీసిన డిబ్బుతో నడిచే పరిశ్రమల సంగతి వేరు. రాజ్యాంగరీత్యా వీటికి కొన్ని కట్టు దిట్టాలు ఉన్నాయి.

ఇక, పార్లమెంటుకు నివేదించేవిషయం. ప్రభుత్వ పరిశ్రమల స్థితిగతులపై ప్రభుత్వ అడిటర్లు కనక సమగ్రమైన నివేదిక సమర్పిస్తే పార్లమెంటు ఆయా సంస్థలు ఎలానున్నట్లు న్నదీ కాస్త వివరంగా పరిశీలించడానికి వీలు కలుగుతుంది. ఈ దృష్ట్యా ఇది అవసరం చూడా అయితే నిజానికి, ఈ వాడు అడిటర్లు కంపెనీలవట్టం నిర్ణయించిన పరిమితులకు లోబడి పనిచేయవలసివస్తోందన్న సంగతి గ్రహించడం అవసరం. లాభనష్టాల పద్ధు లనుచూసి, సవ్యంగానే ఉన్నట్లు ముద్ర వేయడం వారి ప్రధాన కార్యక్రమం. అంటే తప్ప, అసలుఅయా సంస్థల ఆర్థిక స్థితిగతులు

(56-వ పేజీ చూడండి)

ఈ అదర్బమెన్ డ్రీమ్ వాడే అందముగ కనపడండి

దేది మీ తల్లిమీన చూడవుగా. అందముగా ఉండేలా చేయమ
...లోములను కనపడేయక విష్కళంకమున ఉంచమ
దర్శి, మంచులెవచ్చు పొంద్ ప్యానింగ్ డ్రీమ్ వాడి మీద
నిర్లవ్యమా మహామమగ ఉండండి
పొంద్ ప్యానింగ్ డ్రీమ్ రోలా ఉదయమే సైన్లెక రావోండి
కొన్ని సెకండ్లలోనే అది మాయమవుతుంది... కావాలి ఆశ్చర్యకర
మగ చర్మమును విష్కళంకముగా చేస్తుంది! మీ ముండు
ఎంతో వనఃజన్మగ మృదీవుగా ఉండటం మీద చూస్తారు.

మధుమేహిద పొడవ అంటుమి ఉంటుంది!
మీది పొడవ రావడమేమిప్పుడు లేక మీద చేయ
వనే ముందు ప్రతి పాతి తిరుచి పొంద్ ప్యానింగ్ డ్రీమ్ సైన్లెక రావోండి. అది మీ
దర్మమును ఏకరితగా మృదువుగా చేస్తుంది. రోజంతా
మహామమగ ఉండటం ముందులెవచ్చు
పొంద్ ప్యానింగ్ డ్రీమ్ వాడండి!

పొంద్ ప్యానింగ్ డ్రీమ్

అరుణ వలయం

అనువాదం: ప్రభాకర్

13. మార్క్ బెదిరింపు

కొత్తిగా అరుణవలయంలో చేరిన థారియా (ద్రుమండ్ కు మంచి ఉద్యోగమే దొరికింది. బ్రుజాన్ ఆమెను నిరభయంతరంగా తన బ్యాంకిలో చేర్చుకున్నాడు. కాదులాని అజ్ఞాతవ్యక్తికి అంతులేని పలుకుబడి వున్నట్లు దీనివల్ల స్పష్టమవుతోంది.

అయితే విచిత్రమేమంటే ఎన్నిరోజులు గడిచినా ఆ అజ్ఞాతవ్యక్తినుండి థారియాకు ఎట్టి వర్తమానమూ రాలేదు. తనను అతడు పూర్తిగా ఉపయోగించుకుంటాడని థారియా భావించింది. కాని బ్రుజాన్ బ్యాంకి (దీని పూర్వపు పేరు సెల్లర్స్ బ్యాంకి) లో చేరిన సెలరోజుల తరువాత గాని ఆమెకు అరుణవలయంనుండి కబురు రాలేదు. ఒక ఉదయం లేచిచూడగా బల్ల మీద ఒక లేఖ కనబడింది. దానిమీద అరుణ చిహ్నం ముద్ర వేయబడినది.

“మార్క్ ను పరిచయం చేసుకో. అతనికి బ్రుజాన్ పై అంత అధికారం ఎక్కణించి వచ్చిందో తెలుసుకో. మార్క్ బ్యాంకిలో ఎంత సామ్యం వుందో తెలుసుకుని, అతడు తనదిబ్బంత తీసివేసుకోగానే నాకు తెలియ పరుచు. ఇకాపై మార్క్, డిటెక్టివ్ యేర్ అక్కడికి వస్తున్నారేమో తెలుసుకుని నాకు తెలియజేయి. ఈ చిరునామాకు వ్రాయు: “జాకాసన్”, 28, మిల్ డ్రైడ్ వీధి, నేటి.”

ఈ అజ్ఞాతవ్యక్తిని థారియా చక్కగా నిర్వహించింది. కాని మార్క్ ను పరిచయం చేసుకోవడానికి కొద్దిరోజులు పట్టింది.

డెరిక్ యేర్ బ్యాంకికి ఒక్కసారి వచ్చాడు. బియర్ మార్ గృహంలో అతడు అతిథిగా ఉన్నప్పుడు ఒకసారి అతన్ని ఆమె చూసివుంది. చూడకపోయినా, అతని ఫోటో చాలా ప్రతికూల పడివుండడం చేత లేకగానే గుర్తుపట్టడానికి వీలుంది.

అతడు ఎందుకు వచ్చాడో ఆమెకు తెలియలేదు. ఆమె బ్రుజాన్ కు ప్రైవేట్ సెక్రటరీ గనుక ఆమెకు ప్రత్యేకం ఒక గది కేటాయించబడింది. ఆ గదిలో కూర్చుని, డెరిక్ యేర్ రావడం, కాంటర్ దగ్గర

కునివీతో ఏదో మాట్లాడడం చూసింది. ఈ సంగతి వెంటనే అరుణవలయనికి తెలియపరిచింది.

ఇకాపై మార్ పార్ రాలేదు. జాకా బియర్ మార్ కూడా రాలేదు. అయినా అతన్ని గూర్చి ఆమె శ్రద్ధవహించలేదు.

* * * సెల్లర్స్ బ్యాంకి అధిపతి జాన్ బ్రుజాన్ తన అఫీసుగదిలో కూర్చున్నాడు. అతన్ని చూస్తేనే గొప్ప అంధోళివలె ఉన్నాడని తెలుస్తోంది. అతని కెదురుగా స్ఫురదమయ్యేన మరొక వ్యక్తి కూర్చున్నాడు. డిటెక్టివ్ పీల్చడానికి ఆయాసపడడం అతని లక్షణం.

“మిస్టర్ మార్క్!” అని బ్రుజాన్ అతన్ని సంబోధించాడు. అతని గొంతు ప్రాణేయ పడుతున్నట్లు మృదువుగా ఉన్నది “మీరు అప్పుడప్పుడు నాకు మరి సహనం సజించేలాగ ప్రవర్తించండి. ఇక ఆర్థికంగా నాకు మీరు తెచ్చిపెట్టిన ఇబ్బందులు చెప్పవచ్చును.”

మార్క్ ఇకిరించాడు. “బ్రుజాన్! మీరు సెక్యూరిటీ ఇస్తున్నాను గదా! ఇంకా దేనికి మీకు సహనం?” అన్నాడు.

“మీరు వేసేవన్నీ పనికిమాలిన స్క్రీములే. ఈ స్క్రీములన్నిటికీ పెట్టుబడిపెట్టి నేనెంతో నష్టపోయాను. మీకు నేనెందుకు సహాయం చెయ్యాలి? ఈ ఒక్క బ్యాంకిలోనే మీకు దాదాపు లక్ష పానులున్నది”

మార్క్ వెనక్కి తలుపుకేసి చూసి, మల్లీ ముందుకువంగి కొంచెం నెమ్మదిగా ఇలా అన్నాడు:

“ఒక చిన్న సంగతి చెప్పనా మిస్టర్ బ్రుజాన్! సెల్లర్స్ బ్యాంకి అధిపతి సెల్లర్ చనిపోగానే అతని వితింతుభార్యను నిర్బంధించి ఒక గుమాస్తా వివాహంచేసుకున్నాడు. ఆమె అతనికి తల్లి కాదగినంత పెద్దది. ఆమె స్వీట్లరెండులో మాత్రంగా మరణించింది. ఆమె ఒక కొంపమీదినంచి అగాధంలో పడి మరణించింది. అది నాకు తెలియదనుకున్నారా? అపర్యతదృశ్యాలను నేనప్పుడు ఫోటోలు తీస్తున్నాను. అప్పుడు ఆమె మరణించిన దృశ్యంకూడా నేను

ఫోటోగ్రాఫ్. అందులో మీరు కూడా ఉన్నారు. మీకప్పుడేనా అది చూపించావా? లేదు. దాచిపెట్టాను. అవును, ఆ ఫోటోలో మీరూకూడా ఉన్నారు. కాని వ్యయస్థానంలో మీరు సాక్ష్యం చెబుతూ అప్పుడు చాలా మెళ్ల దూరంలో ఉన్నానని అబద్ధమాడి తప్పించుకున్నారు. జ్ఞాపకం ఉందా?”

బ్రుజాన్ తల వాల్చి ఈ కథ వింటున్నాడు. అతని ముఖంలో ఎక్కడా ఏకదలిక రాలేదు.

“అదీగాక, మీరు నాకంటేనా ధనసహాయం చెయ్యగలరు. మళ్ళీ ఇంకొక సంబంధం చూపునారాగదా మీరు? బాగా ఉబ్బుకలిపివచ్చే సంబంధంగాదా?” అన్నాడు మార్క్.

బ్యాంకర్ తల పైకెత్తి కనుబొమలు చిటికించుకొన్నాడు.

“ఏమిటి మీ ఉద్దేశం?” అన్నాడు. మార్క్ నవ్వు ఆపుకోలేకపోయాడు. పగలబడి నవ్వుతూ మేకా రి మీ ద చేతులతో చరుచుకున్నాడు.

“అశ్వే, ఎంతోమంది. ఆ రోజురాత్రి నేనా స్క్వేర్ లో ఒక కాదులో మీరొక వ్యక్తిని కలుసుకున్నారే, దానికేమంటారు? డబ్బాయిందకండి. ఏ మ్యూర్ని నేనుచూశాను. చాలా చిన్న కారు, ముచ్చటైన కారు! కదా?”

బ్రుజాన్ ముఖం అంధోళనతో వికృతమైంది. కళ్ళ లోలోపలికి పోతున్నట్లు తేలిపోయాయి.

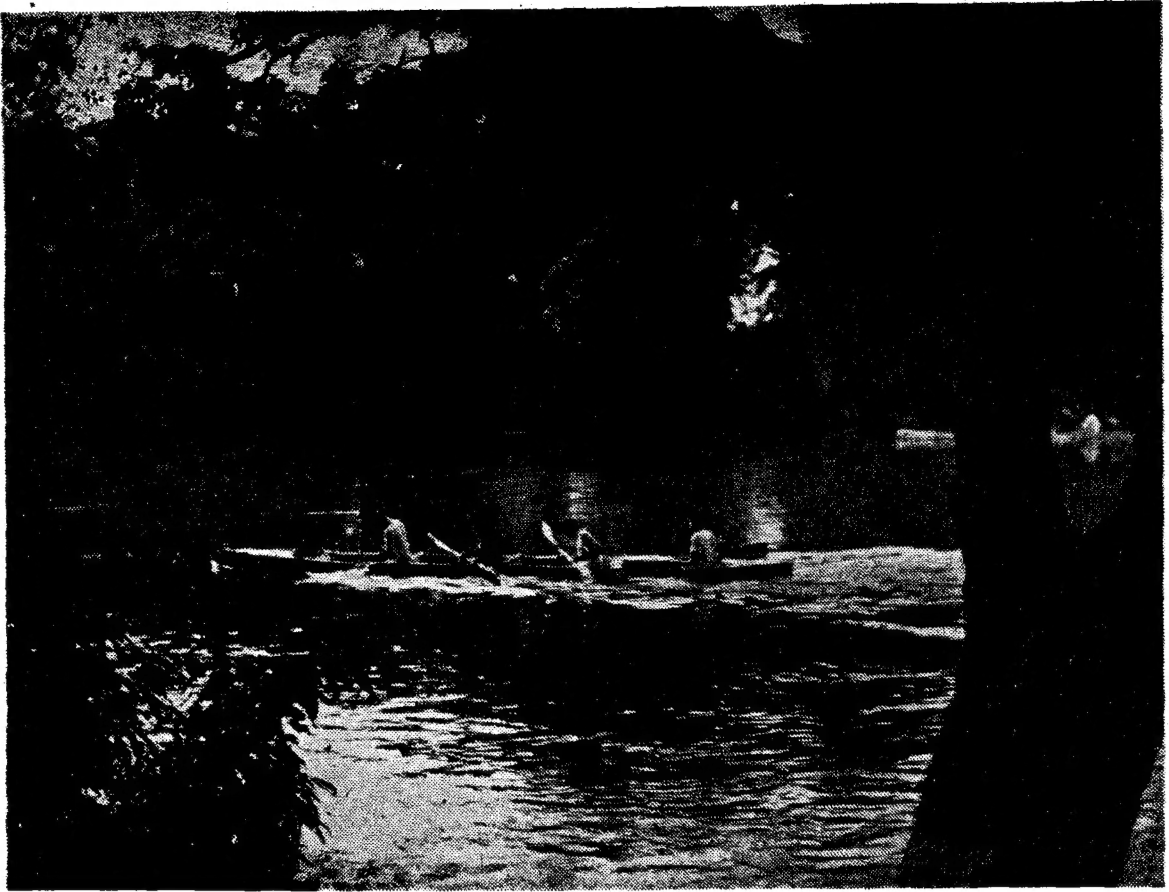
“సరే, మీ రడిగిన ఋణానికి ఏర్పాట్లు చేస్తాను”, అనేకాడు.

మార్క్ తన సంతృప్తి ప్రకటించబోతుండగా తలుపుతట్టిన శబ్దమైంది. “ఛా” అని బ్రుజాన్ అజ్ఞాపించాడు. తలుపు తెరుచుకొని థారియా లోనికి వచ్చింది. ఆమెను చూడగానే ఫెలిక్స్ మార్క్ ఆలోచనలన్నీ చెదిరిపోయాయి. ఆమెకేసే తడేకంగాచూడపొగాడు.

థారియా ఏదో తెలిపాననార్త తెచ్చి యజమాని ముందుపెట్టింది.

ఆమెమూస్తూ “తెల్ల గా - బంగారం

పడవ వికారు

—భావో: ఎన్ రామకృష్ణ.

లాగా- ఎర్రగా- అనుకున్నాడు. ఆమె కిరీరం తెల్లగా, స్వచ్ఛంగా, సుమారుంగా ఉంది. పెద్దపులు ఎర్రని-ఎరుపులో ఉన్నాయి. జుట్టుబంగారంలాగా మెరిసిపోతోంది. ఆమెముఖం ప్రక్కవాటుగా చూశాడు. పెద్దపులు బిగించుకుని ఉన్నట్లు దృఢంగా ఉన్నాయి. అది ఆతనికి నచ్చలేదు. తను కాగిలించుకుంటే మెత్తిగా, మంచులాగ కరిగిపోయి, లొంగిపోయే అడవివాళ్ళంటే నేనూర్లకు పీఠి. స్వతంత్ర స్వభావం గల స్త్రీలంటే వివగించుకుంటాడు.

ఆమె గదిలోంచి వెళ్ళిపోగానే “ఏం బావుంది, ఏం బావుంది! ఎవరో ఈ పిల్ల? యొక్కడో చూసినట్లున్నది. ఆమె పేరు?” అని ప్రశ్నించాడు.

“థాలియా ద్రమండ్” అని బ్రుజాక కోపంగా సమాధాన మిచ్చాడు.

“థాలియా ద్రమండ్!” అని ఆ పేరొక సారి అనుకుని “ఈమె ఇదివరకు ఫ్రాన్సులో ఇంట్లో ఉండేది కదా? మీరేమన్నా వ్యవహారము నడుపుతున్నారా ఈమెతో?” అని మార్ల అడిగాడు.

“నా దగ్గర ఉద్యోగం చేసే స్త్రీలతో నేను వ్యవహారాలు నడపను. మిస్ డ్రెయిండ్ బాగా పనిచేయుగల సమర్థురాలు. నాకు కొవలసిందీ అదే” అని కోపంగా జవాబిచ్చాడు బ్రుజాన్.

మార్ల మళ్ళీ ఇకిలిస్తూ లేచి నుంచున్నాడు.

“సతే. మిమ్మల్ని మళ్ళీ కేపు కలుసుకుంటాను. ఆ విషయం తేల్చుకోవాలిగా!”

మార్ల పెద్దగా నవ్వాడు. బ్రుజాన్ మాత్రం చిరునవ్వునా నవ్వలేదు.

“కేపు పదిన్నరకి కలుసుకుందాం. లేక పోతే పదికొంకింటికి కలుసుకుందామా?” బ్రుజాన్ అడిగాడు.

“పదికొంకింటికి,” అని ఒప్పుకున్నాడు మార్ల.

మార్ల వెళ్ళిపోగానే తలుపులు గడియ నేసుకుని బ్రుజాన్ తన కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. నోటుబుక్కులోంచి ఒక తెల్లకార్డు తీసి, ఎర్రసిరాలలో కలం ముంచి ఒక చిన్నకృత్రిం గీశాడు. చానిదిసర ఇలా చాశాడు.

“మనం స్టేన్ స్కెర్లో కలుసుకోవడం

ఫెలిక్స్ మార్ల కంటబడింది. అతడు మారిస్ బర్ పేటలో 79 వ యింటిలో ఉంటున్నాడు.”

ఆ కార్డును ఒక కవచాలో పెట్టి “మిస్టర్ జాకాఫ్, నం. 28, మిల్ డ్రెడ్ వీధి, పిట్” అని చిరునామా చాశాడు.

14. విందుకు పిలుపు

ఫెలిక్స్ మార్ల బ్యాంకి హాలులోంచి వెళుతూ అటూ ఇటూ బల్లలవద్ద కూర్చున్న సుమాస్తా లందరినీ చూస్తూ థాలియా కనబడుతుండేమోనని వెదికాడు. కొంటర్ చివర ఒక చిన్న గది ఉంది. లోపల కూర్చున్న వ్యక్తి కనిపించడం లేదు. తలుపు కొద్దిగా తెరిచివుంది. లోపలివ్యక్తి ఒక్క రవ్వ కనిపించింది. ఒక్క ఉదుటున తలుపువద్దకు వెళ్ళాడు. హాలులో పైపుచేస్తున్న ఒక యంత్రం అతనిని కుతూహలంతో చూస్తూ వుంది.

థాలియా తల పైకెత్తి చూసేసరికి తన మీదికి వంగి చిరునవ్వు నవ్వుతున్న స్ఫురద్రూపి ఫెలిక్స్ మార్ల కనబడ్డాడు.

ఆరుణవలయం

"పని తొందరలో ఉన్నావా మిత్రే (ద్రమండ్రి)?"

"అవును" అని జవాబిచ్చింది. కానీ అతని రాకకు అధ్యంతరం లేనట్లే ముఖం పెట్టింది.

"ఇక్కడ నీకేం తోస్తుంది?"

"ఏమీ తోడదు" అని అతన్ని పరీక్షింపగా చూసింది.

"ఒకసారి నాతో రాగూడదూ, నర బాగా ఎక్కడన్నా విందు చేసుకుందాం. అతరవారే ఏడన్నా నాటకానికి వెడదాం," అని మార్గ ఆహ్వానించాడు.

రంగుచేసిన జాటునుండి బాగా వార్చి ను కొట్టిన బూటదాకా అతన్ని పరీక్షింపగా చూస్తూ "మిమ్మల్ని చూస్తేనే అసహ్యంగా ఉంది. కానీ విందుకు నా అధ్యంతర మేమీ లేదు," అంది థాలియా.

మార్గ విశాలంగా నవ్వాడు, పిట్టని లోబరచుకున్నాననే గర్వంతో అతని కళ్లు మెరిశాయి.

"ఈ దగ్గిలో చిన్న రెస్టారంటు ఉంది. అక్కడకు వెడదామా?" అన్నాడు. ఆమె ఒప్పుకుంటుంటే అతని నమృతం.

"రిట్-కార్ బస్ కి వెడదాము. లేకపోతే మా నేర్దాం."

ఆ హోటలు చేరు వివగానే అతడు సంకోచించాడు. తర వారే సంతోషించాడు.

"నువ్వు మహారాణిలా ఉన్నావే. నీకు మహారాణులకు ఉచితమైన భోజనం పెట్టిస్తాను. ఇవ్వాలి రాత్రే వెడదామా?"

ఆమె తల ఊపింది. "సరే; అయితే మారిన బర్గేటలో మా ఇంటివద్ద ఏడున్న రకీ కలుసుకో. తలుపువిడచా నా పేరు ఉంటుంది. కనుక సులభంగా కనుక్కోవచ్చు."

మార్గ ఆమె నిరాకరిస్తుందని భావించి ఏగాడు. కానీ ఆమె తన ఇంటికి రావడానికి అంగీకరించడం అతని కాళ్ళర్యం కలిగించింది.

అతడు తన వేళ్లు ముద్దు పెట్టుకుని ఆమె చేతి చెయ్యి ఊగించి వెనక్కి తిరిగాడు.

"తలుపువేసి మరీ వెళ్ళండి" అని థాలియా మరీ తన పనిలో మునిగిపోయింది.

కానీ మరీ ఆమె పనికి అంతరాయం కలిగింది. ఈసారి లోపలికి వచ్చింది చోలలో పైపు చేస్తున్న అందమైన యువతి.

తలుపులు చూసివేసి రెండో యువతి వచ్చి ఒక పుర్రీలో కూర్చుంది. థాలియా పుర్రీలో వెనక్కి తేరబడి "ఓ, మాకో రాయ్! ఏమిటి విశేషం?" అని దురుసుగా అడిగింది. అంత అందమైన, ముగ్ధురమైన

యువతి అంత దురుసుగా మాట్లాడడం చూసి మిలీ మాకో రాయ్ ఆశ్చర్యపడింది.

"ఎవరూ మనలాడు?" అని. మిలీ అడిగింది.

"ఎవడో భక్తుడు!" నిర్లక్ష్యంగా జవాబిచ్చింది థాలియా.

"నుగవార్షిని నువ్వు బాగా ఆకరిస్తావే?" అని మిలీ కొంచెం తార్జ్యపడుతున్నట్లు అన్నది.

"ఇది మాట్లాడడానికే నా నువ్వు వచ్చింది?"

"కాదు, కొన్ని సంగతులు ముఖాముఖి తేల్చుకుందామని వచ్చాను," అని మిలీ కొంచెం వెనక్కి వచ్చింది.

"ముఖాముఖి తేల్చుకోవడాలంటే నాకు ఇవ్వమే."

"కిందటి శుక్రవారం సెంటిగర్ కాన్వోలేషన్ కు రిజిస్ట్రేషన్ లో కొంత డబ్బు వచ్చిన సంగతి జ్ఞాపకం ఉందా?"

థాలియా తల ఊపింది.

"కానీ కవరు చేరికందేసరికి వట్టి కాగితం తప్ప అందులో డబ్బులేదని ఆ కాన్వోలేషన్ వారు తెలియజేసిన సంగతి తెలుసా?"

"అలాగా?" అని థాలియా ఆశ్చర్యపడి "బ్రుజాన్ ఆ సంగతి నాకేమీ చెప్పలేదే?" అన్నది.

తనను పరీక్షింపగా చూస్తున్న మిలీని తను కూడా జంకకుండా తీవ్రంగా చూసింది.

"నేను డబ్బులేని ఆ కవరో పెట్టాను. సరిగా ఉన్నది లేనిది చూడడానికి నీకేమీ. నువ్వు నేనూ తప్ప ఈ వ్యవహారంలో ఇంకెవరూ లేరు. నువ్వో, నేనో డబ్బు కాజేసివుండాలి. నేను కాదని ప్రమాణం చెయ్యగలను," అని మిలీ అన్నది.

థాలియా అమాయకంగా నవ్వుతూ అన్నది: "అయితే నేనే కాజేసి ఉండాలి. ఒక అమాయక స్త్రీవిడ ఇంత నిందచేయడం అన్యాయం."

ఆమె నుండేనిబ్బరాన్ని మిలీ మెచ్చుకున్నది.

"నీలాటి అడవాన్ని, ఇంత ధైర్యంగా వెనవసులు చేయగలదాన్ని నేనెక్కడా చూడలేదు. చూడు అమ్మాయ్! మనం నిర్భావామాటంగా మాట్లాడుకుందాం. ఒక సెలరోజులకిందట నువ్వు మన బ్యాంకిలో చేరిన వెంటనే, కొంటర్ దగ్గర నూరుపాన్ నోటు ఒకటి మాయమైంది," అని అగింది.

"అయితే?" అంది థాలియా.

"అది మాయంచేసింది నువ్వే. నాన్ని నువ్వు ఎక్కడ చూర్చావో, ఆ నోటు నంబరుతో సహా నేను చెప్పగలను."

థాలియా భయపడినట్లు వట్టిస్తూ "అమ్మో! నీకు చాలా తెలుసువే. ఇక నాపని ఆఖర" అని వెక్కిరింపగా అంది.

"నీ నుండే ఇవపగుండే!" అని ఆశ్చర్యపడింది మిలీ. థాలియా భుజంమీద చెయ్యి వేసి, "కవరులో డబ్బు దొంగిలించబడిన సంగతి బయటపడక తప్పదు. నువ్వు చిక్కల్లో ఇరుక్కోవచ్చు. అప్పుడు నీకు నీ స్నేహితులందరి సహాయమూ అవసరమవుతుంది."

"నీకు అంతేగా. నేరం నామీదికైనా రావచ్చు నీమీదికైనా రావచ్చు," థాలియా తాపిగా సమాధాన మిచ్చింది.

మిలీ "కానీ డబ్బు దొంగిలించింది నువ్వు. మిస్ (ద్రమండ్రి) ఈ విషయమై మనం వివాద పడవద్దు. మనద్దరం ఒకటిగా ఉంటే ఏ చిక్కల్ రారు. నేను చూస్తుండగానే నువ్వు ఆకవరు చూసి అరికించావని, అప్పుడు డబ్బు అందులోనే ఉందని నేను ప్రమాణం చేస్తాతే" అన్నది.

థాలియా నిశ్శబ్దంగా నవ్వుకుంది.

"సరే, నన్ను ఆపదలోంచి రక్షించి వందుకు నేను కృతజ్ఞతాపాదకంగా ఏదైనా సహాయం చెయ్యాలిగదూ. ఎందుకొచ్చిన దిందతా? అడచ్చేమయిందో చెబుతా విన. నేనే తీశాను. అయినా ఈమధ్య తపాలా బట్టాడలో దొంగతనాలు బోలెడు జరుగుతున్నాయి గవక మరేం ఫరవాలేదు. ఈ విషయమై పేపర్ లో వ్యాసాలుకూడా పడుతున్నాయి."

"నువ్వు నిజంగా ఇవపగుండే మనిషివే" అంది మిలీ. తరవారే ఇలా సలహా ఇచ్చింది.

"ఏమైనా నువ్వు ఇలాంటి చిన్న చిన్న దొంగతనాలు మానివెయ్య. లేకపోతే పెద్ద పెద్ద ఛాన్సులు వచ్చినప్పుడు వ్యవహారమంతా పాడవుతుంది. నీకు బాగా డబ్బు అవసరమైతే, అందుకోసం భారీఎత్తున పనిచేస్తున్న వారితో కలిసి పనిచేయాలి."

"తెలిసింది. మరి నువ్వెవరితోనయినా పని చేస్తున్నావా?"

"నాకు తెలిసిన పెద్ద మనిషి ఒకడున్నాడు—"

"మనిషి అందూ, పెద్ద మనిషి అవడం చేరిక."

"సరే మనిషి ఆ నుకో. అతను నాకు స్నేహితుడే. నిన్ను ఒకటి రెండు వారాల నుంచి చూస్తున్నాడు. నునాయాసంగా డబ్బు సంపాదించడానికి నువ్వు బాగాపనికి వస్తావని అతని నమృతం. నిన్ను అతడు కలుసుకోవాలనుకుంటున్నాడు."

"ఇంకో భక్తుడన్న మాట," థాలియా కనుబొమ తెగలేసింది. మిలీ మాకో రాయ్ మొహం నల్ల బడింది.

(వీర-వ పేజీ చూడండి)

చత్రపాణి

“నిలుచున్న పాటుగా నీవు ప్రసేనజి
నృహారాజు సన్నిధిని రావాలి! ఇది
ప్రభువువారి ఆజ్ఞ!”

అని హుంకరించాడు రాజకంఠుకి!
గౌతమబుద్ధజేవుని శ్రీపాదపద్మాలకు సభక్తి
కంగా ప్రణమిల్లి ధన్యుడగు భాషారాయ
ణము చేసుకుంటూ వెళ్ళుచు వెళ్ళుచు తన
గృహానికి సాగిపోయే చత్రపాణి యీ ఆజ్ఞ
విని నిలుపునా నిర్భాంతిపోయాడు! రాజ
కంఠుకి ఆ విధంగా తనపై హుంకరించడా
నికి గల కారణమేమో అతనికి బోధపడలేదు.
మహారాజసేవకు రెండు రోజులు అల్పబుద్ధుడైనా
ప్రభువుల చిత్తవృత్తిని బట్టి ఒక్కొక్క
ప్పుడు తామే మహారాజులన్నట్లుగా మిడిసి
పడిపోవడం కద్దు! కంఠుకి ఆవిధంగా మిడిసి

~~~~~
వి. గణపతిశాస్త్రి

~~~~~
పడిపోవడానికి ప్రసేనజి నృహారాజు చిత్త
వృత్తి మేతువై ఉంచవచ్చు నేమో! మహారా
జునిధంగా తనపై ఆగ్రహించడానికి
కారణమేమిటి తెప్పా! అని చత్రపాణి
అనేకవిధాలుగా మథనపడ్డాడు. కాని
వెంటనే రాజకంఠుకితో కలిసి మహారాజు
కొలుపుకూటానికి బయలుదేరాడు.

చత్రపాణి బ్రాహ్మణీ వగరంలో చాలా
సామాన్య గృహస్థుడు. తన సంసార జంజాట
మేమో తానేమో తప్ప ఇరుగు పొరుగుల
గొడవలేమీ పట్టించుకోడు. ఇక రాజాధి
కారులు, బ్రాహ్మణీవగం శ్రేణులు మొదలైన
వారి దరిమానానికేనా వెళ్ళకు! ఏదో తనకు
కలిగినదానితోనే సంక్లిష్టపడి సుఖంగా
సంసారయాత్ర సాగించుకుంటున్నాడు.

ఆ నిరంతర సంసారయాత్రలో క్రమంగా
అతనికి అరవైయోవడి దాటిపోయింది.
కలిగిన సంతానంలో కొంతమంది ప్రయోజ
నరై చేరిక అందివచ్చుచుగాని ఇంకా చిన్న
వాళ్ళు ఇద్దరు ముగ్ధులదాకా మిగిలారు.
ఆ వార్తకభారంలో క్రుంగి కృశించిపోతూ
అతడొకమారు గౌతమబుద్ధుని సందర్శించి
బౌద్ధసర్వ ప్రాతాపన్నుడైనాడు. ప్రకా
శంగా సంసారయాత్ర సాగిస్తూ ఒకరి

జోరీ సొంటి లేకుండా కాలక్షేపం చేసే
చత్రపాణిని చూచి ఇరుగుపొరుగు గృహ
స్థులు కొందరు “ఈయన ఎంత బిగువులు
పోతాడయ్యా!” అని అనుకోవడం కూడా
పరిపాటే! మరికొందరికా కొంతమందరం
దాకా వెళ్ళి అతనికి “చత్రపాణి! అని ఒక
మారతన నామధేయంకూడా ప్రపాదించారు.
నిజనామధేయ మేమైనా కొన్నాళ్ళ కంటే
అతనిపేరే కూర్చుంది.

దానికోక చిన్న కారణంకూడా ఉంది.
వీధిలో ఎప్పుడూగుప్పెట్టివా అతనికి చేతిలో
గొడుగు, కాళ్ళకు పాదరక్షలు ఉండేతీరవల
సిందే! శిశిరవృత్తులకూడా అతడా గొడుగు
లేనిదే వీధిలో అడుగుపెట్టేవాడుకాదు.
హోరని వాన పడుతున్నా పాదాలకు పాద
రక్షలుండి తీరవలసిందే. అతడని రెండు
ప్రత్యేకంగా తయారుచేయించుకొన్నాడు.
తేలికత తాటి మొవ్వలతో కొత్తగా గొడుగు
తయారుచేస్తే సరికే అతని చూడడం ఒక్క
మారుగా వేయిరేకుల తామరపువ్వులా విక
సించింది! నల్లమట్టిమాను చేపతో తయారు
యిన పాదరక్షలు తొడుక్కొన్నాకే అత
నిలో ఒక మారతనచైతన్యం ప్రవహించి
నట్లయింది! అంతకంటే అతనికి ప్రత్యే
కంగా చెప్పికోవడానికి భోగభాగ్యా లేని
లేవు! పదిమందిపిల్లలన్న సంసారయాత్రలో
అతని కొవిడమైన భోగభోగ్యం ఎన్నడు కలగ
లేదుకూడాను.

అయితే ఆ గొడుగు, పాదరక్షలు మాత్రం
ఎంతో ప్రాణపవనంగా చూచుకొంటూండే
వాడు. ఇరుగు పొరుగు కొంటెపిల్లలు కొంద
రది గమనించి అతనికి చత్రపాణి అని పేరు
పెట్టారు. క్రమంగా అది ఇరుగు పొరుగు
పెద్దలకు కూడా అలవాటయింది. పడ్డవా
లైనాడు చెప్పవారు కారుగదా! అని అతడా
మాట వినివినిపించుకొనట్లుగా తలవంచుకు
వెలిపోయేవాడు. అలాగ ఎవరి మనస్సు
నొప్పించకుండా తప్పించుకు తిరిగే తన సీ
విధంగా ప్రసేనజి నృహారాజు హావ్యవహారం
నంత అవసరం ఏమికలిగిందికే అంతటి ప్రభు

వులకు తనవంటి అబ్బులతో ప్రసంగించ
వలసిన అవసరం ఏమి ఉంటుంది కదా! అని
అనేకవిధాలుగా మథనపడ్డాడు చత్రపాణి.

కొంతసేపటికే కంఠుకితో కలిసి ప్రసేన
జి నృహారాజు కొలుపుకూటం చేరుకున్నాడు.
జీవితంలో ఎన్నడు అతడా కొలుపుకూటం
సందర్శించి ఉండలేదు. సువర్ణసింహాసనంతో
తళతళలాడే కొలుపుకూటం చూచేసరి కతని
కళ్ళు జగలుకున్నాయి. అంతలోనే కంఠుకి
అక్కడినుంచి వెళ్ళిపోయాడు. తన రాక
ప్రభువులకు తెలుపుడు చెయ్యడానికి
కంఠుకి లోపలికి వెళ్ళిఉంటాడని చత్రపాణి
ఊహించుకొన్నాడు. అయితే అతనికి
ఏమి చెయ్యడానికి పాలుపోలేదు.
ఎక్కడైనా కూర్చుంటే ఏమిరపో! ఊరికే
అలాగ నిలబడివుంటే ఏమిరపో! అని
అనేకవిధాలుగా తలపటాయించాడు. చివరి
కక్కడ ఎవరు లేకపోయినా రెండుచేతుల
తోను నుదుటిపై దోసిలికట్టి అత్యంత భయ
భక్తులతో మహారాజు రాక ఎదురుమాచూ
నిలుచున్నాడు.

కొంతసేపటికే మహారాజు కొలుపు
కూటంలో ప్రవేశించాడు. తేలిగా
సింహాసనంమీద కూర్చున్నాడు.

మహారాజు కొలుపుకూటం లోపల అడుగు
పెట్టగానే చత్రపాణి ఆయన కొకమారు
నమస్కరించి తిరిగి అలాగే నుదుటిపై
దోసిలిఒగ్గ నిలుచున్నాడు. అలాగ కొంత
సేపు గడిచిపోయింది. క్రమంగా కొంతసేప
టికే చత్రపాణికి మహారాజు తనవైపు తిల
కించాడా లేదా అని అనుమానం బయలు
దేరింది. ప్రసేనజిత్తులోపలికి వస్తూనే సింహా
సనంమీద కూర్చుని నిరంతర రాజ్యకార్య
తత్పరతలో విమగ్నుడైనాడు. పార్శ్వ
లలో నిలుచున్న చామరగ్రాహిణు లిద్దరు
అలవోకగా ఆయనకు వింజామరలు వీస్తు
న్నారు. అలాగలాగ ఒక అరగడియ గడిచి
పోయింది. అయితా ప్రసేనజిత్తు చత్ర
పాణివై పొకమార్తైనా కన్నెల్లి చూడలేదు.
‘ఒకవేళ చూచినా చూడనట్లుగానే నటి

ప్రాచీన గాథాలహరి

నున్నా శ్రీమా మహారాజా! అనుకొన్నాడు ఛత్రపాణి! అదిగాక మహారాజామణిలో శ్రోగరక్తిమ కూడా పొడకట్టింది. ఛత్రపాణి మళ్ళీ మధనలో పడ్డాడు. అంతలో చాతా తుంగా అతనికి గత దినం నాయంకాలవేళ తథాగతుని చరణ సన్నిధిని జరిగిన వృత్తాంతం అంతా జ్ఞాపకం వచ్చింది. వెంటనే మహారాజ శ్రోధాని కొక వేళ ఆశీ కారణమేమో అని అనిపించింది. కాని దానిలో అతనికి తన తప్పిదమేమీ కనిపించ లేదు. అయినా అతనికొ విషయం అంతా స్ఫురణకు రావడానికి కొక చిన్న కారణం కూడా లేకపోలేదు.

2

కాక్రసింహుడు శ్రావణగరానికి విచ్చేసి నప్పటినుంచి ఛత్రపాణి ప్రతినియమ నాయంకాలవేళ ఆయన దర్శనం చేసు కొనిచే నిద్రపోయేవాడు కాదు. ఏక భుక్తం చేసి ధర్మగాథాపారాయణంతోనే తనకాలం అంతా వెళ్ళిబుచ్చుకొనేవాడు.

ఛత్రపాణి గత దినం నాయంకాలంవేళ గౌతమదేవుని దర్శనం చేసినప్పుడు తలవని తలంపుగా ఒక చిన్న విశేషం జరిగింది.

ఛత్రపాణి అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో తథా గతుని ఉపదేశాల లాలకిస్తున్నాడు. సరిగ్గా అదేసమయంలో ప్రసేవజన్మహారాజక్కడికి విచ్చేయనున్నారనేవార్త అతని చెవుల బడింది. అయినా అతిదానిషయం అలా చించకుండా అలాగే కూర్చుని బుద్ధదేవుని ఉపదేశామృతం ఆస్వాదిస్తున్నాడు.

అంతలోనే మహారాజా లోపలికి విచ్చే కాడు. సదినయంగా బుద్ధదేవునికి నమస్కరించి ఒక నిమిషం సేపలాగే నిలుచున్నాడు.

ఆయన తథాగతుని సన్నిధికిరాగానే ఛత్రపాణి లేచి నిలబడి, సదినయంగా ప్రత్య భివాదం చెయ్యాలని అనుకున్నాడు. కాని ఉత్తరక్షణంలోనే ఆ సంకల్పం నిరసించు కొని అలాగే కూర్చున్నాడు.

మహారాజుడి గమనించాడు. వెంటనే అతని కన్ను లెర్రబడ్డాయి. అయినా ఆ కోపం అంతా లోలోపలే సంభాలించుకొని ఛత్ర

పాణి కొంతం దూరంగా కూర్చున్నాడు.

కాక్రసింహు డడి గమనించకపోలేదు. అయినా అది గమనించనట్లుగానే చిరు నవ్వులు చిలకరిస్తూ ప్రకాంతస్వరంతో ప్రసేవజన్మహారాజుతో ఇలాగన్నాడు:

“మహారాజా! ఈయన శ్రావణగరంలో శ్రావణకాథరణులు! అహంగమార ప్రాతా పమ్మలు! తిపిటక విద్వాంసులు! ధర్మ నిర్వకాణంలో బహుశ్రద్ధాభివులు.”

అని సమ్యక్సంబుడు దోకమారు ప్రసేవ జత్తువైపు తలకించాడు. ప్రసేవజత్తు భక్తి పూర్వకంగా అంజలిఘటించి ఆయనచెప్పిన వన్నీ అతిశ్రద్ధగా ఆలకించాడు. ఒకమారు మాచీమాడనట్లుగా ఛత్రపాణివైపు చూచాడు. అంతేగాని “ఓహో! అలాగా!” అనికూడా అనలేదు.

తథాగతుడెంతటి మహామహానుజుడో తనవంటి వానిని గూర్చి ఆ విధంగా ప్రసంగించేసరికి ఛత్రపాణి శరీరం పులకరించింది. కంఠంలో గద్దనం పొడకట్టింది. ఏదో చెప్పబోయాడు గాని చివరికిమీ ఆసలేక తిరిగి బుద్ధదేవుని కొకమారు నమస్కరించి తల వంచుకొన్నాడు. అతని కనుగులుకులలో బాష్పవీరులు ప్రవహించాయి.

కొసలదేశాధిపతి ప్రసేవజన్మహారాజా సుణగడా లభివర్తించకుండా తనవంటి సామాన్యగృహస్థునుగూర్చి అంత ఆపాధి యంగా ప్రసంగించేసరికి ఛత్రపాణి నిలువునా కరిగిపోయాడు. అయితే అదంతా గౌతమదేవుని అపార కారుణ్యానికి నిదర్శన మనీ, నిజంగా తనలో అంతటి మహత్త్వమేమీ లేదనీ అనుకొన్నాడు. తనవంటి మహారాజక్కడికి విచ్చేయగానే ఛత్రపాణి వెంటనేలేచి ప్రత్యభివాదనం చెయ్యలేదని మహారాజా లోలోపల అట్టుడుకినట్లుడికి పోతున్నాడు. కాని మైకదేమీ కనబడనీయకుండా సుంధనగా ఒక చిరునవ్వునవ్వి గౌతమదేవునికి పాదాభివందనంచేసి ఆయన కవలి దూరంలో కూర్చుని ధర్మబోధ లాలకిస్తున్నాడు. ఆ సేవ గౌతమదేవుడు మహారాజాను గూర్చి పల్లెత్తు మాటలునా మాటాడకుండా ఛత్రపాణి శ్రద్ధాధర్మలనుగూర్చి ప్రసంగించడం జరిగింది. దానితో ప్రసేవజత్తు వృద్ధ యానికొక పెద్ద ఆహ్లాతం తగిలినట్లయింది. అయినా మహారాజు తర్వంత కాకలంతో అదంతా లోలోపలే విగ్రహించుకొన్నాడు. అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో బుద్ధదేవుని ధర్మబోధ లాలకిస్తున్నట్లు నటించాడు. కాని అతని హృదయం అక్కడలేదు. వెంటనే బయలు

దేరి స్వయంభవనానికి వెళ్ళిపోవాలని ఉద్దిష్టనా రాడు.

అంతలో బుద్ధదేవుని ధర్మబోధకేళంలో ఒక ఘటం ముగిసింది. ప్రసేవజత్తు అది గ్రహించి వెంటనే ఆయనదగ్గర వెళ్ళు తీసుకుని రాజధనవానికి వెళ్ళిపోయాడు. సమ్యక్సంబుడు తన ధర్మప్రసంగం ముగించి లేచివెళ్ళేవరకు ఎవరు అక్కడినుంచి కదలరు. కాని ప్రసేవజత్తు అనాజేవో అత్యంతశక్యక రాజ్యకార్యం నిర్వహించవలసి ఉన్నదని చెప్పి నెమ్మదిగా అక్కడినుంచి తైల పడ్డాడు.

ఆయన ఆ విధంగా కదిలి వెళ్ళిపోవడం ఛత్రపాణికెంతో విచిత్రంగా కనిపించింది. అయినా గౌతమదేవుని నోట వెలువడే ప్రత్యక్షరము అతిశ్రద్ధగా ఆలకిస్తున్న అతని హృదయంలో ఆ భావం వెంటనే అదృశ్యమైపోయింది.

మరికొంతసేపు ధర్మప్రసంగం జరిగింది. ప్రసంగం ముగియగానే తథాగతుడక్కడి నుంచి లేచి వెళ్ళిపోయాడు. ఛత్రపాణి తిరిగి ఇంకొకమా రాయనకు పాదాభివందనం చేసి, మళ్ళీ తన పాదరక్షలు, ఛత్రము ధరించి నెమ్మదిగా ధర్మగాథాపారాయణం చేసుకుంటూ తన ఇంటికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఈవాడు మహారాజసన్నిధిని అరగడియ సేపు నిలబడేదాకా అతని కేవిషయాలన్నీ స్ఫురణకు రానేలేదు! కాని ఇప్పుడీ విషయంలో అతని అనుమానం అంతా తీరిపోయింది.

3

ఛత్రపాణి కొసలదేశాధిపతి ప్రసేవ జన్మహారాజా సన్నిధిని నిలబడిన పిమ్మట ఇంకొక అరగడియకూడా గడిచిపోయింది. ఛత్రపాణి కీ నిలుపు జీతంవల్ల లోలోపల, వైస ముచ్చెరులులు పోయాయి. ఆ తరువాతి అలాగే ఇంకొక అరగడియకూడా గడిచిపోయింది.

ఛత్రపాణి చాలా సరళకర్తనుడు. కాని మాట, మంత్ర లేకుండా మహారాజా కడు రుగా గడియన్నరసేపు నిలబడేసరికి అతని ఓరిమి కాస్తా అంతరించిపోయింది. ఎంతటి మహారాజయితేమాత్రం! తమకు కలిగిన కలిమి అంతా రెండుచేతులా జ్వరకుంటూ గాని మాకుంటి అల్లులకేమయినా వినుపుతారా ఏమన్నావా! ఎందు కిందటి మిడిసిపాటు! అనుకున్నాడు ఛత్రపాణి.

అంతలోనే మహారాజులవోకగా అతి చాలగా కమలేరి అతనివైపు చూచాడు.

“ఓహో! ఛత్రపాణి శ్రావణకాథరణులు!”

“చిరం! మహాప్రభూ!”

“శ్వేతిచ్చత్రము, పాదుకలు ధరింక

సందా విజయం చేకాశే!" ఈమాట కూటిగా ఛత్రపాణి గుండెలో గుచ్చుకుంది. "మహారాజునన్ని ధినికూడా గొడుగు పాతలు చేసుకునేటంతటి పానురుణి కాను మహారాజా!" అన్నాడు ఛత్రపాణి. అతని ముడుటిపై నిలిచిన అంజలి బంధం మరింత వృధంగా విగిసింది. అయితే ప్రసేనజన్మహారాజు ముఖభంగిమలో విరువు కొంచెం తగ్గింది:

"అయితే మీరు తెలుసుకున్నమాటే!" అన్నాడు.

"ఏమిటా మహారాజా!"

"అదే! మీరంటాన్నమాటే! — నేను మహారాజునన్న విషయం!"

ఛత్రపాణి కదేమిహోధపడలేదు. కొంచెం కంగారుపడి మళ్ళీ అలివినయంగా ఇలాగ అన్నాడు:

"తమరు కోసలమహారాజులు కారని నేనెన్నడు కలలోనైనా భావించి ఉండలే!"

"భావించారేమో నానని అనుకోవలసి వచ్చింది!"

"ఎప్పుడు?"

"నిన్న సాయంకాలనే! తథాగతుల నన్నిధిలో!"

ఈ మాటతో ఛత్రపాణికంఠా హోధపడి పోయింది. అయినా తన అమాయకత తెలుపుచుచేస్తూ సవిషయంగా ఇలాగడిగాడు:

"వానల్ల ఏమైనా అపచారంగాని జరిగిందా?"

"అంతటి అపచార మేమీ జరగలేదుగాని నేను కోసలజాధీశ్వరుణ్ణి విషయమేమిటా తెలియజేమానని అనుకున్నాను. అంతే!"

ఈ ప్రత్యుత్తరంతో ప్రసేనజన్మచేసిన అధిక్షేపం అంత ఛత్రపాణికి తెలిసిపోయింది. అతడలాగే ఫాలంపై అంజలిబంధం ఘటించి కొంచెం వ్యంగ్యభోరణిలో ఇలాగన్నాడు:

"మహారాజా! తాను కేవలం కోసలజాధీశ్వరులుమాత్రమే! అయితే మహారాజాధి

రాజు రెండరెందరో తథాగతుల పాదపద్మ రేణువులు తమ శిరస్సులపై అలంకరించుకొంటున్నారే! సమ్యక్సంబుద్ధులు చతుర్థ భువనాలు తమ చల్లని చూపులతో పరిపాలించే రాజరాజేశ్వరులు! అయినా వార పాత కరుణాపాగయలు! అటువంటివారి సన్నిధిలో తమ కభివాదం చెయ్యడం తమకే ప్రత్యేకపాత హక్కు కాగలదనే భయంతోనే నేను తమ కభివాదనం చేసి ఉండలేదు. అడిగాక క్షణభంగురములైన భాగ్యభోగాలు చూచుకొని అంతగా అహంకరించవలసిందిమాత్రం ఏమిఉన్నది మహారాజా! అందులోను కాక్యసింహులవంటివారి సన్నిధికివెళ్ళినా, ఇంకా ఈ క్షుద్రాహంకారాల ఆర్పాటమేనా? ఇంతకీ నావంటి అల్పాల్పాడు తమకు ప్రత్యేకంగా విన్నవించవలసినదిమాత్రం ఏమిఉన్నది మహారాజా!" అని ఛత్రపాణి ఒక చిన్న చిరు నవ్వు విసిరాడు.

ఈ ప్రత్యుత్తరంతో ప్రసేనజన్మ పూర్తిగా చిల్లిపోయాడు. అతనికి నోటిమాట రాలేదు. అయినా కొంచెం సంతాపించుకుని అతికష్టమైన ఒక చిరునవ్వునవ్వు "అవును! నాకది తెలియకపోలేదు! ఇంతకీ మిమ్మల్నిక్కడికి పిలిపించిన కారణం వేరు!" అన్నాడు.

విజానికి ప్రసేనజన్మ ఛత్రపాణి నక్కడికి పిలిపించిన దందుకోసమే. అతడు లోనికి రాగానే తన అక్కస్సంత ఒక్కసారిగా వెళ్ళగక్కలని అనుకున్నాడు. అయితే అమాయక సరళము, సుప్రసన్నము అయిన ఛత్రపాణి ముఖం చూడగానే మహారాజా ప్రోధం చాలావరకు చల్లారిపోయింది. ఆ పైన ఛత్రపాణి సాధిప్రాయంగా విసిరిన విసుగు వినగానే అతని హృదయంలో కొంచెం పశ్చాత్తాపంకూడా బయలుదేరింది.

అయితే అదేసమయంలో మహారాజు మనస్సులో ఒక చిన్న ఆలోచన మురించింది. ఛత్రపాణిపై అనుగ్రహదృష్టి ప్రసరింపజేయటమే, ఆ విధంగా తిరిగి అతనిని కొంచెం కింపవరచాలసి అనుకున్నాడు. అల్పలపై అహంకారాధికారాలు చలాయించలేనివారు తమ అనుగ్రహంద్వారా వారిని కింపవరచాలని అనుకుంటారు. ఇది మానవహృదయంలో ఉదయించే అతినాశ్యమైన ప్రార ప్రతికారదృష్టి!

కోసరాధిపతికి సరిగా అలాంటి సంకల్పమే కలిగింది. ఆవిధంగా ఛత్రపాణిపై తిరిగి తన మహత్త్వం ప్రతిష్ఠింపజేయగలమన్న తత్వాదా అతని అల్పత్వం నిర్దేశించవచ్చునని అనుకున్నాడు. ఇదంతా ప్రసేనజన్మ హృదయాంతరాళంలో పుష్ట

పుష్టంగా, తలవని తలంపుగా బయలుదేరిన ఆలోచన. వెంటనే లోలోపలలేని ఆదరాభిమానాలు వ్యక్తీకరిస్తూ నెమ్మదిగా ఇలాగన్నాడు:

"మిమ్మల్ని నేనొక చిన్న సాహాయ్యం అర్థిస్తున్నాను!"

"నేనా? తమకా? సాహాయ్యం చేయడమా? ఎంతమాట నెలవిచ్చారు!"

"తథాగతులు మమ్మల్ని సాక్షాత్తు క్రాంతకాధిరణులని ప్రశంసించి ఉన్నారు."

"అది కేవలం వారి అపార కరుణకు మాత్రమే తార్కాణం! అంతే! ఇంతకీ తమ ఆజ్ఞ?"

"మహారాజులు మీదగ్గర తిపిటక ధర్మ ప్రపదనం విలంబించి కుతూహలపడుతున్నారు!"

దానికి ఛత్రపాణి తిరిగి అతి విషయంగా ప్రత్యుత్తరం ఇచ్చాడు:

"మహారాజా! ఆ వ్యక్తి కారీపుత్ర మాధవ్యాయనుల వంటివాడో, లేక సాక్షాత్తు తథాగతులని వ్యాఖ్యానించవలసిన విషయాలూ! నేనీ విషయాలలో కేవలం అజ్ఞాణి! నన్ను మన్నించండి!"

అది విని మహారాజా— "మీరు తిరిగి నన్ను కింపవరుస్తున్నారు!" అన్నాడు.

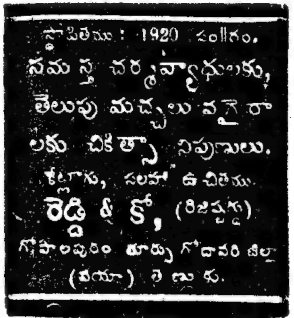
"ఎంతమాట! మిమ్మల్ని కింపవరదానికి మే మెంతటివాళ్ళం! అడిగాక నేను బాత్రికా రాజమర్యాద తెలియని పానురుణి! ఆ పైన అంతాపురమర్యాదలకు నాసంస్కర మెరుక! దయ ఉంచి నాకీక నెలవిప్పించండి! ఇది నావల్ల జరిగేపనిగాదు, గౌరీసుబుద్ధులకు తమ అభిలాష తెలియజేసే వెంటనే వారరతుల నెవరినైనా తమ అంతపురానికి పంపించగలరు! నామీద అనుగ్రహం కొద్దీ తమరిలాగ నెలవిచ్చారు గాని నేనందుకు తగినవాణిగాను. ఇక నాకు నెలవామరి!" అన్నాడు ఛత్రపాణి.

తన ప్రార్థన విని ఛత్రపాణి ఉచ్చి రెచ్చిత్తైపోగలడని ఆ విధంగా తన మహత్త్వం అతనికి దివి చూపించవచ్చుననీ ప్రసేనజన్మతో ఉబలాట పడ్డాడు. కాని అది నెరవేరలేదు. అతనికి జరిగిపోయినదానికంటే ఇదే ఒక గొప్ప అనమానంగా కనిపించింది! అయినా ఇక ఏ మనదానికి పాలుపోక ఒక్క చిరునవ్వు నవ్వాడు:

"సరే మరి! మీరంటాని రిలాగంటే ఇక నేనేమనగలను!"

ఛత్రపాణి అమాట వింటూనే మహారాజాపై ఒక నమస్కారం బాణం విసిరి వెంటనే ఒక్క అంగలో రాజభవనందాటి ఇతరల పడ్డాడు!

వెనక్కి తిరగగానే అతని కొక వేడి నిట్టూర్పు వినిపించింది! ★

[గత సంచిక తరవాతి]

ఈ అడవిపొదలమధ్య, యెండి పోయిన
నీతా ఫలం చెట్లమధ్య ఖర్చుర చెట్లకింద,
ఎండిరానిన ఖర్చురమట్లప్రక్క కూర్చుని,
నిజమైన అన్నం, కూర వండుకుతుంటుంది!

లింటూ లింటూ దుర్గ అపూకేసి చూసి
హీహీహీ అని నవ్వింది. ఆ సంతోషంలో
ముద్ద గొంతుకు అడ్డంపడి కొరబోయింది.
లిని లింటూ లింటూ ధయ ధయంగా
“కొంచెం నూనె వుందా దుర్గాదీ? ‘మేలే
లబా’ అన్నంలో కలిపేసుకుంటాను”
అన్నది. “అపూ, ఒక్క పరుగున వెళ్లి కాస్త
నూనె తీసుకురారా” అన్నది దుర్గ.

అనువాదం:

మద్దిపట్ల సూరి

ఆనంద్ త్యాగోత్ నలుగురు బాలు
విర్రుకి, ఎప్పటికప్పుడు గగుర్పాటు కలి
గించే మధురజీవితాల కిక్కిరే ప్రారంభం. చిల్లకి.

క్రమంగా మారదూరాలకు దృష్టిని విస్తరింపచేసే ఈ ఆనందజీవితపథంలో చిల్లకి
నరికొత్త బాలుబాలు. ఆ మార్గపు మలుపు
ల్లోకి, ఫలపుష్పాలకి, ముఖముఖాల్లోకి చిల్లకి
అధ్యర్థన పరిక్రమిస్తది.

ఆనందం! ఆనందం! విస్తృత ముత్యమున్న
ఆనందం! జీవితంలో మధ్యమధ్య ఏ అవాం
తరాలున్నాయో, మహార ధనం ఇబ్రాల
కవలల ఏమున్నదో కనిపించనియని ఆనందం,
కాక ఆనందం!

అతి సామాన్యమైన చిన్న వస్తువులతో
ముగిసిన ఆనందానందం!

“అమ్మతో ఏమనిచెప్పదాం అక్కా?
సాయంత్రం మళ్ళీ అన్నం లిందామా?”
అని అడిగాడు అపూ.

అపూ, దుర్గా, చిని

“ఈ అడవి పొదలమధ్య...నిజమైన అన్నం, కూర వండుకుతుంటుంది!”

చిత్రకారుడు : విశాకత్ నేన కాణ్డే—కలకత్తా

జరిగిన కథ:-

నిర్బందితురం తెంగాలలోని మూడుమూల కుగ్రామం. ఆ ఊళ్లో చిలికిపోయిన మధ్య తరగతి నంసారి హరిహరరావు. అతని భార్య సర్వజయ. కూతురు దుర్గ. హరిహరరావు పెళ్ళయిన తరవాత కొంతకాలం దేకాలు వట్టిపోయి, కాస్త్రీలు, కావ్యాలు చదివి పండితుడై, వదేళ్ళకి తిరిగివచ్చి కావరంపెట్టాడు. దుర్గ పుట్టిన చాలవళ్ళకి అతనికి కొడుకు పుట్టాడు. వాడిపేరు అపూ. ఇంట్లో ఎప్పుడుకూసినా 'ఇవాళ ఎలా గడుస్తుందిరా భగవంతుడా' అనే చింతే. కాని పిల్లల కిదేం పట్టింది? దుర్గకి ఒక్కనిమిశం ఇంట్లో కాలు నిలవదు. ఎప్పుడూ ఏ తోటలోనో, ఏ చెట్టుకిందనో ఆడుకుంటూ ఉంటుంది. అపూ ఎప్పుడూ ఊహలోకంలోనే గడుపుతాడు. వాడికి ప్రతిదీ కొత్తే. ప్రతిదీ వింతే. వాడి జీవితపరిధిలోకివచ్చే ప్రతి సాధారణవిషయమూ అసాధారణమైనదిగా, అద్భుతమైనదిగా వాడికి కనిపిస్తుంది. ఒకరోజున అపూను బళ్లోవేళాడు. చదువుచెప్పడంకంటే, బడిలోనే ఒకపక్కనఉన్న చిల్లర కొట్టుపని చూసుకోవడం, కొట్టుకు వచ్చే పోయేవారిలో కబుర్లుచెప్పడమే పంతులుగారికి అలవాటైంది. కొట్లోకివచ్చే గ్రామస్థుల కబుర్లు వింటూ అపూ ఏవో ఆలోచనల్లో తేలిపోతూ ఉండేవాడు. పంతులు ఎప్పుడైనా పాఠం చెప్పినా ఆ ఘాటలు వాడికి అర్థం అయ్యేవికావు. అర్థంకాని ఆ శబ్ద నముదాయం వినక వాడికి ఏవో చిత్రచిత్రమైన రమణీయలోకాలు, దేశకాలబాధితంకాని ప్రపంచాలు కనిపించేవి. పెద్దవాడైన తరవాత చారికనుక్కుని అక్కడికి వెళ్ళాలని వాడు నిశ్చయించుకున్నాడు. ఆ ఊరికి కొత్తగా వట్నంనంది నీరేన అనే విద్యాధికుడు, ధనాద్యుడు వచ్చాడు. అతన్ని చూసి అతడే తనకు శ్రుతకావాలని దుర్గ కోరుకుంది. తనకోరిక గొంతెమ్మకోరిక అని ఆ పిల్లకు తెలియదు.

★ **పథేర పాంచాలి** ★

“ఘో, అమ్మతో చెపుతారా యెక్కడైవా? పాయంకాలాని? మాడు ఆకలి వస్తుంది మర్రి”-

జాగి బ్రాహ్మణుడు వచ్చి నుంచినీకడిగితే, అతడు త్రాగిన శంఖు మర్రి కుడిచేతి తోముకోవాలి. చిని కొంచెం నేపు నండేపించి అపూ గానుకేసి చూచిస్తూ “వా నోట్లో కానినీ నీకుపోస్తావా అపూ! గొంతు తీచారీపోతోంది” అన్నది. తీసుకో చిని! “తీసుకుని నోటిదగ్గర పెట్టుకుని త్రాగరాదా?” అన్నాడు అపూ.

అయినా చిని ధైర్యం చాతాడు. “తీసుకో చిని, గ్లాసు తీసుకుని త్రాగు” అన్నది దుర్గ.

భోజనాలని అయితే “ఆ పిడత పోరను కొవ్వు, మర్రి ఇంకోపారి ఎప్పుడైతా పనికొస్తుంది. ఏం! ఈ రాగిచెట్టు కొమ్మకు కిగించి ఉంచుదాం” అన్నది. దుర్గ.

“ఆ అక్కడ పెడితే ఉంటుందాయో? మాతావాళ్ళమ్మ పులరెరుకోలాని కిటు వచ్చివచ్చుడు కనిపిస్తే చాలు ఎత్తుకుపోతుంది. ధరే దొంగ” అన్నాడు అపూ.

ఓ పడిపోయిన గోడకంఠలో ఆ పిడతను వాచింది దుర్గ.

అపూ గుండె దడదడ కొట్టుకుంది. కంఠకి క్రిగా ఉన్న ముగ్ధ చిన్న కంఠంలో వాడు

ఒక సిగరెట్ వాడుకున్నాడు. అక్కడికి వెళుకుండేవా అక్క!

‘నేదా’ వాళ్ళ యింటికి కొద్దిరోజుల క్రితం ‘నేదా’ రాత, అతడి స్నేహితుడు వచ్చాడు. వాళ్ళు కలకత్తాదగ్గరలో ఏదో ఊరు. దీర్ఘంగా ఉంటాడు, సిగరెట్లు తెగ కాలుస్తాడు. కార్మిపారేసి మర్రి అప్పుడే ఇంకోకటి తిరిగిస్తాడు.

సిగరెట్ కాలిస్తే ఎలా ఉంటుందో ఒక పారి మాదాలనుకున్నాడు అపూ. వాడు నేదాతో నడవనలాడి, ఊళ్లో హరిక జాగి కొట్లో మాడుకొద్ద యిచ్చి, తెగ రంగు కాగిరంముక్క చుట్టిన వది సిగరెట్లు. కొడుక్కుని వచ్చాడు. ఆరోజున రాగా చెట్ల గుబురుమధ్యకు వెళ్లి, ఒక్కయే సిగరెట్ కాలుస్తూ కూర్చున్నాడు. రాగుండలా, ఏమిటో చేడుగా తివ్వకున్నట్లుంది. గండు నుక్కలు లాగి, ఇంక కొల్పలేక పోయాడు. కాని తనవంతు పున్న మిగిలిన వాలుగు సిగరెట్లు. పారె య్యలేక నూ పోయాడు. నేదా బావదగ్గర భారీపెట్టె ఒకటి తీసుకుని అందులో యీ సిగరెట్లు వాలుగూ పెట్టి, యీ పాడుబడ్డ చోట పాతగోడకంఠలో వా వాడు వా చిచ్చి.

మొదట సిగరెట్ కార్మివరోజుకొక్కటం అవగానే అమ్మ వాసన ఎక్కడ పట్టే న్నందో అని వాడికి గుండెల్లో రాయిపడింది. వోరెడన్ని రేసువళ్లు నులి, ‘ఉఫ్ ఉఫ్’ అని అరచేతుల్లోకి అదిపట్టి అది వాసన చూసుకుని పరిక్షించుకుని, మర్రిపోయి మామూలు మనుషుల్లో కలిశాడు — ఇవాళ ఇంకేముంది వస్తువుతోనూ పట్టుపడి పోవాలివస్తుందిలే ఉంది!

కాని అక్క! గోడ కలుస్తేపు తెగతల నీన అవసరం కలగలేదు. ఆ పని ఇక్కడే అయిపోయింది.

21

స్వర్ణయ ఏటికి నీళ్ళివల్లి వచ్చుకు తిన్నదీ సంగతి.

కొన్నాళ్ళనుంచి నీరేనకి అన్నదా రాయతో — ముఖ్యంగా అతడి కొడుకు గోకుల్ తో సుతరాం వడటంలేదట! నిన్ను మధ్యాహ్నం పెద్దతగాదా అయింది! దానికి పర్యవసానంగా నిన్నరాత్రే నీరేన పామాస్తూ అని తీసుకుని ఇక్కడినుంచి వెళ్లి పోయాడుట! అన్నదారాయగారింటి త్రక్కనుండే యజ్ఞేశ్వరదీక్షిణి భార్య వారి మరీ ఎవరితోనో అంటున్నది — “నిజమే

అజహ్లా తెలియదుకాని, కొన్నాళ్ళ కంటే
 వీన్ రకరకాలమాటలు చెప్పిపడుతున్నా
 యమ్మ! నేనుమాత్రం నమ్మలేదు,—ఆ
 పిల్ల అలాంటిదికాదని నానమ్మకం. కాని
 తర్వాత నీరేన దానికి చాలాగా డబ్బు ఇచ్చా
 డని విన్నాను. ఆ పిల్ల ఆ డబ్బు ఎక్కడికో
 పంపించిందట! నీరేన దమ్మారితో ఉన్న
 తిరుగు రసీదు గోకుల్ చేతికి చిక్కిందిట!—
 ఎందుకులే బాబూ! పరాయివాళ్ళ నిగురించిన
 పాడుమాటలు వింటే వింతపడి మనసు,
 'మారంతా కలసి ఒక్క పక్క క్రిమిది ఆత్మ
 చారానికి పూనుకోవటం-అదిమాత్రం తప్పు
 కాదా యేం? మీరన్నయినా అనుకోండి,
 నదివ కనుక అనుజ్ఞ ఇస్తే నేనామెని నెత్తిన
 పెట్టుకుని తీసుకువెళ్ళగలను. ఆ తర్వాత
 మీయిష్టం ఏంచేసుకుంటారో చేసుకోండి!
 అన్నాడట నీరేన. తర్వాత ఇక చాలా పెద్ద
 గొడవ, అల్లరి అయింది. సంజెడుతుండగా
 గొల్లగూడెంనుంచి పిలిపించుకుని సామాను
 లని చేసుకుని చక్కాబోయాట్ట!

సర్వజయ ఆ మాటవిని చాలా క్రంగిపో
 యింది. ఈమధ్య భర్తని అన్నచారాయ్
 ద్వారా ఈ పెళ్ళివిషయమై నీరేన తండ్రికి
 ఉత్తరం రాయించడం పోరింది. నీరేనని
 రెండుసార్లు ఇంటికి భోజనానికి పిలి
 చిరింది. పుత్రవాడు ఆమెకి బాగా
 నచ్చాడు. 'నీరేన తండ్రి చాలా
 డబ్బు ఉన్నవాడు. అతడు మనపిల్లను చేసు
 కుంటాడా కొడుక్కి?' అని హరిహరుడు
 ఆమెకి అనేకవిధాల చెప్పిమాతాడు. కాని
 సర్వజయమాత్రం ఆతి విదులుకోలేదు. ఈ
 సంబంధాన్ని ఆశించడం పెద్ద దురాశకాదు,
 ఈ పెళ్ళి తప్పుక జరుగుతుంది - అని ఆమెకి
 మనస్సులో ఎందుకనో మహాధైర్యంగా
 ఉంది. హరిహరునికి లోపల నమ్మకం లేక
 పోయినా భార్య ప్రోద్బలంవల్ల అన్నచా
 రాయ్ని ఉత్తరం రాయమని చాలాసార్లు
 తొందరపెట్టాడు. కాని ఇప్పుడు ఓ పెద్ద
 ఆపద వచ్చిపడింది

ఈమధ్య ఒక గోజున దుర్లభ గోకుల్
 భార్య కన్పించింది. ఆమె రహస్యంగా
 దుర్లభ చాలాసంగతులు చెప్పింది. నీరేన
 ఎందుకు పెళ్ళిపోయాడన్న దానికి సంబంధిం
 చిన సంగతులే అన్నీ. 'అవన్నీ చెపుతూంటే
 ఆమెకి కళ్ళ వెంటడి నీళ్ళొచ్చాయి.

"మర్రి-చీవాట్లా చీపురుబెబ్బలతో నల్లా
 స్పింజే రోజులు — నాకవమాలేరు దుర్లభ!
 రెండురోజు లెక్కడికైనావోయి ఉండా
 మన్నా ఇరవులేదు—"

దుర్లభ ఆమెమీద ఎంతో పాపభూతి
 కలిగింది. దాంతోపాటు పిన్నికి వచ్చిన
 కళంకం నిరాధారమనటానికి ఉన్న దృష్టాం
 తాలు, దుఃఖంబో ఓచార్చటాని కనువైన

మా నాన్న
 ఎంత మంచి నాన్న!

ఎంత ఆదర్శమైన పాపాయి! వాని
 తండ్రి ఎల్లప్పుడూ జాన్సన్ బేబీ పౌడరు
 కొనుసు. అది మెత్తగా, చల్లగా ఉండి ఆ
 లేత చర్మమునకు ఎంతో హాయిచ్చును!

Johnson's

జాన్సన్ బేబీ పౌడరు

ఉచితము: పిల్లల చరకచిహ్న గురించి
 ఉచిత యంగ్లీషు వువ్వకము కాలని ప్రాయడి.
 దీనిలో తల్లి తండ్రులకు ఉపయోగపడే వివర
 ములు ఎన్నో ఉన్నాయి.

జాన్సన్ & జాన్సన్

సి.ఐ. బాక్స్ 1978, డిపార్ట్ మెంట్ 22
 బొంబాయి

B-3024

★ ప థ ర పా ం చా లి ★

మాటలు-అన్నీ ఆ పిల్లమనస్సులో తిరుగుతున్నాయి. వాటిని పట్టి గుడి గుచ్చి చెప్పటం చేతగాక-“సభిళామరన్ ఎప్పుడూ అంతేలే పిన్నీ! అనుకుంటే అనుకుందిలే. అంతకంటే ఎంతేస్తుంది? ఎడవకు పిన్నీ! ఛా, నువ్వు మంచిదానివి. నేను రోజూ నీదగ్గరకు వస్తున్నానుంటాగా!” అని అతని అన్నది.

సరళజయ ఈ సంగతిని అతనితో — “పిన్నీ ఎప్పుడే దురా! ఆ నీకన సంగతి ఏమయినా చెప్పిందా?” అని అడిగింది.

దుర్గ సగ్గుపడుతూ-“రేపు రేపుకే వచ్చిన వుడు నువ్వే అడుగుదూ. నాకు తెలియదు” అన్నది.

“పిన్నీ ఏమని చెప్పింది? మామూలు మళ్ళీ ఇవా రారని చెప్పిందా?” అని అతని అడిగా దొకసారి.

“పోరా; నాకేం తెలుసు అదంతా?” అని దుర్గవాణ్ణి గదిమాయించింది.

ప్రాద్దుభారే వేళల, పొడుగునీడలు ప్రాకు తూకంజేదారి తిమ్మిట్టి గురించి మనస్సులో చాలా ఊహల్ని రేపుతూ ఉంటుంది. ఇలా చాలాపార్లు అనుభవమే. తాను ఎక్కడవస్తేపు ఇంట్లో ఉండకపోయినా, తిమ్మిట్టి చూడక పోయినా - కాలనికొరతన తిమ్మిట్టి కస్తా రెన్నో తిలపుకువచ్చి మనస్సు ఎలాగో ఉంటుంది...

తన ఈ పాలబుగళ-బంగారుపాపలాంటి తిమ్మిట్టు మాసిపోయిన ముట్టలాగు ఒకటి తొడుక్కుని, గుమ్మంలో ఒక్కడూ ఏ

గోరిలో ఏదో అడుగుంటూ ఉంటాడు. ఏ మున్నా కొనుక్కోబానికి తనని డబ్బులు ఇచ్చుని అడుగుతాడు, తాను ఇవ్వలేకపో తుంది-మనస్సుకు మహాకష్టంగా ఉంటుంది-

కొన్నాళ్ళ తర్వాత... భువనముఖర్జీగా రింట్లో రావూ ఆక్క పెళ్ళయిపోయింది. కానీ వచ్చిన ముట్టలందరూ ఇంకా వల్లి పోలేదు. ఇంటినిండా ఇంకా నిలబిలలాడు తున్నాడు పిల్లలు. ఓ చిన్న పిల్లతో దుర్గకి బాగా సావాసం అయింది. ఆ ఆమ్మాయి పేరు టుని. ఆ పిల్ల తండ్రికూడా వచ్చాడు. భార్యని, పిల్లని కొన్నాళ్ళపాటు ఇక్కడ ఉండి రమ్మని, అతడు అదోజా మధ్యాహ్నమే, తానుదొంగం చేస్తున్న ఊరు వెళ్ళాడు. ఓ గంటపోయాక ముఖర్జీగారి మరదలు ఆ గదిలో ఏదో పనిచేసుకుంటూ ఉండగా టునితల్లి గొంతు చెనిపడింది. అవిడ వసారా లోకి వచ్చి, “ఏమిటి హా! ఏమిటి?” అని అడిగింది. టుని పాళ్ళమకం గారుగా-అదుర్తగా పక్క మట్టలోకి చేతులు పోనిచ్చి, తలక దాలు తీసి, సామానులు అటూ యిటూ పెట్టి వెతుకుతోంది. నూళ్ళలో తొంగి చూస్తోంది. దిగ్గరిలులు తీసి చూస్తోంది. “ఇంతకుముందే బంగారు కుంకంబరీజే ఈ పక్కమట్టప్రక్కన ఇక్కడే పెట్టాను. పిల్లవాడు ఉయ్యలో కక్కటిలుతూంటే- వెళ్ళాను. ఆ గదిలోంచి ఇక్కడికి తెచ్చాను. మళ్ళీ తీసివే వాపకంలేదు. ఏమయిపోయిందో కన్పించటంలేదు” అన్నది.

“అజ్ఞమిటే ఆమ్మా! చేరేపుచ్చకుని వెళ్ళి రేదూ?” అన్న చావిడ.

“లేదు ఆమ్మమ్మా! ఇక్కడే పెట్టి వెళ్ళాను. బాగా జాపకం ఉంది. సరిగ్గా ఇక్కడే.” అందరూ కలిసి నాలుగుమాలలా నిలికారు. బరిజేకన్నడలేదు. మొదట్లో వసారాలో ఇంట్లో పిల్లలే ఉన్నారని తర్వాత ఆమ్మలు తినటానికి రండని కబురు వచ్చే సరికి అందరూ లోపలికి వెళ్ళారని, అప్పుడు బయటవాళ్ళలో ఉన్నది దుర్గ ఒక్కతేనని ముఖర్జీగారి మరదలు భోగట్లా తీసి తెలుసు కుంది. అవిడ చిన్న కూతురు రహస్యంగా- “మేము ఆమ్మానికి వెళ్ళేప్పుడు దుర్గాదీ ఈ దొడ్డిదారిని ఎక్కడికో వెళ్ళి, మళ్ళీ అప్పుడే వచ్చింది.” అని చెప్పింది.

అవిడ ముందు మెలిగా పిం గు స గు స లాడిందో, తర్వాత గట్టిగా-“బరిజ ఇచ్చే నయ దురా! ఎక్కడ పెట్టావో చెప్పు. నేను చెపుతున్నా, బయటికి తియ్” అని నిగ్గతీసింది దుర్గను.

దుర్గ ముఖం చిన్నబోయింది. అవిడ బైఖిరి, ఆ మాట తీరు చూసేసరికి, ఆ పిల్లకి నాతిక పిడచకట్టుకుపోయింది. అన్నవ్వుగా

పిమ్మి అన్నదో సరిగా తెలియలేదు.

టుని తల్లి ఇంతవరకు ఏమీ మాట్లాడ లేదు. ఓ మర్నాడస్తూ ఇంటి విడ్డూరడ అందరూ ఏకమై దొంగతనం కట్టేసరికి ఆమె కొంచెం తెల్లబోయింది. అదీకాక ముఖ్యంగా దుర్గను కొన్నాళ్ళకుంచి తా నిక్కడ చూస్తోంది. చూపులో చక్కనిదని దుర్గంటే ఆమెకి ఇష్టం ఏర్పడింది. అలాంటి పిల్ల దొంగతనం చేస్తుందంటే - సంభవమా? “ఆ పిల్ల తీయలేదనుకుంటాను ఆ పిల్ల ఎందుకు?” అన్నది.

“నీ కందుకు నువ్వు మెదలకుండా ఊరు కొరాదూ? అది తీసిందో, లేదో నీకేం తెలుసు, నాకు తెలుసుగాని!” అన్న చావిడ.

“నువ్వు తీస్తే బయటపెట్టు. లేదా ఎక్కడుందో చెప్పు. గండం గడచిపోతుంది. ఇచ్చేనయ్ ఆమ్మాయ్, నువ్వు మంచి దానివి. ఎందుకు అనవసరంగా?” అన్నా దొకరు.

దుర్గ అదోకలా ఆయిపోయింది. ఆ పిల్లకి కాళ్ళు గజగజ వణుకుతున్నాయి. గోడకు అనుకుని నుంచుని - “నేను యే ర గ ను అమ్మమ్మా! నేను—” అన్నది.

“నువ్వు లేదంటే మాత్రం నేనువింటానా? కచ్చితంగా నువ్వేతీకావు. నీ ముఖంమానే కనిపెట్టాను నేను. మంచిగా చెపుతున్నాను. ఎక్కడపెట్టావో ఇచ్చేనయ్. వస్తువు ఇచ్చేస్తే నేనేమీ అనను. మా వస్తువు దొరి కితే చాలు—”

“మర్నాడస్తూ ఇంటివిడ్డలు దొంగతనం చెయ్యటం ఎక్కడా వినలేదమ్మా. ఈ విధి నేనా పిల్ల యిల్లు?” అన్నది ఇండాకటి అవిడ.

“నువ్వు మంచిగా చెప్పితేనే మనిషివి కావు. నీ సంగలేమిటో కనుక్కుంటాను ఉండు. నువ్వు మాయంట్లో వస్తువులు పొటను పెట్టుకుంటున్నావు. ఇదీ అంతే చేకావు. ఇవాళే నిన్ను—” అన్నది ఆయన మరదలు.

ఇవాళి తర్వాత అవిడ దుర్గను చెయ్యి పట్టు కుని బరిబరలాగి, వసారామధ్యలోకి తీసుకు వచ్చి, “దురా! ఇప్పటికే నా చెప్పా ఎక్కడ పెట్టావో! చెప్పనా నువ్వు? నీకు తెలియనే తెలియదా! పాపం, పసిపిల్లవునువ్వు నీకేమీ తెలియదు. చప్పున చెప్పు. లేకపోతే మూతి పళ్ళనీ చాలాడంతా నిప్పుడు, ఏమను కొన్నావో! చెప్పు చప్పున. నేను చెపు తున్నా, ఇప్పటికే నా చెప్ప—” అన్నది.

టునితల్లి ఆమె చెయ్యి పట్టుకొ బానికి ముందుకు వస్తోంది. ఒకావిడ “అగు, చూడు ఆమె సరిఅయిన పనిచేస్తోంది. దొంగకి చెప్పే మందు. ఇచ్చేకావంటే అంతా సద్దుమణిపోతుంది. ఎందుకు వృథాగా-” అన్నది.

సపట్ హోషన్ తక్ మలము

తామర, గజ్జి మరియు దురదలకు

అం. 10 నె. 5 పెంట్లు

డి డ్రెడ్ ప్రమోటింగ్ కార్పొరేషన్.

విజయవాడ - 2

మరికీ ఇంకా దిమ్మెక్కినట్లయింది. విన్నవోయ్యారాలిలా నాలుగు వైపులా చూస్తూ, పొడి ఆరిపోయిన నారికను ఎలాగో తిడి చేసుకుని, “నే నేనూ ఎరుగను అమ్మమ్మా! వాళ్ళందరూ నెల్లిపోగానే నేను కూడా—” అంటూ భయంతో ఇంకర చుకుపోయి, ఆవిడ ముఖంకేసి అలాగే చూస్తూ ఇంకా చెప్పకపోయింది.

తర్వాత అందరూకలిసి దుర్గకి ఇంకానేపు నవ్వుచెప్పి చూడారు. ఎన్ని చెప్పినా ఆ పిల్ల ఒకటేమాట—“నేను ఎరుగను” అని. “గజదొంగ—” అన్నారొకరు.

“తోటలో మామిడికాయల్ని క్రింద రాలనియ్యదుగా అమ్మమ్మా!” అన్నది ‘శేంపి.’

ఆ చివరిమాట ముఖ్ఖిగారిమరదలికి పుండు కలిగినట్లయింది. ఆమె చటుక్కున ఇంకా కర్మకంగా “పాపిష్టిదానా! పుంధాకోర్, ఇయ్యవూ నువ్వు అది? మాస్తాను ఇస్తావో లేదో—” అంటూ ఆమె దుర్గపొడ విరుచు పడి, ఆ పిల్ల తలను గోడకేసి కొట్టటం మొదలెట్టింది. “చెప్ప, ఎక్కడ పెట్టావో! దప్పన చెప్పేయ్. చెప్ప, ఊ, త్వరగా; చెప్ప—”

టునీ తల్లి గబగబా పరుగెత్తుకొచ్చి ఆవిడ చెయ్యి పట్టుకుని, “ఏమిటిది? ఏమిటి అక్కయ్యా మీరు చేస్తున్నది! పోలే పోయింది బరికె. ఎందుకలా కొడతారు? విడిచిపెట్టండి. చాలు ఊరుకోండి. ఛా, విడిచిపెట్టండి” అన్నది. ఆ చెబ్బలు మాసి టుని ఏడవటం మొదలెట్టింది.

“అరే; రక్తం వస్తోందేలే ఉండే!” అన్నది ఇందాకటి ఆవిడ.

దుర్గకి ముక్కులోంచి రక్తం వస్తోంది. అది ఎవరూ చూడలేదు. గుండెలమీద చూక్కమీద రక్తపుచుక్కలు పడ్డాయి.

“దప్పన వెళ్లి కాసిని నీళ్లు తీసుకురా శేంపీ! నీసారాలో చేదలో ఉన్నాయి. చూడు—” అన్నది టునీ తల్లి.

ఈగంజరగోళం అంతా విని పొరుగింటి కమ్మరి పెల్లం వాళ్ళూ ఏమిటో మాసిపోదా మని న చచ్చారు. రాణాతిల్లి ఇప్పటి వరకూ ఇంట్లో లేదు. మధ్యాహ్నం భోజన వాలనీ కౌగానే పొరుగింటికి వెళ్లి కబుర్లు చెప్పుతూ కూర్చున్నది-ఆమె కూడా వచ్చింది.

తెలికీ తిగిలిన చెబ్బలకీ గాయమే, జీవున ప్రాణం లాగుతూంటే, దిమ్మెక్కిన ఆ జనంకేసి అలాగే ఏమిటో చూస్తూ ఊరు కుంది దుర్గ.

నీళ్లు రాగానే రాణాతిల్లి దుర్గ ముఖం మీద, కళ్ళమీద నీళ్లు చల్లి పట్టుకుని కూచుంది. తల దిమ్మెక్కిపోయింది. ఒళ్ళు

తెలియని స్థితిలో అలాగే కూర్చుంది దుర్గ. “ఇలా కొడతారమ్మా చిన్నక్క! అసలే ఒంటో ఊపిరిలేని పిల్లకదా—”

“దాని సంగతి మీరింకా తెలుసుకో లేదు. దొంగకి చెప్పి తప్ప మరొక మందు లేదనుకో. నే చెప్పుకున్నాగా, చెబ్బలు అప్పుడే ఏమయ్యాయి? అవస్తవు దొరకనిదే. దీన్ని విడిచిపెడతాననుకున్నావా? హరి కూరరాయ్ నన్నేం తలతీసి ములేస్తాడా?” అన్నదావిడ.

“చాలే ఇప్పుడు కాస్త సమదాయంచు కోనియ్. నువ్వు చేసిన పని—” అన్నది రాణాతిల్లి.

“అయ్యో ఇంత జరుగుతుందని తెలిస్తే అసలు బరికె సంగతి యేలేదాన్ని కాదు. నాకు బరికె వద్దు, ఏం వద్దు కాని, ఆపిల్లని విడిచిపెట్టు చిన్నక్క!” అన్నది టునీతల్లి.

ఆవిడ అంతలేటిగా విడిచిపెట్టేదో లేదో చెప్పలేం. కాని అక్కడున్న వాళ్ళంతా ఆమె మాటకు విరుద్ధంగా మాట్లాడేవారు. అంచేత ఆవిడ ప్రతివాడినినీ వదిలిపెట్టక తప్పలేదు.

రాణాతిల్లి ఆపిల్లను పట్టుకుని తీసుకు వచ్చి, అటువైపు తలుపు తెరచి బయటికి పంపిస్తూ “ఇంట్లోనుంచి ఏ హడుగడియలో బయలుదేరావో ఇవో! సరే, అయిందేమో అయింది. నెమ్మదిగా వెళ్లి అమ్మా! శేంపీ గుమ్మంతలుపు బార్లగా తీయవే—” అన్నది.

దుర్గ ఒళ్ళు తెలియనిస్థితిలోనే అగుమ్మం దాటి వెళ్లింది. అక్కడున్న పిల్లలంతా ఆ పిల్లకేసే చూస్తూ నుంచున్నారు.

“ఏమయినా ఒప్పుకోలేదు చూశారా! ఎంత గట్టిదో; కళ్ళవెంబడి, ఒక్క నీటిచుక్కయినా రాలలేదు కదా!” అన్నది ఒకావిడ.

“నీళ్లు ఎలా వస్తాయి! భయంతో కొయ్య బారిపోయింది; కళ్ళలో ఇంకా నీళ్ళలా ఉంటాయి! అంతలా కొడతారమ్మా అక్కా” అన్నది రాణాతిల్లి.

22

ఊరివారంతా కలసి నిర్వర్తించే చైత్ర సంక్రాంతి ఉత్సవం దగ్గరకు వచ్చింది. వైద్యనాథ ముజుందార్ చందాల జాతితా చేతపుచ్చుకుని, ఇంటింటికి తిరిగి చందాలు వసూలు చేస్తున్నాడు. “కాదు బాబాయ్, ఈసారి రూపాయిచందా నాకు గుర్తటం న్యాయంకాదు. రూపాయి ఇచ్చుకోగలిగిన స్థితినా నాది?” అన్నాడు హరిహరుడు. “అదికాదోయ్, ఈసారి నీలమణి వాళ్ళా జటు వస్తున్నది. అలాంటి బృందాన్ని ఈ వైపుల యెవరూ కళ్ళతో చూసికూడా యెరుగరు. ఏమనుకున్నావో! ‘పాలపాదా’ వాళ్ళంతా కలసి ఈ సారి మహేశ్వరీకా

భజనబృందాన్ని తెప్పించాంటే—వాళ్ళో పోటీకి మనం ఈసారి—”

ఈ పోటీకి ఫలితాలమీదనే ఏమిటో మహా ఈ నిర్ణయితురంగ్రామస్థల చావుబ్రతుకులు ఆధారపడిఉన్నాయన్న భోరణిలో మాట్లాడాడు ముజుందార్.

అత్రా పెదురుచుక్క ఒకటి త్రిప్పకుంటూ వచ్చి, “మంచి యేపుగా ఉన్నది నాన్నా! నీకు మంచి కలం అవుతుంది. ఆ దొరుత ప్రక్కన పెదురుపొడలోఉంటే తీసుకుని వచ్చా,” అంటూ నవ్వుతూ దాన్ని చైత్రయెత్తి చూపిస్తూ “నీకు కలంఅవదా నాన్నా! ఎంత యేపుగా ఉందో! కదూ?” అన్నాడు.

చైత్రసంక్రాంతి ఇంకాన్నాళ్ళో లేదు. వైద్యనాథులు అడుతూ హడుతూ ఇంటింటికి బాగులుదేరారు. దుర్గ, అత్రా నిద్రాహారాలు మానుకుని ఆ సన్యాసుల వెంటపడి కిథివిథి తిరుగుతున్నారు. ఇతరులందరి ఇల్లిలో వాళ్ళకి పాతగుడ్డలు, బియ్యం, డబ్బులూ ఇస్తూంటారు. వాళ్ళు గుచ్చెత్తు బియ్యం పెట్టబంతిప్పు ఇంకేమో ఇవ్వలేరు. అందుచేత ఆ సన్యాసులు తమ యింటికి రారు. పది పన్నెండు రోజులు ఈ సన్యాసు

వైప్రో
గర్భాశయ రోగ నివారణి

వర్ష గర్భాశయ వ్యాధిలను పూర్తిగా పోగొట్టి ఆరోగ్యమును సంతోషమును కలుగజేయును. అన్ని చోట్లదొరకును. పీసారు. 2/8

కృష్ణాపేటరేటరే. బెజవాడ

మొదలు పెడితే ముదల చక్కగా వివరించుకుంటే. అప్పుడు వెళ్ళుచు, ఇప్పుటినుంచీ యెందుకు? అన్నాడు తండ్రి. మరలాడు పెద్దవాడవుతున్నాడు. తాను ఇటీవల తరచు పాపములు తిరగవలసివస్తోంది. ఇంట్లో ఉన్న వాలుగుడివాణ్ణి పిల్లవాడికళ్ళ ముందుకుంచి కదలనియటానికి మనస్థిరం చేయలేదు. అభిమానంతో కోపంతో అత్తా కళ్ళల్లానీళ్లు గిరులెరిగాయి. వాడు ఏడుపు గొంతుపెట్టి ఎక్కాల పుచ్చకంటిని చదవటం మొదలెట్టాడు.

భాగోతం మొదలెట్టటానికి చాలా వ్యవధి ఉందని తెలిసింది. అప్పుడిది అత్తా తల్లి గిరకువెళ్ళి తండ్రి తన విషయంలో చేస్తున్న అత్యచారాన్ని వర్ణించిచెప్పాడు. వర్ణనలు వచ్చి, "వాణ్ణి విడిచిపెట్టరాదు బండీ! ఏదాదికొక్కరోజు-మూడు ఏడాదిలో తొమ్మిది నెలలు ఇంటిపట్టునే ఉండరాదు. ఈ ఒక్కరోజు చదువుకీ వాణ్ణి తరాలంకారపండితు డబ్బోతాదాయం?" అన్నది.

వాడికి నెలపు దొరికింది. మధ్యాహ్నం మంతా రచ్చబండ దగ్గరే గడిపాడు. రాత్రి భాగోతానికిముందు, పెందరాలే ఇంటికి అన్నానికి వచ్చాడు. తండ్రి వసారాలో కూర్చుని రాసుకుంటున్నాడు. మామూలు రోజునయితే ఈ వేళప్పుడు అత్తా తండ్రి దగ్గర పుచ్చకంటిని కూర్చోవాలి. మరలా వాడి కెక్కడ తిక్క రెసుకుందోనన్న భయంతో, వాణ్ణి హుమారుగా ఉంచటానికి రకరకాల తమాషాలు చేసేవాడు తండ్రి. "చప్పన కళ్ళముసి తెరిచేలోపున చప్పన పలకమీదరాయి చూద్దాం..." అత్తా తండ్రి మాటలకు సంతోషిస్తూ గబగబారాసి తీసుకువచ్చి, "ఇది అయిపోయిందిగా, ఇహ నేను పెడతాను నాన్నా!" అనేవాడు. "పెడుతువుగాని, ఇప్పుడే పెడుతువుగాని... ఏదీ చప్పన రాయిమరి" అని ఇంకొక చక్కనికళ్ళ కెక్చేవాడు తండ్రి. అత్తా దుర్భి శంతోషంతో మురిసిపోయేవాడు.

కాని ఇవాల బయటినుంచీ ఏదో కత్తి తనని తండ్రిదగ్గర్నుంచి లాక్కుని వెళుతున్నట్లనిపించింది అత్తా మనస్సుకు. తండ్రి నిద్రపంగా ఉన్న వసారాలో వాసుకుంటూ కూర్చున్నాడు. తనని కూర్చోమనే దమ్ము లేదాయనకు, ఒకవేళ 'కూర్చుని చదువుకోరా' అని అంటే ఇంకేముంది. వాలుగు క్రక్కల్తుంటే పెద్ద గందరగోళం బయలు దేరుతుంది. కాదు, కాదు, అలా వీలేదు.

భాగోతం మొదలైతేనుంటే! అంటారు అందరూ. ఏ బలియమైన ఉల్లాసపు కిక్ తన తండ్రిని దుర్బలణ్ణి, నిస్సహాయణ్ణి చేసేసి ఉంటుంది. తండ్రి విషయమై అత్తా మనస్సు అదోలా అయిపోయింది.

"అత్తా నేనుకూడా వస్తానని నాత్వ దమ్ము అమ్మతో" అన్నది దుర్గ. "అక్క నాతో కూడా వస్తే యేం అమ్మో! పెదురువాసా లభ్యంకట్టి అడవాళ్ళకి ఏర్పాటుచేసిన తోట కూర్చుంటుంది" అన్నాడు అత్తా. ఇప్పుడు వాద్దులేరా. నేను వాళ్ళయింట్లో అడవాళ్లు మేమంతా వస్తాం తర్వాత. అది కూడా మాతోకలసి వస్తుందిలే" అన్నది వాళ్ళమ్మ. భాగోతం జరిగే చోటికి వెళ్ళబోతూం డగా దుర్గ అత్తాని వెళ్ళి పిలిచింది— "అత్తా ఇలా చారా!" అని. వాడు దగ్గరకు రాగానే నవ్వుముఖం పెట్టి — "చెయ్యి చాచు" అన్నది. చెయ్యి చాచగానే ఓ అర్థజా వాడి చేతిలో పెట్టి, నవ్వుట మూయించి పట్టుకుని, "చీనీపళ్ళు అయినా, పంపదార బీడీలయినా కొనుక్కుని తిను" అని చెప్పింది. అంతకు ఓ వారం రోజులకు క్రితం అత్తా పిలిచాగా మెరిగా వచ్చి "అక్క నీ బొమ్మల పెట్టెలో డబ్బులే మయినా ఉన్నాయో? నాకోకానీ ఇద్దూ" అని అడిగాడు. "ఏం చేస్తావురా డబ్బులు? ఎందుకు?" అని అడిగింది దుర్గ. అత్తా అక్క ముఖంకేసి చూసి నవ్వుతూ "చీనీ పళ్ళు కొనుక్కుని తింటాను" అని కొంచెం సిగ్గుపడుతూ మర్చి వచ్చాడు. "వైద్యుల తోటలో వాళ్ళు మంచె కట్టారు అక్క! ఎన్ని చీనీపళ్ళు అనుకున్నావ్? రెండు గంపలు... కానీకి ఆరుట. ఇంతంత పెద్ద పెద్ద పళ్ళు ఎర్రగా పిందూరంలా ఉన్నాయి. సతూ కొనుక్కున్నాడు, పాథన్ కొనుక్కున్నాడు" అని ఒక్క నిమిషం అగ్గి "ఉన్నాయో అక్క?" అని అడిగాడు. ఆ రోజున దుర్గ బొమ్మల పెట్టెలో ఏగానీ కూడా లేదు. ఏమీ ఇవ్వలేకపోయింది. అత్తా ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని వెళ్ళిపోవటం చూసేసరికి దుర్గ మనస్సుకి చాలా కష్టం వేసింది ఆ రోజున. అంచేత సాయంత్రం

ఈ ఉత్సవం 'పేదకో' తండ్రిని ఓ అర్థజా అడిగి తీసుకుంది. అంగారపుబొమ్మలాంటి తమ్ముడు, వాడి వంతు తీర్పులేకపోతే దుర్గ బొత్త హృదయ ని: ఎలాగో ఉంటుంది.

అత్తా వెళ్ళిపోయిన వాళ్ళ అమ్మ ఏటి నుంచి వచ్చి "ఒక్క పనిచేసి పెటక అమ్మయ్యా! రాణూ వాళ్ళ తోటలోకి వెళ్ళి రెండు కరివేపాకు రెబ్బలు తెచ్చిపెట్టక, తమ్ముడికి ఒంట్లో బాపుండలేదు, కాస్త కారచ్చాడి కొడతాను" అన్నది.

తల్లి మాట అనడమే తరువాయిగా దుర్గ ఒక్క పరుగుమీద రాణూవాళ్ళ తోటలోకి పరుగెత్తింది. తోటలో మనిషి యెత్తున పెరిగిన చెట్లలో కరివేప మొక్కలు వెతుక్కుంటూ, చిన్నవ్వుడు అల్తయ్యదగ్గర వేర్పుకున్న పాటలు పాడుకో సాగింది.

(ఇంకా వుంది)

దాగంధిరవం
మోరా
కోర్క
లోష
 అన్ని వైద్యాలయము
 అనిచెల్ల అంగడియ
 మొరక్కను
THE GAMBHIR CHEMICAL & PHARMACEUTICAL WORKS LTD.
BANGALORE-3 BOMBAY-24

విజయవాడ స్టాక్స్టులు :
 ఎస్.కార్పొరేషన్ మెయిన్ బజారు.
 విజయనగరం స్టాక్స్టులు :
 మెనదన్న: మహమ్మద్ యాసిక్ బ్రదర్స్
 జనరల్ మర్చంట్సు.

రవిటాయ్లెట్స్ - అందముకు, వర్చస్సుకు

రవిగ్లిసరిన్ సోప్:-
 అన్నికొలములలో, ముఖ్యముగా వేసరి కొలములలో వాడదగినది. కఠినమును మృదువుగను, కాంతిగను ఉంచును.
రవివెజిటబుల్ హేరాయిల్:
 శిరోజములను విస్తారముగా పెంపొందించును. దాని చక్కని గున్నితమైన నునానన అందరికి అందము కలుగజేయును.
రవి స్క్రీ:- ముఖవర్చస్సును కాపాడి, విలాసమును పెంపొందించును.
బోరేపెంటెలు: ది న్యూ స్టార్ డికో.,
 10, నైపుకాథ మొదలి వీధి, రంజియాచేరు, మద్రాసు-21.

చాగంటి తులసి

ఇంకా నిన్ను మున్నాలో ఉంది. నేను రానుం కానాడే కాలేలో చదువుకోవడం. కాలేలో దగ్గలోనే ఉండేది నాలాడి. రానుం పగలూ, రాత్రి నాలాడి లోనే ఉండేవాడు. ఇంటి కళ్ళడం వాడి కిష్టం ఉండేదికాదు. వాణిమానే ఎంతో కోరి, అభిమానం వుట్టుకొచ్చేది. వాడిపోడి అంతా వాడగిర వళ్ళిగక్కావాడు. వాతో చెప్పకుంటేనే కాని వాడికి మనస్కాంతి ఉండేదికాదు. దావరికం అంటూ ఏమీ లేదు. వాల్లింటో రహస్యాలన్నీ వాకు బట్టబయలే. "నీక్కాబట్టి చెప్తాను. ఇంకవరిలోటీ అనకు. వరువు కాస్తా పోతుంది," అని కూడా చెప్పకునేవాడు, వాడి గొరవం ఎప్పుడూ కాపాడుకూనే వచ్చేను.

ఆ రోజులో నా కలాకనవడలేదు కాని రానునికి నేను చేసిన పువకారం యిప్పు డాలోచిస్తే చిన్నది కాదని ఎవరైనా అంటారు. వాడి జీవితాన్ని అట్టిించిటు తిప్పేస్తన్న విషయం అప్పుడు నే ననుకోనే లేదు. ఎప్పుడూ ఆలోలతునా అని ఏడుస్తూ ఏదో వరకంలో పడిఉండేవాడు.

ఇప్పుడు మా ఉళ్ళో ఇంజనీరుగా వచ్చిన వాడు మా రానుం కొడుకదా అని అను మానంవచ్చింది. పేరు అజీ. మా రానుమా యింజనీరే. రానుమే అయితే మా యింటికి రాకుండా ఉంటాడా?

రోడ్డుమీద కారులో వెళ్తూ రానుం కన పడ్డాడు. ఉళ్ళో కొచ్చిన యింజనీరు వా చిన్నవాటి న్నెహితుడే. ఏదో ఆనాడు వాడెన్నింబుందులుపడ్డా ఈవాడుహాయిగా పెద్దఉద్యోగస్థు డయ్యేడు. బట్టు ఓడలవు

తాయి. ఓడలు బళ్ళవుతాయి. రానునికి హిసన్తి ఖిదార్లిదగ్గలో వదిలిపోయింది. నేను విద్యార్థిదగ్గలో ఓ నలుగు రరిగేను. ఇప్పుడూ పిలికేమీ లోవంలేదు. కొపర టివ్ క్యాంతులో గుమాస్తాగిరి చేస్తున్నాను. ఇల్లా, వాకిలి ఉన్న ఉళ్ళోనే ఉద్యోగం. నాలుగు రాళ్ళున్నాయి. నాలుగు రాళ్ళు తెలుస్తాను. వానిచారముల్లా కాగా పెద్దవాణ్ణులేదేనీ.

రానుంమీద మొట్టమొదటసారి వారికల గడం వాకు వాగా గుర్తు. ఆ తేళచాకలాడు బట్టలన్నీ తెచ్చేడు. వాటిలోంచి ఓ నీలి చారల డురువేకి తీసి, "ఇది ఆ వెధవకి పారనే తీరిపోతుంది" అన్నాను.

"ఏ వెధవకురో?" అడిగేడు రానుం.

చాగంటి తులసి

చాగంటి తులసి

"మనకాలేకి బంట్లోతుకే" అన్నాను. రానుం ఆ చొక్కాని విప్పి తెగచూసేడు. అది అప్పుడే చిరుగులు పటింది.

"వాడికిచ్చే బరులు ఈ చొక్కా వాకే యిచ్చిపడదా?" అని ప్రాధేయపడుతూ అడిగేడు. హాస్యానికన్నులుట కాదని వాడి మొహం చెప్తూనే ఉంది.

"దానికేం తీసుకో" అన్నాను.

"ఈ చిరుగులు కొంచెం సరిచేస్తే చూడు నాలుగు నెలలు లోనేస్తుంది. చొక్కా ఉతుక్కుంటే అది ఆరేదాకా బరి ఒంటితో ఉండవక్కలేదు" అని దాన్ని బాదువుగా మడతపెట్టి చంకని పెట్టుకున్నాడు.

"ఫీఫీ ఆసేం చొక్కారా! వెధవ చొక్కా! అంత బట్టలు లేనివాడిని యిన్నాళ్ళు ఎందుకు చెప్పేవుకావు? పెట్టోంచి చొక్కా తీసుకుంటే కేసేం కాదంటావా?"

"నా బతుక్కి నీ చాలు. ఈవాపతు బట్టలు బంట్లోతులకి పారనేబరులు వా మొహంమీద పడే" అని ఆచొక్కా తీసుకున్నాడు. ఆచొక్కా వాడిదగ్గర మరో సంవత్సరం ఉంది. చిరుగులన్నీటికి రక్త తీయించి కొత్తబాంతో సమానం చేయించేడు.

అలాగే దగ్గర్నింటి వాడంటే వాకు విక రీతమైన వారిచేనేది. అప్పట్నుంచీ వాతో తనగోడు చెప్పకునేవాడు. నానుభూతితో విని సాయంచేస్తూ ఉండేవాణ్ని. చిరుగు పట్టిన చొక్కా అడగడానికి వాడికి చిన్న తనం వెయ్యలేదు. వాడి తండ్రి ఎరిమంటరి న్నూలు మాస్తరు. మనోవర్తి యిచ్చినట్టు ముగ్గినిసీపాలిటీవాడు ఏదో కేతం యిచ్చే వాడు. ఏదో టూల్సును చెప్పకుంటూ విదుగురి పిల్లలకి పెర్లొనికీ తిన్నగా తిండి పెట్టలేక చచ్చేవాడు. రానున్నీ చూస్తే ఎంత వారేనేదో వాళ్ళ వాన్నని చూస్తే అంత రోత వుట్టుకొచ్చేది. మాకొళ్ళు దిగని మురికిపంచె, కంపుకొడుతున్న చింకిపాక కొలు ఎత్తు మొహంతో, దరిద్రమాఅంటే ఓయ్ అని పలుకుతూ ఉండేవాడు.

అతిని కంఠమాత్రం యివ్వలేదు. రానుం కాలేలో చేరడం. ఏడ్చిఏడ్చి వాడే చేరేడు. స్కూలర్ షిప్ తప్పకుండా వస్తుంది అకీ పెట్టుకున్నాడు. ఒక్కటిమాత్రం ఒప్పుకోవాలి. స్కూలర్ షిప్ యివ్వవలసి వచ్చినప్పుడు మాయింటురు కాసు మొత్తానికి రానునికే మొట్టమొదట యివ్వాలి. చాలా మరుక్షణవాడు. నీదనాడు. తెలిస్తే వాడు. వాడికి మాత్రం స్కూలర్ షిప్ కాలేదు.

"ఈవాటికీ వరువుకో నలాంపెట్టి ఎయిలోనో ఓదాంట్లో బుర నూర్చు. కాలేకి చదువులు మనకక్కడ నానుతాయి?" అని వాళ్ళ వాన్నీ దసరాకి దసరాపాట పాడం ప్రారంభించేడు.

ఇదంతా రానుం వాతో చెప్పకుని ఏడ్చేడు. నేను మాత్రం ఏదో చిన్నచిన్న సహాయమేలే చేయగల్గుకాని తెగ్గు ఫీజంతా కట్టమంటే వాతరమా? ఉపాయం మాత్రం లేకపోలేదు. మొదట ధైర్యం చాలింది కాదుకాని తీరా ప్రయత్నిస్తే అతి సుకువుగా రానునికి ఫీజు కట్టేసేం.

మంచియిద్దకాలం. డెబ్బు అందరిదగ్గగా చిత్తుకొగితాల్లాగ చేరుతున్నాది. నలుగురి దగ్గరికి వెళ్లి వాడితోపాటు నేనూ వాడి సోదంతా చెప్పి హాయిగా ముప్పిలేస్తేసేం.

రానుం యింటికి వెళ్ళామని నిశ్చయించుకున్నాను. నేనీ ఉళ్ళోనే ఉన్నట్టు వాడికి తెలియజేమా! లేకపోతే మాయింటికి రాకుండా ఉంటాడా? ఉళ్ళొకొచ్చి

అత్యుత్తమమందిరమిది

భారత్

రెడియో

అవీ కరెంటు - 3 వ్యాంట్లు - ౫.10/-, 3 వ్యాంట్లు - ౫.25/-
 డ్రైవర్లు - 3 వ్యాంట్లు - ౫.10/-
 వ్యాపారవిపరీతములయి.

రెడియోసినిమ్యాస్కోప్ మెంటు

బరింగుదామెట్టవాస్తు - విద్యుదయవాద 2

పొరుగురి ప్రయాణం

ఫాలో : నిప్పాణి గిరిధర్ - మద్రాసు.

తెచ్చాత వాడే మాయంటికి రావడం న్యాయం. తెలిస్తే వచ్చేవాడే. ఏదో అలాటి స్నేహితుడు వామో ఉన్నాడని నిలశురితో చెప్పాడైతే అనుకున్నా కాని వాడివిగిరికి వెళ్ళడం పదిలేదు. చేస్తున్నది బ్యాంకు నోటి. అది తీరికయినా.

కాలేజీలో వాడొక గొప్పగా నెపడలేదు. "కాలేజీలో చేరిచేరడం నీ స్నేహం దొరకడం నిజంగా వా అదృష్టం." అని రాయం అప్రమాదం అంటూనే ఉండే వాడు. "ఎడిసేపురా" అని నవ్వేవాడే. కాని వాడన్నమాట నిజమే. వా స్నేహంవల్ల వాడి అవసరాలు చాలా తీరేవి.

ఇనువంటే మాటలా! కాలేజీలో చెప్పబడి చేరడమంటే చేరకు. ఎన్నింటి

రెండేళ్ళూ పూర్తవుతాయి! కాలేజీ చదువులు మహామహావాళ్ళం అనుకునేవాళ్ళకే సాగటం లేదు. అలాంటిది ఆ రోజుల్లో రాయం సంగతి చెప్పాలా!

కాలేజీనుంచి యింటి కళ్ళకే ఉన్న ఒక్క పుస్తకమే వా లేరింది. దనువుకోడం కష్టమే. రాత్రి వాళ్ళింట్లో ఓ చిన్న గుడ్డి దీపం ఉండడం గగనమేవోయేది.

"ఎలక్ట్రిక్ లైటు వాకక్కలేదు కాని శుభ్రంగా లాంతరు వెలిగించుకునే యోగం వాకులేదు. ఆ కార్డుమోడిచ్చిన ఓ కిరసనాయిలు పీసా వారంరోజులూ ఫ్రిజెట్టుకుంచును. కాని ఏం లాభం! మానాన్న ప్రతి వారం ఆ కార్డు ఎవడికో అమ్మకచ్చిన డబ్బు వాడుకోనే దేనికో వాడుకుంటాడు.

సాయంత్రమే ముద్దమింగి చీకట్లో పడుకో నిర్బంధం. దరిద్రమే ఎక్కి, మా వాళ్ళో ఎక్కి," అని విప్పుకునేవాడు.

"హాయిగా వారుమ్ కోచ్చెయ్యి. వా దగ్గర మొహమాటం ఏమిట్రా? నీ తండ్రి కోయి!" అని చెప్పాలాడేను. ఆ రోజు నించి వాడి బసా, చదువు వారుమ్లో సాగేయి.

ఒక్క దీపమేకాదు. పుస్తకాలు, కాలేజీ అన్నీ వాడే. వాలంటివాడి! కాగితంముక్క కోసుకోవడం కష్టమే వోయేది. పాలమీగడలాంటి కాగితం మాటే చేపుడెరుగు. ప్రానుచేపరుకే దిక్కులే వోయేది. ఇవాళున్న ధర రేపటికే పెరిగి వోయేది. తెల్లకాగితాన్ని ప్రాగుప్రదం

★ బంగారపు ఉంగరము ★

జూబునకొకటి. రాజునికి ఓ కుక్క కొని, ఓకోట్టుకొని ఉండేదికాదు. వాళ్ళు ప్రకారాన్ని వాడి స్వంతపు ప్రకారా వాడుకోవేవాడు. వాడి కావ్యేచ్ఛ నేనే యిచ్చేను. లెక్కలన్నీ నా రూప గమ్య పోడి మధ్యమక్కతో చేసేవాడు. చదువులో కూడా మంచి గట్టివాడే. ప్రతి పక్షాత్తుడంగా వచ్చేది.

పుస్తకాలు వాడైతేనేం? దీపం వాడైతే నేం? వాడు అదృష్టవంతుడు. ఇంజనీ రయ్యేడు. అంతకంటే కావ్యించేమిటి?

వాడికి విధంగా నే నొక్కజేతాడు. మా లాడ్డిమేట్టుకూడా సాయపడేవాళ్ళు. తోడు కొట్టడానికి ఫేలు, చదువుకోడానికి పుస్తకమూ, కాసుకోడానికి పెన్ను ఎవరో ఒకళ్ళం యిచ్చేవాళ్ళం అందరిసాయాన్నీ పుచ్చుకునేవాడు. వాడగ్గర వాడి గోడు కూడా చెప్పకుంటూ, వన్నంటిపెట్టుకుని ఉండేవాడు.

రామం జీతం పెడడ ఎప్పుడైతే తీరిందో అప్పట్నుంచి వాళ్ళవాన్న వాణ్ణి తిట్టడం మానిపేడు. అది బాగా నేఉంది కాని మా లాడ్డిగొచ్చి డబ్బా రాసేవాడు. అతడు చెప్పే గోల యావత్తూ యిష్టంలేకపోయినా విశే వాళ్ళం. ఓసాడు పొద్దు తే నచ్చే దు. వస్తూనే మొదలెట్టేడు.

“నిన్న రాత్రి మా రామడు నీదగ్గర్నుంచి తెచ్చేతే, ఆ సాంబారు ఎంతో బాగుండ బ్బాయి! పిల్లా పెద్దా అందరం జాగ్రత్తేం.” అని ఓగంట పిళ్ళకాయన్న అతని చిన్న

వృథు వాళ్ళింట్లో ఎంతబాగా వండుకునే వారో, అతని జీవ్య ఎలా తయారైందో అంతా చెప్పేడు. వాకారియర్ లో మిగిలి బోయిన సాంబారుని తీసుకోమని రామాని కివ్వడం వాడు అలవాటైంది. తీసుకోకడం వాడికి అలవాటైంది. వాళ్ళింట్లో ఉన్నానన తరవాటి పిళ్ళూ, అన్నం తప్పించి యింకో అధరపురాత్రి వేళ ఉండేదికాదు. కూర, సాంబారు వాకారియర్ లోని తీసుకోక తిండమేకాదు. ఒక్కొక్కరోజున మా అందరిమధ్యా మిగిలిపోయిన అన్నం తినే వాడు.

“ఇదిగో వీడ్కో నాలుకాళ్ళు తెచ్చేవరకూ మాగలి యింతే. మిరందరూ చయతల్లి ఓ కంట ధూస్తువారు కాబట్టి నెట్టుకొస్తు వ్వాడు. లేపోతే నామొహం. నేను వాడికి చదువొక్కడ చెప్పించగలనా? అందుకే మానీరా వాయివా, ట్రైనింగ్ లే నువ్వు ఓ యా ధై రే న్నా పు అన్నాను. వాడు వింటేవా? కా లే జీ లో చేరిపోయేడు. నీప్రాపు దొరికింది కాబట్టి బతికిపోయేడు. నేను నిజంచెప్తున్నాను బాబూ, నీలాంటి వాడు ఉండడు. గొప్పటి మేర్పాటికి అంటం లేదు. చిన్ని వాడివైనా నీగుణంఉండే రాజా గుణం. అసలు మీవాళ్ళందరూ అంతే. మీ వంశంవంశంయూవత్తూ ఈ గుణంకలవాళ్ళే. మీ తాతగార్ని మీ వాన్నగార్ని నేనెరు గుదును. మీవాన్న మౌళికి అవిడలాంటావిడ లేదు. ఇప్పటికీ కొటిపిల్లిలో అవిడపేరు చెప్పకుంటారు. చేతికి ఎముకలేదు. నువో యిల్లాలు. అవిడ మనవడిని కాబట్టి నీకూ ఆ గుణం వచ్చింది.” ఇలా మాట్లాడుతూ, మాట్లాడుతూ ముక్కు రెండుసార్లు చేత్తో రుద్దుకున్నాడు. బుర్ర మొత్తుకున్నాడు. రాని తుమ్ముకి ప్రయత్నంచేసేడు. ఆఖరికి అసలు విషయం ఎరుకున్నాడు.

“బాబూ చచ్చి నీకడుపున పుడతా. ఓ అణాడబ్బు లిద్దూ. బుర్ర కా పెక్కి పోతోంది. విప్పటిమంచి పొడుంలేదు. ఏవని తోచటంలేదు.

సువిచ్చితట్టు మావాడితో మాత్రం చెప్పకు. అందుకే వాడులేకుండా చూసి వచ్చేను. బాబ్బాయి,” అని అడుక్కున్నాడు. అసలు విషయం ఎప్పుడు చెప్పాడా అని కాసుక్కుర్చున్నా నేనూ, అణా అనగానే కేసులోంచి తీసి అతని చేతిలో పెట్టేసేను.

“మావాడితో చెప్పవుకదా?” అని మరో సారి అడిగి వెళ్ళిపోయేడు. మా తాతనీ, మా బామ్మనీ ఎల్లి మాట్లాడుతూ వుంటే నా ఒంటిపొడ చీమలూ, కెర్రలూ పోకవస్తేంది. ఎంతతా అంటే, అతను తెచ్చినంత వాన తినుతాడు మావాళ్ళు. ఎక్కడన్నా, ఎవరి

కన్నా కానీ, పరకా యిచ్చేకదా? ఇంత వాళ్ళని అత నేనాడూ ఎరగకూ యెరగకూ. వాడగ్గర అణాడబ్బులు పుచ్చుకోడానికి మా వంకాన్ని దానకిలరని మూడు గంటలు డబ్బా కొట్టేడు. అతనికి మా వంకమేకాదు, అందరి వంకాలూ యిలాగే తెల్లు. అతని అడుక్కునే తీరే అంత. ఎప్పుడూ చేనికో ఓదానికి యిలాగే నేరిరిస్తూ వుండేవాడు, అతనలా అడిగి తీసికొన్నాడని రామానికి తెల్లు రామాన్ని చూసి లాడ్డిమేట్టుందిరూ జాలి పడ్డా, వాళ్ళ బాబు డబ్బాకి విసుక్కునే వారు. కనురుగో నేవారు. రామం వాటి ప్ర స్నేహితు డడదాన్ని వాళ్ళ బాబు అడుక్కున్నా, చేరించుకున్నా నే నేమీ అనుకు నేవాణ్ణి కాదు.

కొడు కిప్పును ఇంజనీరయ్యేడు. బహుశా ఆ బ్రాహ్మణ్ణికి మంచాలనం వచ్చే వుంటుంది. ఓసారి రామందగిరి కెళ్ళాలి. వాళ్ళవాన్న ఎలావున్నాడో సంగతి, సందర్భం కనుక్కోవాలి. రోడ్లమీద రామం కాదు చాలాసార్లే తలసపడ్డాడి. వాణ్ణి నేను గుర్తుపడుతూనే వచ్చేను. వాడు నన్నెందుకు గుర్తుపట్టలేదని అనుకు నం చేసేంది. నా మొహంలో పెద్ద మార్చేమీ రాలేదే! వాడు నన్ను నిర్లక్ష్యంగా చూస్తున్నాడా? అలాగే అయితే అంతకన్నా నీచత్వం యీ ప్రపంచంలో ఉండదు.

నేనొక మహాపకారం చేసేవని అనుకో లేదు. స్నేహితుడికి ఆమాత్రం సహాయం చెయ్యడంలో గగనమేమీ లేదని ఆనాడు అనుకున్నాను. నిజానికి నేనానాడు చేసిన ఉపకారం రామం బతుక్కే ఉపకారం. వాడి జీవితమారాన్నే మార్చేను. ఏమంటే రామం కాలేజీలో ఇంటరు రెండేళ్ళ జీతాలూ ముప్పైతుతూనే కట్టేం. కాని చివరికి అంతా రసాభాసు అయిపోయింది. రామం అడగవలసిన వాళ్ళనందరినీ అడుక్కున్నాడు. అందరూ ఇవ్వనూ ఇచ్చేరు. వచ్చిన డబ్బుమాత్రం ఫలితం దక్కించింది కాదు. ఇంత కష్టపడి అడుక్కు తెచ్చిన డబ్బులో వాళ్ళవాన్న ఏదో ఓకలమీద కొచ్చిందని కొంత పులుసులో పడేసేడు. యూనివర్సిటీకి పరీక్షకి కట్టవలసివచ్చింది. ఆవెంటనే టెర్నెట్టిజా కట్టవలసివచ్చింది. ఇవా నెవర్నీ అడుక్కొడం?

వాకు రామం రెండ్రీని తందామన్నంత కోపం వచ్చింది. ఎలాగో తం టాలు పడి అతనే కడతాడనుకున్నా. ప్రయత్నిస్తున్నా వనేవాడు వాళ్ళ నడుగుతాన, విళ్ళినడు గుతావనేవాడు.

“ప్రయత్నిస్తే ప్రయత్నించండి, లే వాతే మా నయ్యిండి పరీక్ష కళ్ళక పోతే మళ్ళా తిరిగి కాలేజీలో చదువుకోవాలి.

సుగంధికా సరస్వతీ తైలము

ఈప్రొన్ మెడికల్ వర్క్స్ తాకినాడ.

డిస్ట్రిబ్యూటర్లు: సీతారాంశివరెడ్డి & కు (పి.తెన్కొన), విజయవాడ-1.

అది మాత్రం చూసుకోండి" అని గట్టిగా అరిచిపో చెప్పేను.

"నాకు మాత్రం తెలిదా బాబూ! ఎవరి కోళ్ళో పట్టుకుంటాను. తెస్తాను" అనేవాడు.

"తెచ్చుకోజుమట తాపీగా చూసుకోవచ్చు. మొదట పరిశీలి కలాలి. జ్ఞాపకం ఉంచుకోండి" అని కూడా చెప్పేను. ఒకటా? రెండా? నలభై ఏను రూపాయలు! త్వరితగతినే మూడు రోజులే ఉంది. దిగాలు పడి బొయి రామం ఊరింతా తిరిగేడు.

"ఏం రా? ఏమన్నా..." అని అడిగేను.

"దరిద్రుణ్ణి, దురదృష్టవంతుణ్ణి లాభం లేదు. ఇదా నా బతుకేంతే" అని చేతుల్లో మొహం దాచుకున్నాడు.

"మరేం ఫర్వాలేదురా. ఇంకా టైముంది గా. మీనాన్న గారే ఎక్కడన్నా తెస్తారు" అని వాడికి ధైర్యం చెప్పేను. వాడికేదో ధైర్యం చెప్పేనన్న మాటే కాని అరిచేం చెప్పాడో అని వాకు అనుమానంగా నేవుంది.

తీరా అఖిరోజు వచ్చినా రామం పరిశీలి కట్టు కట్టలేదు బొద్దుజింటి వాడి కోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాను. 'బిల్లు పట్టుకుని వస్తాడు కలెయ్యమ్మ' అని ఊహించా. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకి ఏడు మొహం పట్టుకుని వచ్చేడు. బూడిదలో పోసి పన్నీరైం దిన్నాడు. వాళ్ళ వాన్న చాలా ప్రయత్నాలు చేసేటట. ఎక్కడా ఫలకలేదుట. వాడా మాట చెప్పగా కొద్దైపోయేను. నిద్రాన్నాన్ని కుక్క ముట్టుకున్నట్లయింది. రెండేళ్ళ చదువు దండగే. రామాన్ని చూస్తూ ఉంటే నాకు జాలీ, దుఃఖం వచ్చేయి.

"మానాన్న మొదిల్పింది నీ మానెయ్ మానెయ్ అనే ఆశీర్వాదం చేడు కాని, చదువుకోరా అని ఒక్క వాడనలేదు. బడు ముసే లాక్కున్నా మానాన్నే పడకి కన్నం పెట్టేసేడు. ఇక మానాన్న కోరుకున్నట్టూ, రోజూ తలదూర్చి రోజుళ్ళతో దంపింతుకోసమే" అని నిస్సృహతో అన్నాడు.

ఏం చెయ్యడం? ఎక్కడించిలేవనం? ఏవిటి దారి? లాడిమేట్టుందరూ 'అయ్యో వాపం.' అని విచారించెడు. వాళ్ళ ముట్టుకు అంతమొత్తాన్ని ఎక్కడివ్వగలు?

బాధతో చూస్తుకుపోతున్న రామం చెయ్యిపట్టుకుని ఆ మిట్టమధ్యాహ్నం, ఆ త్రైవర్ణివడి కొట్టుకెళ్లి నా వేలి ఉంగరం తాకట్టుపెట్టి మాక్కొవల్సిం దిబ్బు తెచ్చేం. నా వేలిని ఆవాడున్న నీలంపాడి ఉంగరం మా పెదవాన్న గారు నా ఉపనయనంవాడు బహుమానంగా యిచ్చేరు. మొన్న మొన్నటిదాకా నా చేతినుండేది. ఈ మధ్య నేనూ పొపాయి గొలుసుతో పడి

ఓవల్ టిన్

ఆదర్శమైన పౌరజనంగా ప్రమాదంలోను, వ్యాధి బాధ విశ్వబాధల దారి నంత కలిగి కుటుంబ పానీయము వున్న ఆరోగ్యమైన కుటుంబానికి ఆనందంగా వుంటాయి. ఆరోగ్యానికి ముఖ్యమైన ద్రవ్యముల్ని ఒక్కొక్కప్పుడు మామూలు ఆహారముతో లోపించి వుంటాయని తెలిసివున్న వివేకం గల రాంమంది గృహిణులు, విశ్వాహారము వకు ఆదనంగా "ఓవల్ టిన్" గూడ తమ కుటుంబానికి యిస్తుంటారు. ఉదకరమైన "ఓవల్ టిన్" వ్యయంచేసిన ఇంకా భారీచేయదానికి, రాత్రిలో పోయిగా విడవల్సిదానికి (నెలినానికి ప్రయోజనకారిగా వుంటుంది. ఆది, ఇందిన బార్లీ మట్టు సారము, శుద్ధమైన మీగడ ఆపిపాలు, ప్రత్యేకంగా తయారుచేయబడిన కోకో, యింకను స్వీడానికి మైన పొప్పేల్లు, విటమినులు కలిగిన మిశ్రమము. ఇందులో ఇంకను విడి విటమినులు చేర్చబడి వని. "ఓవల్ టిన్" కొంటే చాలా లాభకరము. దీనితో సమానమైనది లేదు.

ప్రసిద్ధిబాధ్యులు: గ్రాహము, ప్రెడింగు కంపెనీ (ఇంగ్లీషు) ప్రెవేల్లింగు లెడ్.

ఓవల్ టిన్

ప్రపంచంలో అభిమాన పాత్రమైన ఆహార-పానీయము

వికోస్ లేడిమోషిడ కవివారలు రా. కి మంది 8.30 గం.ం వరకు 'ఓవల్ టిన్' ఎమెడూర్ తార్యక్రమం వివరి (హిందీ-41,72 మీటర్లు)

4V. 444

బంగారపు ఉంగరము

పోయి ఉంగరం రూపాన్ని కోలుపోయింది. ఆ ఉంగరం, ఆ నాడు వేలుకి, ఉండబడి నిలుచున్న పాళంగా మిట్టమధ్యాహ్నం వెళ్ళినా డబ్బుని పలికించింది. ఆ త్రేంగి కుడు రూపాయికి నెలకి కానీ చొప్పున తాకట్టుపట్టినా, డబ్బంటూ సుముహూర్తపు వేళ మించిపోకుండా యిచ్చేడు. కాలేజీ గుమాస్తా బ్యాంకుకి డబ్బు తీసుకెళ్ళడానికి సిద్ధంగా ఉన్న ఆ అఖితుణ్ణంలో రామం పరిత్యక్తి డబ్బు కట్టేడు. ఆనాడు వాడిగండం తప్పించేను.

తర్వాత వడ్డీతో సహా ఆ అప్పు నేనే తీర్చుకున్నాను. ఇచ్చేస్తానన్నాడు. కాని వాళ్ళ నాన్న చిల్లిగవ్వ యివ్వలేదు. నేను నొక్క అడగనూలేదు. ఆ వేళ రామం నన్ను కాగలించుకొని వాడు ఉద్యోగంలో ప్రవేశించిన వెంటనే వడ్డీతో సహా నా డబ్బు వాడిచ్చేస్తానని చెప్పేడు. కాని వాడూ ఆ సంగతి మర్చిపోయినట్లే ఉన్నాడు. వాడు తిరిగి ఇస్తాడని ఆనాడూ అనుకోలేదు. ఏనాడూ అనుకోలేదు.

ఆ చిన్న సహాయం నే నానాడు చెయ్యక పోలే రామం పని ఏమవును? ఇంటరు క్లాసు పోయి, నాలంటి నౌఖరి ఏదో చేస్తూ ఉండును.

ఫస్టు క్లాసులో ఇంటరు ప్యాసయ్యేడు. వాళ్ళ వేలువిడిచిన మేనమామ, ఇంటరు ఫస్టు క్లాసులో ప్యాసపడాన్నీ కుర్రాడు తెలివైనవాడైన కారణాన్నీ, పనికొస్తాడని, పిల్లనిచ్చి వైదరువు చేప్పించుకోడానికి పూనుకున్నాడు. ఇంజనీరింగు కాలేజీలోనే నీటు వచ్చింది. అదృష్టం తో నుకోచ్చింది. రామం యింజనీరయ్యేడు.

తెరిపి చేసుకుని నేనే వెళ్లేను యింజనీరు గారి బంగళాకి. లోపలించి కంట్రాక్టరు యిద్దరు వస్తున్నారు. కంట్రాక్టరు సత్యం నాకు తెలిసున్నవాడే.

నన్ను చూస్తూనే, “ఏం బాబుగారూ” అని పలకరించేడు.

“ఇంజనీరు గారున్నారా?” అడిగేను.

“ఉన్నారండీ చాడ్డున్నే కాంక్రెట్ కి వచ్చేరు. మీరే మిటిలా వచ్చారు?” అన్నాడు.

“నేనూ ఆయనా బాగా స్నేహితులం. ఇద్దరం కలిసి చదువుకున్నాం” చెప్పేను.

ఏమిటి? ఇచ్చేకకాదే! అయితే యిహ మాకు ఫర్వాలేదు. మీవల మాపను జరుగు తాయన్న మాటే. లోపలకల్లోంకి. హాయిగా మాట్లాడుకోవచ్చు. ఇవాళే ఏమిటి మరి నాలుగురోజులకా కాంక్రెట్ లేదు. ఇంటి దగ్గర ఉంటారు” అని సత్యం వెల్లిపొయేడు. “మెట్లెక్కి కరండామీద కళ్ళేసరికి బంట్రోతు ఎంతో మర్యాదగా నేనెవరో కనుక్కున్నాడు.

“కాంక్రెట్ నాలుగురోజులకా లేదు. యింట్లోనే ఉన్నారు,” అని లోపలకల్లో నేనొచ్చినట్లు చెప్పేడు. ద్రా యింగు యామ్లో ఉన్న ఫర్నిచరు, రేడియో, గోడ నున్న ఫోటోలూ చూస్తూ నిల్చున్నాను. వచ్చేడు రామం. వస్తూనే నన్ను కాగలించు కొంటాడనుకున్నా. ఎంతో అభిమానంతో తీసుకెళ్ళి తన పక్క కూచో పెట్టుకుని పాత కమారు పోయి కొత్త బీచిరెంట్లో అడుగు పెడే నని అన్ని విషయాలూ మాట్లాడుతా డనుకున్నాను. వాడేమాటా మాట్లాడ కుండా నిటారుగా నిల్చున్నాడు. వాడి మొహంలో స్నేహితుడి వాత్సల్యం ఎక్కడా కనపడలేదు. ఏదెందుకోచ్చి నట్టూ? అని ప్రశ్నిస్తున్నట్లుంది వాడిమొహం. “జ్ఞాపకం ఉన్నావా?” అన్నాను మానాన్ని భరించలేక.

“నువ్వు గోపాలానివికదా? కారులో వెళ్తూ చూశా. నువ్వే ఆనుకున్నా” అన్నాడు. నన్ను పొల్చిన తర్వాత కారాపి పలకరించవల్సింది. తెలివట్టే వెల్లిపొయేడు. ఎలాంటి మనిషి.

“నువ్వుక్కడికి వచ్చినట్టు తెలిగానే వద్ద మనుకున్నా. తీరుబడి కాలేదు” అన్నాను.

“అలాగా?” అని మొహం ముడుచు కున్నాడు.

“వెళ్ళక ఉద్యోగంలో తీరికంటూ ఉండదు. చచ్చిపోతున్నాను. చాడ్డున్నో చెప్పేను. ఇప్పుడు మళ్ళా పావుగంటలో కాంక్రెట్ కళాల్సి. ఊపిరి సలుపుకోడానికి నీలు చిక్కటం లేదు”, అని పెద్దపన్లో ఉన్న వాడిలా మాట్లాడేను.

“అవునవును. నీ బంట్రోతూ, కంట్రా క్టరు సత్యం, నువ్వు కాంక్రెట్ సరంజా మాలో ఉన్నావనే నేపేర్లు” అన్నాను.

“గారుల విషయం వాళ్ళేం తెలుసుకోదీ ఏదో అలా అనుకుంటారు” అన్నాడు. వాడు కూచోలేదు. నన్ను కూర్చోమనలేదు. ముళ్ళమీద నిల్చున్నట్టు నిల్చున్నాడు. వాడి మాటా, తీర్మా మానేక ఏమీ వాచిన్నవాటి రామమేనా అనిపించింది. వా కక్కడ ఉండ బుద్ధివుట్టింది కాదు.

“మీ నాన్నగారు కులాసాగా ఉన్నారా?” వెల్లిపొదామనుకుంటూనే ఈ ప్రశ్న వేసేను. వాణ్ణి, వాడి తండ్రినీ, వాళ్ళ పరిస్థితిని నేను మర్చిపోలేదని వాడికి సురు చేయాలనే అడిగేను. వాళ్ళ నాన్న ఊసెల్లే సరికి వాడి మొహం వివర్ణమైంది.

“కులాసాగానే ఉన్నాను. పెద్ద వాడయ్యేడు” అన్నాడు.

“కాకినాడలో ఆ యింట్లోనే ఉంటు న్నారా?”

“అక్కడే ఉంటున్నాను.”

“ఆయన కో ఉత్తరం రాయాలి. రీటెన్డు ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాస్టరంటే ఆయనకి అందుతుంది కదా?”

“అందుతుంది.” వాళ్ళ నాన్న విషయం మాట్లాడుతూ ఉంటే వాడికి బాగాఉంది.

“పాపం. ఆయనకి ఏదన్నా బహుమానం పంపించాలి. ఏదో ఎంతుకూ? ఆయన పాడుంకి చిన్న మార్కెటుకాయ పంపిస్తాను. ఆయన మా యోగ్యుడు. ను వ్యతిరేకస్నా యోగ్యుడివి” అని వాడి మొహంలోకి “ఓరి తుచ్చుడా” అన్నట్లు తీక్షణంగా చూసేను. వాడి మొహాన్ని కత్తివేటు వేసినా నెతురు లేదు. వాడెంతి ఇంజనీరైనా యినా వాడొక అభిముడైన సంగతి వాడికి బోధపడేట్లు చేసేననే అనుకున్నాను. వాడి సుస్థులోంచి కాండించి ఉమ్మి, వెల్లిపొతాన నేనా చెప్ప కుండా పరమ అసహ్యంతో వెల్లిపొయేను.

వాడి కృష్ణు తిరికి తీమాపణచెప్పకుంటూ వాడు మా యింటికి వస్తాడని అనుకోలేదు. వాడు మా ఊళ్లో ఉన్నంత కాలం మా యింటికి రానూలేదు.

కలవరపడు స్త్రీలకు

“కుమారి” (హత్రం) మదనకండి మీ ఆస్కం రక్షించును. వింత అవసరం
 20 (పాద) ఉ. 3/-
 (వెనర్) 5/-
 (విప్రక వెనర్) 8/-
 పోస్టల్ షాకింగ్. ప్రత్యేకం

Mrs. P. Deves, F.D.S. (AP) Calcutta-40.
 స్థానికు: Indo Medical supplies
 No. 3, Pauliappan St, Seven wells
 Madras - 1.

బిల్లి

మేవాపాద. సమస్త చర్మవ్యాధులకు అమోఘ చికిత్స

క్యెటలాగు నిలవచ్చుచు

బి.వి.రెడ్డి

భాస్కరాశ్రమము గోపాలపురం తూర్పుగోదావరిజిల్లా

అలకపాము

శ్రీమద్రామాయణము ప్రకారము అలకపాము అనే పాము అత్యంత విషకరముగా ఉంది. ఇది అత్యంత విషకరముగా ఉంది. ఇది అత్యంత విషకరముగా ఉంది.

గుంటూరు.
“ఏమయ్యెన కుంభంబు మామకు నేది.

ఇక్కడ నేను తేనుముగానే వున్నాను. నీ ఒంటలో కులాపాగా లేదని విన్నాను. ఇప్పుడేలావుంది? ఆలోగ్యము విషయములో ఏమాత్రం అశ్రద్ధ వహించకు. చాలా జాగ్రత్త గుమా! నేను ఎక్కడో దూరాన కూడా వున్నాను, నీ విషయం పట్టించుకుందా మనుకుంటే. మీ అమ్మగారిని తీసుకుని ఒకటి రెండు పార్లు లేడి డాక్టరు దగ్గరకు వెళ్ళాంకు.

ఈ మధ్య మీ నాన్నగారు ఒకప్పుడెర్రం వ్రాశారు. ఆ సంగతి నీకు చెప్పాలో లేదో నాకే తెలియ గాని అందులోని విషయాలు చాలా బాధకరముగా వున్నాయి. నేను అమితముగా డబ్బు అడిగానని, ఇంకా నా చదువు బాధ్యత తీసేక మీ లేదని, పుష్టంగా వ్రాశారు. నా చదువు విషయములో బాధ్యత వహించినందుకు నేనేమీ అనిపించదు. పెగా అంత నిర్భావ మంటంగా చెప్పినందుకు సంతోషిస్తాను. కానీ ఒక సంగతి. ఏదో కట్నం లేకుండా నీ నిన్ను చేసుకోమన్నారు. నిన్ను చూడగానే నేను పరేనన్నాను. “కట్నం తీసుకోమ నాకు చదువుమాత్రం చెప్పించాలి అనే మాదిరి మరతులు నేను పెట్టలేదు. ఆ విషయం నీకు తెలుస్తు. వివాహమైన తరువాత మొన్న జాన్ లో వై చదువుకు వెళ్ళమని, తనకు తాను వచ్చి నన్ను బల వంతం పెట్టిన సంగతికూడా నీకు తెలుస్తు. కేవలం తన ఒత్తిడిమీదనే నేను వై చదువును ఆంగీకరించి, ఈ గుంటూరుకు వచ్చా సంటే నువ్వు ఒప్పుకుంటావు. మా నాన్న గారి దగ్గర్నుంచి దమ్మిడి తెప్పించుకో నక్కలేదని ఎక్కో పార్లు అన్న మాటలు నీకు గుర్తుండే వుంటాయి. ఏమయినా పొందాలి నాదయిపోయింది. తొందర పడి వచ్చాను. ఆనాడు మా చెల్లాయి అన్న మాటలు విన్నా బాగుండిపోయేది. ఒకరి భవనహామిద విద్య నభ్యసించాలంటే

చాలా కష్టం. త్వరపడి పారబాటు చేశాను. శిక్ష అనుభవించాను.

నేను మాకాలేజీ యూనియన్ ఆధ్వర్యం దుగా ఎన్ని కేసులు మీ నాన్నగారు చెప్పే వుంటారనుకుంటాను. అప్పటినుంచి నాకు ఎక్కడలేని గౌరవమూ జరుగుతూవున్నది. కాలేజీలో అడుగు పెట్టినప్పటినుంచి ప్రతి విద్యార్థి నాకు విమ్ చేస్తున్నారు. నాకు అమిత సంతోష మేస్తున్నది. ఎన్ని కేసులు గదానని, గర్భవడక వాళ్ళకు ఎంతో కృతజ్ఞత తెలుపుకుంటున్నాను. చివరకు కాంటీను వాసు, ఎలక్ట్రిషియన్ గంగాధరం కూడా అన్ని పనులు త్వరగానూ, ఫ్రీగానూ చేసి పెడుతున్నారు. మొన్న ఆంధ్రరాష్ట్ర మంత్రులు వచ్చినపుడు సభలన్నీ విర్యహించి నది నేనే. మంత్రులందరితోనూ టిపారీలు, ఫోటోలు అమితముగా జరిగినాయి. ఇంతకీ నేను చెప్పేదేమంటే నాకు ఇక్కడ పది మందిలోనూ గౌరవమర్యాదలే గాకుండా, పరువు ప్రతిష్ఠలు బాగా వెరిగినాయి. ఈ సంగతి మీ నాన్నగారు గ్రహిస్తే అదే చాలు.

కుంభంబు! ఇవన్నీ ఇక్కడ పొందేటం దుకు ఏది ముఖ్యమో నాకు తెలుసు. ఆ నీటి జల అగిపోయింది కనుక నేను తుదికు ఒక నశ్వర్యాన్ని రాక తప్పలేదు. మా నాన్న గారికి వుత్తరము వ్రాశాను. నాల్గో మంగళి హారతులు ఆయన బాబులో దొరికినాయి. “నోరు మూసుకుని, పెట్టె లేద కట్టుకుని బయల్దేరి రా, ఏదో వుద్యోగం చేస్తువుగాని” అని వ్రాశారు. కనుక ఇక్కడ సరస్ గౌరవ మర్యాదలు వసులుకుని మా వూరు వెళ్ళి పోతాను. వై చదువు నాకు దొరకదు.

ప్రతిష్ఠలు ఇహ పొందలేననే దిగులు కన్నా, ఎన్ను ఎన్నుకున్న మూడు వేల మంది విద్యార్థులు చాలా నిరుత్సాహ పడ గలరనే దిగులు పట్టుకుంది. నాకల్ల తామో పొందాలనుకుని వుంటారు కనుక ఇప్పుడు వారి ఆశలు నిష్ప్రయోజనాలు కాగలవు! అందుచేత వారి సందరిని ఒప్పించి కలవు తీసు కుని ఓ వారము రోజులలో వచ్చేస్తాను.

విద్యార్థుల కన్నా, మా ప్రిన్సిపాల్ వద్ద కలవు తీసుకోవడం చాలా ముఖ్యం. ఆయనకు నేనంటే బహు ప్రీతి. నేనేదో గొప్పవాడై పోవాలనీ ఆయన కోరుకుంటుంటారు. ఆయనతో కాలేజీ విడిచి వెళ్ళిపోతున్నా సంటే ఎంతో బాధపడిపోతా! ఏమైనా నేను విద్యార్థిని తిరుగులేదుగదా! ఏదో విషయంగా అందరి కలవు పొందకపోను. తాత్కాలికముగా బాధపడినా నన్ను వదల తప్పదు. వచ్చిన కన్నీటివిందువులను తుడుచు కుంటాను. అతే అనందబాష్పులని సంతృప్తి పడతాను. గుంటూరులో నా జీవితం కొన్నాళ్ళే అనుకుంటాను.

నీకు వుత్తరం వ్రాస్తూ వుంటే రామం వచ్చాడు. నా నిర్ణయం విని నాకన్నా దుఃఖపడింది వాడొక్కడే!! ఇద్దరమూ చాలా అన్యోవన్యంగా వుంటూ వచ్చారీ. ఒకే గదిలోనే కాకుండా ఒకే విద్యార్థి భోజనం చేస్తూ వచ్చాం. భోజనం చేసేటపుడు నువ్వు నురుకు వస్తావురా, ఎప్పుడు రాకపోయినా!! అని నాకు వాపోయాడు. తన కండ్లీ అడిగి మరోకంద తెప్పిస్తాను, ఇక్కడే వుండిపోరా అన్నాడు పాపం! కానీ ప్రభువు అనుభవములో చాలా బాగా తెలుస్తున్నాను. నురెవ్వరిపైనా ఆధార పడను. అది నా బుద్ధితక్కువ.

కుంభంబు! ఇహ ముగిస్తాను. ఈ మాత్ర మా వూరుకు మా నాన్నగారి ఆద్రుసుకే వుత్తరం వ్రాయి. ఇక్కడకు వ్రాయకు. వారంరోజుల్లో అన్ని సరదాలు ముగించి వచ్చేస్తున్నాను. ఇందుకుగాను నువ్వేమీ విచారించకు. ఆలోగ్యం మాత్రం శ్రద్ధ వహించు.

మరదలూ, బావమరిదీ కులాపా అను కుంటాను. మీ అమ్మగారికి నా నమస్కారములు. వుత్తరం చదవగానే చింతిస్తే చాలా మంచిది.

వస్తాను.

అనందరావ్.
సుడినాథ.

కొంపల్లి బ్రహ్మ నందరావు

“పూజ్యులైన భర్తగారికి నమస్కరిస్తూ వ్రాయునది, మీరు దయతో వ్రాసిన కవరు అందినది.

★ అంకపాన్లు ★

మానాస్సుగారు జరిగిన సంగతి చెప్పారు. అయిన ఒట్టి తొందరమనిసి. మా అమ్మకూ అయినకూ కోపా తగులాటే. ప్రతి విషయంలో అంత తొందరగా నిశ్చయమికి రావద్దంటుంది అమ్మ. నాకు తెలుస్తే... అంటూ నాన్నగారు అరుస్తూ వుంటారు. అది వారికి మామూలై పోయింది.

మిమిద నాన్న చేసిన తొందర నిర్ణయం మాకోతో బాధలుగడేసింది. అమ్మ ఈ విషయంలో గట్టిపట్టు పట్టింది. మారు ఆరయినా, ఆడ నూరయినా, మీ దరువుకు మాత్రం భంగం రాకూడదని అది పట్టుదల. అందుకని మీరు అక్కడనుంచి బయల్దేరండి. కాస్త ఓపికపడితే తిరిగి అన్నీ పరిస్థితులూ సర్దుకుంటాయి. అదిగాక రేపు మా చిన్న బాబాయ్ తెనాలినుంచి వస్తారు. అయినతో సంద్రుడించి, నాన్నని ఒప్పిస్తాను. మీరు గుంటూరుకు వెళ్ళివది, కేవలం మా బ్రాడ్లలమీద వేసిన మా కం దరి కే తెలుసు. అందుకే నే అమ్మనుకుపట్టు పట్టింది. పెద్దబుడికే ఇలా చేస్తే రెండో అల్లుడు ఎలా వస్తాడనుకున్నారండీ మరీ నూ!! అంది నాన్నతో. నాన్న చేసిన తొందర పని త్వరలో నాన్నే సర్దుతారని నమ్మకం నాకుంది. అందుగలన మీరు ఎట్టి పరిస్థితులలోనూ బయల్దేరవద్దు. బయల్దేరే నామీద ఒక్కే!!

మీ ఆరోగ్యం బాగా వుండాలని కోరుకుంటున్నాను. నేను కులాసా.

ఇట్లు
కొనుంటు.

గుంటూరు.

ప్రియమైన కుమతలకు,
నీ తెలుగు అందివది. నీవు కులాసాగా వున్నందుకు సంతోషం. నా విషయములో నువ్వు జోక్యం కల్పించుకోకు. నాకేమాత్రం

ఇష్టంలేదు. మీ కుటుంబములో నన్ను సరించి అనవసరముగా జగదాలు పెంచుకోవడం నా మనస్సుకు ఎంతో బాధకలిగి న్నూన్నది. మీ అమ్మగారిని నా విషయము పట్టించుకోవద్దని చెప్పి. అభిమానం వున్నవాడిని కనుక నా చదువుతో ఇహ మీకు ప్రపక్తిలేదని మరి మరి చెప్తున్నాను. మీ వాళ్ళందరితో చెప్పి.

గత నాలుగోజులుగా మా కాలేజీలో వారోత్సవాలు ముగిసినాయి. అన్నీ చాలా బాగా జరిగినట్లు వేరే చెప్పవసరంలేదు ఆర్.వై.జింగ్ కు నాకో పెద్దకప్పు బహుమానం వచ్చింది. ఈ మారు మీ పూరు వచ్చివచ్చుకు మానిస్తాను.

నాలుగోజుల్లో గుంటూరుకు స్వస్తి చెప్తున్నాను. తెనల్ క్రాసింగునుండి జన్నా బతురువరకూ వున్న మద్రాసు మాంటు కోడుమాదిరి కోడుమీద ఇహ పనివుండదు. కాలేజీ ఆకోడుమీదనే కాబట్టి కడపారిగా రేపు నడుస్తాను. చైనాబజారుకు గురుకు తెచ్చే ఆ బజారులో నాకున్న పని రేపే పూర్తిచేసుకుంటాను. రాయల్ సిల్క్ వెంటులో పర్సెక్షన్ ఈ రోజునే పగ మయింది. ఈరోజే కాదు కృష్ణానది భవన్ లో కొద్ది ఆక్రాంటు కూడ తీర్చేకాను. ఇక నాకున్న కొద్దిపాతం రేపటిలో పూర్తవుతుంది. అందుచేత మాకునాలుగో రోజు మా పూరు వెళ్ళిపోతాను. నువ్వు చెప్పినట్లు విసకుండా బయల్దేరుతున్నానని నామీద కోపం తెచ్చుకోకు. ఒటమీదా, ప్రమాణాల మీదా నాకు నమ్మకంలేదని నికు తెలుసు ననుకుంటాను.

ఇట్లు
అనందరావ్."

అనందరావ్."

గుడివాడ.

శ్రీశ్రీశ్రీ శ్రీ గారికి,
నమస్కారములు. మీ బాబు అంది, సంగతులు తెలిసినవి. మా చిన్నబాబాయ్ నాన్నగారితో గట్టిగా చెప్పానన్నాడు. అమ్మకూడా బాగా వేధిస్తోంది. అన్న కాస్త మొత్తం ఖచ్చితమవుతుంటే మా అరుంధరి వివాహం ఎలా అవుతుందని నాన్నగారి భయం. చవవమని పంపించి పగములో వదిలెయ్యటం ఆ ప్రతిష్ఠ పని అని మా బాబాయ్ అంటున్నాడు.

మీ సలహా ననుసరించి ఈవిషయములో నేను జోక్యం కల్పించుకోను. ఇటు కన్న రిండ్రీకి, అటు కలుకున్న భర్తకూ మధ్య నలుగుతున్నాను. అందుచేత మీ ఇష్టప్రకారమే మీరు నడుచుకోండి. రమ్యమనిగాని, వద్దనిగాని నేను వ్రాయను. నా ఆరోగ్యం బాగా వేవుంది. చెల్లాయి అరుంధరి, తమ్ముడూ కులాసాగానే వున్నార. మా అమ్మకు ఈమధ్య కొంచెం సుస్థిచేసింది. ఇపుడు నెమ్మదిగానే వుంది. మీ ఆరోగ్యం బాగా వుండనుకుంటాను. మీ కనుకలలి"

గుంటూరు

ప్రియమైన కుమతలను దీనినూ వ్రాయువది. నీకొద్ద అందివది. చెప్పవలసినవారందరితోనూ చెప్పాను. మా ప్రివిపాల్ గారికి మాత్రం ఇంకా స్వయముగా చెప్పలేదు. నేను చదువు మానుకుంటున్నానని కాలేజీలో బాగా పొక్కి పోయింది. ప్రతి నూడెంటూ వచ్చి కారణం అడిగేవాడే. అనివార్యకారణాలమూలన మానుకుంటున్నానని చెప్తున్నాను. మీ నాన్నగారి వర్య చెప్పానని భయపడతానేమో, అభయం అనవసరంలేదు. కల్పరు వున్నవాడే! మాయూనియన్ మెంబర్స్ ఎవరో ప్రివిపాల్ గారి చెవిన వేగారట! అచ్చే! అతి నెండుకు పోతాడు! ఒక్క ఆబద్ధం! అని అంటున్నాను. అందుకని అన్నీ ముగించుకుని బయల్దేరేటపుడు అయన్న కలుసుకుంటాను. లేకపోతే అయిన వద్దనే పట్టుబడతారు. అందుచేత నేను ఎల్లండి తెల్లారి కర్నూలు ఎక్స్ ప్రెస్ కి వెళ్లి పోతాను. నా ప్రయాణం భాయం.

ఇట్లు
అనందరావ్."

గుడివాడ

శ్రీశ్రీశ్రీ శ్రీ గారికి,
నమస్కారములు. మీరు వచ్చేస్తున్నందుకు దిగులా, సంతోషమూ రెండూ వస్తున్నాయి మీ పూరు వెళ్ళేటపుడు ఇక్కడ విగతలసినని మిమ్మల్ని మాడాలని వుంది. అమ్మ, బాబాయ్ ఎంత చెప్పినా నాన్న

లల్లారాం అండ్ కంపెనీ

(స్థాపితము 1928.)

ఎక్స్ సెక్యూరాలుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, శరసమైన ధరలకు ప్రసిద్ధిచెందిన

• ఇనుప పెట్టెలు • ఉక్కువీరునాలు • క్యాపు బాక్సులు

లల్లారాం అండ్ కో,

బెంగళేటివారి రోడ్, : : విజయవాడ - 1.

క్రొత్త బోర్డు - మారుతి సినిమా కెదురుగా.

‘నామ’ లో నటించిన

మహివారి (శ్రీ) గారిమాహాకవ్యంలో సూర్యకళ, శ్రీరంజని, రామారావు.

మరో మంచి ప్రేంచి చిత్రం

ఈ మధ్య మనో మంచి ప్రేంచి చిత్రం చూసే అవకాశం ముద్రానువాదులకు కలిగింది. "రెస్ట్రెబుల్ ప్రాస్టిట్యూట్" చచ్చి వెళ్లిపోయింది. "వేజ్ ఆఫ్ ఫియర్" (భయంభరితం) అనే చిత్రం మిడ్ లాండ్ లో విడుదల అయింది. ఈ చిత్రానికి ప్రేక్షకులు బాగా రప్పన్న వారంలో జులలోనే ఎత్తివేళారు కొరణం గురూహ్యం.

యూరోపియన్ చిత్రాలతో మనకి పరిచయం తక్కువ. ఆర్థికబలం, సంఖ్యబలం, తారాబలం, చిత్రమైన రంగులు మొదలైన అవసరపు వాంతులతో దేశంలోకి జారబడే హాల్లీవుడ్ చిత్రాలు చూసి చూసి మెదడు తెగుకట్టినవారికి నూటికి నూటికీ వచ్చి ఈ

యూరోపియన్ చిత్రాలు తప్పకుండా కొత్త అభిరుచి కలిగించగలవు. టెక్నిక్ చాలున, నే నై మెగులు చాలున యథార్థాన్ని కప్పిపుచ్చాలనే ప్రయత్నం వీటిలో కనిపిస్తుంది.

"వేజ్ ఆఫ్ ఫియర్" అనే చిత్రంలో నికృష్టజీవితం నుంచి పరిశుభ్రమైన జీవితంలోకి తప్పించుకుపోవాలనే బలమైన వాంఛతో ప్రాణాలాడి, దుస్సాహసానికి ఒడిగట్టి, ధనం ఆర్జించుకోవాలనుకున్న వ్యక్తుల స్వభావాల చిత్రీకరణ కనిపిస్తుంది. ఏ తీరులోనైనా మృత్యువు ఎగురయ్యే పరిస్థితిలో మనిషి ఎలా ప్రవర్తించాడు? మృత్యువనుకుంటూ అందరూ

సమానులే అయినా ఒక్కొక్క రొక్కొక్క విధంగా మృత్యువు నెరుక్కొంటారు. ఒకడు చచ్చిపోయేటగా అనేకసార్లు 'చచ్చిపోయి' చివరికి చచ్చిపోతాడు. ఒకడు మురికి జీవితానికి మరణానికి తేడా లేని ఉపేక్షాభావంతో చచ్చిపోతాడు. మరొకడు చచ్చిపోవడమంటే అర్థంకానట్లు నవ్వుతూ, తుట్టతూ చచ్చిపోతాడు. మరొకడు జయినే సుఖిస్తాం, లేకపోతే జీవితానికి 'గుడ్ బై' అనే ముండ్ పైథెర్యంతో ముందుకు సాగిపోతాడు. చివరి కరకు విజయంపొంది విజేతగానే మరణిస్తాడు. ఇలాగ ఈ చిత్రంలో మానవుని వివిధముఖాల కనిపిస్తాయి.

కథ ఇది! సెంట్రల్ ఆమెరికాలో ఎక్కడో ఒకచోట ఒక అమెరికన్ నూనె కంపెనీవారి నూనెగని అంటుకుంటుంది. ఆ గని ప్రేల్మి కేస్తేగాని మంట లరికట్టడం సాధ్యంకాదు. గని ప్రేల్మడానికి కావలసిన ప్రేలుకు సామగ్రిని మూడువందల మైళ్ళు మారంతుంది తెప్పించాలి. గనివద్దకు

(పేలుడుసానుగ్రీతో నిండిన రెండుట్రక్కులను తీసుకువెళ్ళినవారికి రెండువేల డాలర్లు ఇస్తామని కంపెనీ అధికారులు ప్రకటిస్తారు. ఎలుగురు వ్యక్తులు సాహసించి ముందుకు వస్తారు. ఈ ఎలుగురూ ఆట్రక్కులను తీసుకుని అతి ప్రమాదభరితమైన దీర్ఘప్రయాణం సాగిస్తారు. దారిలో ముగ్గురు చనిపోతారు. ఒకడే గమ్యస్థానం చేరుకుంటాడు. అతడు బహుమానం తీసుకుని, ఆధనంతో సుఖజీవితం గడపవచ్చుననే సంతోషంతో తిరిగి వస్తూ ప్రమాదానికి లోనై చనిపోతాడు. సుఖంగా, గౌరవ ప్రదమైన జీవితం గడపమనేది అతనిప్రాంతానికి ఉద్దేశింపబడింది కాదన్నట్లుగా అతన్ని విధిమాదా మోసం చేస్తుంది.

హెచ్. జి. కూడా అనే (ఫెంచి దర్శకుడు దైర్యంచేసి ఈ చిత్రం 1958 కాన్స్ చలనచిత్రోత్సవంలో ప్రథమ బహుమతి పొందింది.

సినిమా వార్తలు

*****

క్రిస్టోఫెరిస్ నిర్మిస్తున్న హాస్య చిత్రం "బలే బావ" వీసన్ స్టూడియోలో చురుకుగా తయారవుతోంది. శేరిలింగంపల్లి, జానకి, జగ్గయ్య, సుమ్యడి, లక్ష్మీకాంత్, చలవాడ, నల్లరామ్మూర్తి, బాబ్జీ, బాలకృష్ణ, పద్మనాభన్ ప్రధాన పాత్రలు నటిస్తున్నారు. ఇప్పటికే రెండు పాటలను రికార్డు చేసి, చిత్రించారు. ఒక పెద్ద హిట్ పని తూర్తి అయింది. ఈ చిత్ర నిర్మాత క్రిస్టి. రంగయ్య. దర్శకుడు క్రిస్టోఫెరిస్ రజనీ కాంత్. సంగీతం క్రి. ఎస్. దక్షిణామూర్తి సమకూర్చుతున్నారు. కమేరా క్రి. సి. నాగేశ్వరరావు.

* * *
మణి ప్రొడక్షన్స్ వారి తమిళ చిత్రం 'మామన్ మగో' తెలుగు వ్యాఖ్యానంతో

'బావా మరదలు' పేరిట మే 19న ఆంధ్రలో విడుదల అయింది. అచార్య ఆశ్రేయ వ్యాఖ్యానం వ్రాశారు. నావిత్రి, ఆర్. గణేశన్, దొరైరాజ్, బాలయ్య మొదలగు వారు నటించారు. దర్శకుడు క్రి. ఆర్. ఎస్. మణి.

* * *
'టౌన్ బస్' అనే తమిళ చిత్రాన్ని జైరాం ప్రొడక్షన్స్ వారు తెలుగులో 'హాట్' చేయాలనుకొన్నారు. ఈ చిత్రం తమిళ నాడులో విజయవంతంగా నడిచింది. అంజలిదేవి ఇందులో కొత్త తరహా భూమిక నిర్వహించింది.

తెలుగు చిత్రానికి మాటలు ముద్దా కృష్ణ, పాటలు జైరాగి, వ్రాస్తున్నారు. సంగీతం రంగారావు. దర్శకుడు జగన్నాథ్ నిర్వహణ జి. ఆర్. రాజ్.

విశ్వభారతి ఫిలింస్ వారి 'బనంత్ బహార్' లో నిమ్మి, భరత్ భూషణ్.

శంకర్ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'సదారమ'లో ఊహాసుందరి హిందూకోసం
మూలు నిచ్చేనమీద ఏ లోకాలను చేరడానికో యత్నిస్తున్న
ముసుగు దొంగ 'నాగేశ్వరరావు'.

సినిమావార్తలు

జి. వి. ఎస్. ప్రొడక్షన్స్ వారి 'సంత
పూను' మే 23న ఆంధ్రలో విడుదల
అయింది. రామారావు, రాజసులోచన,
జానకి ప్రభువులు నటించిన ఈ చిత్రానికి
శ్రీ ఇ. ఎస్. ఎస్. మూర్తి దర్శకుడు.
విశ్వాత్ శ్రీ సదాశివుడు. సంగీతం ఘంట
శాల.

'నాగేశ్వరరావు, అంజలి, కేలంగి, కృష్ణ
మనూరి మొదలగువారితో' లక్ష్మీప్రొడక్షన్స్
విక్రీస్తున్న 'ఇలవేల్పు' దాదాపు పూర్తి
అయినట్లే ఈ సెలలోనే విడుదల అవుతుంది.
దీనికి దర్శకుడు శ్రీ యోగానంద్.

ఎ. వి. ఎం. వారు విక్రీస్తున్న హిందీ
చిత్రం "హోరీ హోరీ" పూర్తికావడం
మీది. అనంత తామూర్ దర్శకత్వం
ఇక్కడ రియరవుతున్న ఈ చిత్రంలో
నర్సి, రాజ్ కపూర్, జేవిడీ, ప్రాణ్,
రాజ్ మేహ్రా, రాజసులోచన, అమీర్
ఖాన్, హాస్యనటులు గోప్, థిగ్ వాన్,
ముక్తి, జానీవాకర్లు ప్రముఖాతిలు
విక్రీహిస్తున్నారు. ఈస్టరన్ ప్రధానమైన

ఒక దక్కవికరణ శ్రీ అనంతతామూర్
రక్షకరంగా చిత్రించియు తెలుస్తోంది.

నడిక ప్రొడక్షన్స్ వారి 'ఘా. మంతర్'లో అమితాగుహ, జానీవాకర్.

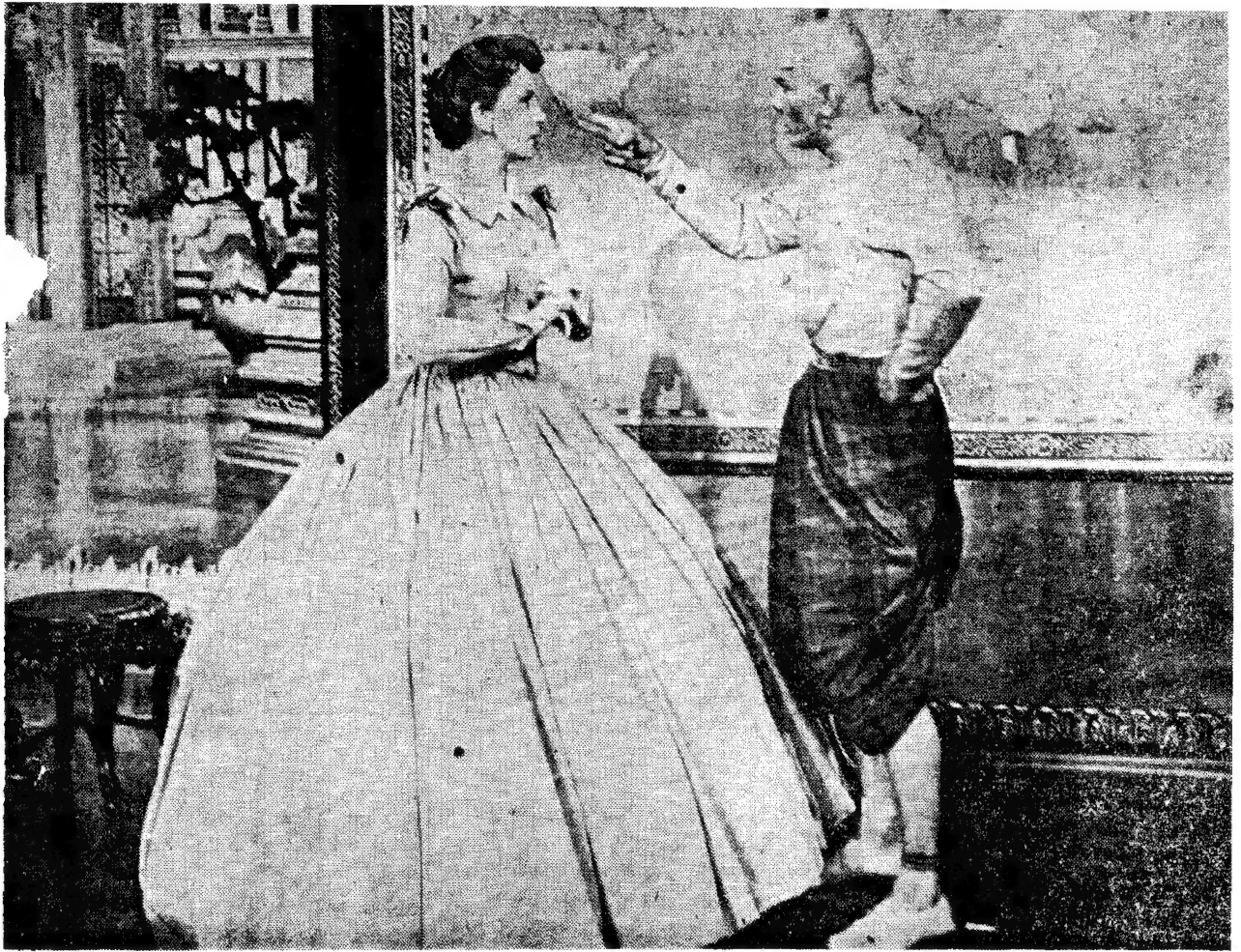
ఎ. వి. ఎం. విక్రీంచిన మరో హిందీ
చిత్రం "భాయ్ భాయ్" ఈసెల 11 న
విడుదలయింది. అశోక్ కుమార్, కళోర్
కుమార్, నిమ్మి, నిరూపరాయ్ ఇందులో
నటించారు. దర్శకుడు ఎం. వి. రామన్.

హిందీ మార్కెట్ లో ధాటిగా ప్రవేశి
స్తున్న మరో ముద్రాను సంస "సరసూ".
గ్యాం ముఖర్జీ దర్శకత్వం వీరు "నితా
రోపీ ఆశే" అనే హిందీ చిత్రాన్ని
అశోక్ కుమార్, వెజయంతిమాల, జానీ
వాకర్, జగ్ దీప్ సేథీ ప్రభుత్వ తారా
గణంలో విక్రీస్తున్నారు. శిచిన్ భౌమిక్
దీనికి కథ వ్రాశాడు. దర్శకుడు గ్యాన్
ముఖర్జీయే స్క్రీన్ పే రూపొందించాడు.
ధాన్యాగ్రహణం కె. పార్. కపాడియా.
సంగీతం శిచిన్ జేట్ బర్మన్.

జూపిటర్ పిక్చర్స్ వారి హిందీ చిత్రం
"ఎయూ ఆద్య్" బాగానే బావున్నట్లు తెలు
స్తోంది. 'పేల్లకాని' అనే తమిళచిత్రం కథ
ఆధారంగా వీరు ఈ చిత్రం విక్రీంచడం
తెలిపినది. దీనికి తెలుగు 'వర్షన్'
'సంతోషం' ఆంధ్రలో ఇదివరకే విడుదల
అయింది. "ఎయూ ఆద్య్"లో అంజలి,
రామారావు, జమున, అవ్వర్ హుసేన్,
గోప్, మొదలగువారు నటించారు. దర్శ
కుడు సి. వి. దీక్షిత్.

అంజలి పిక్చర్స్ విక్రీస్తున్న జానపద
చిత్రానికి శ్రీ వేదాంతం రాఘవయ్య దర్శ

బ్యుంటీయత్ సంచరిఫాక్స్ సంస్థ సినిమాస్కోప్ లో రెర్ మిల్ మిటర్ లో నిర్మిస్తున్న చిత్రం "కింగ్ అండ్ బి"లో సయ్యాం ప్రభువుగా యూల్ జెనర్, ఆయన పిల్లలకు చదువు చెప్పవచ్చిన జొరసాని పంతులమ్మగా డెబోరాకర్. ఈ చిత్ర పద్ధతిలోనిది నిర్మిస్తున్న మరో చిత్రం పేరు 'కరెనల్'. మామూలు రెర్ మిల్ మిటర్ చిత్రానికి నాలుగురెల్లు పెద్దబొమ్మను ఈ పద్ధతివ్వారా తెర క్రిందిచేయవచ్చు.

8 విదేశ చిత్రాలపై నివేదన

భారతప్రభుత్వ నిర్ణయం

మన విమర్శకాలకు సంబంధించిన చిత్రాలను ఇక్కడ ప్రదర్శించినపుడు, ఆయా చిత్రాలు, ఆ దేశప్రజల జీవన విధానాలను సవ్యంగా సుక్రమంగా చిత్రించిన పక్షంలో చాలావి విమర్శించాలని భారత ప్రభుత్వం నిర్ణయించుకొన్నాడు. ఈ విధానం మేరకు,

కఠిన్ నిర్వహిస్తున్నాడు. అంజలి, నాగ క్వెరరాపు ఇందులో నాయక నాయకులు. విండ్ సుడియోలో ఈ చిత్రం చురుకుగా తయారవుతోంది.

* * *
కరెన్ నవల "లిండుగా రబ్బాయి" అని పేరుగా అనువదలు ఫిలిం నిర్మిస్తున్న చిత్రం

ఆఫ్రికన్ ప్రజలను మామేరి విదేశీయ చిత్రాలను (రెండు టిటిమ్, అరు అమెరికన్) విమర్శిస్తూ కేంద్ర ప్రభుత్వం జెబ్ లో అధికార ప్రకటన చేశాడు.

ఈ చిత్రాలు లోగడ మనదేశంలో ప్రదర్శించబడక. నీటిలోను, ఈ తరహాకు

కూడా విన్ లోనే తయారవుతోంది. దీనికి క్రిటిల్ దర్శకుడు. జమున, సూర్యకౌంఠం, కాగయ్య, జగ్గయ్య, రమణారెడ్డి, మటుంబరావు, మాస్టర్ వెంకటేశ్వర్ నిర్మిస్తున్నాడు మాటలూ పాటలూ క్రిటిల్ భర్తారావు, అయ్య.

చెందిన ఇతర చిత్రాలలోనూ, కంకిటి నదరుగా, గుండె చెవరలా అన్యుతదృశ్యాలు చూపించి, జనాన్ని ఆకర్షించే నిమిత్తం, కేవలం 'వ్యక్తి' పేరిట ఆఫ్రికన్ ప్రజలను పరమ అనాగరికులుగా, హింసా ప్రవృత్తి కలవారుగా, చూపించడం జరిగింది. వాల్ తీరులెన్నులా, అచార త్యవారాలూ, కేవలమలా మొదలైనవిన్నీ కూడా, 'సాహసో పేరులై' శ్వేతవాసుల వారు అడవులలో నాగించే అన్యురీ సాహస కౌర్యాలకు, మాంసదారులుగా ఉండేతరు రీతిలోనే తీర్చిదిద్దారు తప్ప ఆఫ్రికన్ ప్రజల ప్రగతిని, వారి సంస్కృతిని సవ్యంగా చూపడం జరగలేదు. అది ఆ దేశీయులకు బాధాకరంగా ఉంటుంది. నాను మనకి మిత్రులు కాబట్టి, మనదేశంలో ఈ తరహా చిత్రాలు చూపడం, చూడడం వాంఛనీయం కాదు. కూర్చోకగల పనికాదు. ఈ దృష్టికే కేంద్ర సర్కార్ సంఘం ఈ విధానం అమలంబింపజేసింది.

మన దేశంలోను, ఇతర అసియా దేశాలలోను వివిధ సాంఘిక చిత్రాలను ప్రదర్శించడానికి పెద్ద సగరాలలోను బస్టేలలోనూ థియేటర్లను అందుబాటులో ఉండే ఏర్పాట్లు చేసుకొనాలని సోవియట్ రష్యా అలోచిస్తున్నట్లు తెలుస్తోంది. అందుబాటులో ఉండడం అంటే, వారు ఇక్కడ సినిమా హాలులను కొంటే తీసుకుంటానో, ఇక పద్ధతులు అనుసరిస్తారో స్పష్టంగా తెలియజేయలేకపోవడం మాత్రం కలసిందే పద్ధతికాదు ఎంతవరకే అమర్చబోయినా బాయిలో ఒక థియేటర్ ను ఇలాగే తీసుకోవడం, దానికి అవసరమైన చిత్రాల సరఫరా చేయలేకపోవడం జరిగింది. దివిలూ అది విరమించుకున్నాను.

విజానికి, విదేశ చిత్రాలను ఇక్కడ బహుళజనాదరణకు పాత్రం చెయ్యాలంటే ప్రధాన సగరాలన్నీ జిల్లాలోనూ, చలనచిత్ర కళను ప్రోత్సహించడం లక్ష్యంగా చిన్న చిన్న థియేటర్లు నిర్మించడం మంచిది. ఏ మూడు నాలుగు వందలమందికే స్థలం ఉండే విధంగా వీటిని నిర్మిస్తే, ఒక్క రష్యావే కాదు, జర్మన్లవాడినూ, హంగరీ, షేటర్, ఫ్రాన్సు, జపాన్, ప్రభృతదేశాల చిత్రాలను కూడా ఇక్కడ గిట్టుబాటు అయ్యేవిధంగా ప్రదర్శించుకోవచ్చును. ఇటుకంటివి అంధంబో బొంబాయి, ఢిల్లీ, కలకత్తా మదరాసు ప్రభృతి ప్రముఖ నగరాలలో నెలకొల్పి, క్రమక్రమంగా దేశవ్యాప్తంగా పట్టణాలలోను బస్టేలలోను నిర్మించవచ్చును.

8 విదేశ చిత్రాలపై

సంక్షేపం

4వ్యకు నిక్షేపించబడ్డ చిత్రాలు: 1. బున్ నకు చెందిన 'జి ఆర్ రికార్డు' వంటి 'ఆఫ్ థింగ్స్' 'నెర్వ్ ఆఫ్ జాంబియా'.

అమెరికాకు చెందిన, బ్యూటీఫుల్ గేంబర్ ఫ్యాక్షనరీ 'హ్యాప్ ఆఫ్ థింగ్స్ జాన్', 'అన్ టేమెడ్', ఆర్. కె. డి. రెసియోవారి 'విల్ డి సహారా' 'ఆఫ్ థింగ్స్ అడ్వంచర్', మెల్ గోల్డ్ విన మేయర్ వారి 'మొగాంబో', యూరివర్సల్ ఇంటర్నేషనల్ వారి 'టాంగెస్కా' ఈ చిత్రాలు, వీటికి సంబంధించిన 'ట్రయల్ ర్' లా కూడా నిక్షేపించారు.

అమెరికాలో ఇవి చాలా ఉన్నాయి బహుళజనాదరణ పొందాయి వీటివ్యాగనే ఆ దేశంలో ఇటలీ, ఫ్రెంచి చిత్రాలకు మంచి ప్రదర్శనావకాశాలు లభించాయి. విజానికి అమెరికాలో విదేశీయ చిత్రాలకు చాలు దొరికేది వీటిలోనే పెద్ద థియేటర్లలో ప్రవేశం బహు అరుదు మనదేశంలో అలాంటి థియేటర్ లేవు. ఏ చిత్రం అయినా సరే బాగుండి, నలుగురికీ నచ్చేట్లు అయితే అన్ని థియేటర్లలోనూ విడుదల అవుతుంది అయితే, వీటికి కట్టాకో వలసివస్తే అద్దె చాలా ఎక్కువ అయినందువల్ల, దేశజనాభాలో అత్యధిక సంఖ్యాకులకు తెలియని భావంలో తీసిన చిత్రాలను వీటిలో విడుదల చేస్తే అద్దెపట్టులు కూడా గిట్టకపోవచ్చు. ప్రపంచ విఖ్యాతమైనది "రెసికర్ థీమ్" "వేజెన్ ఆఫ్ ఫియర్" వంటి కళాఖండాలే వ్యాపారాత్మక లాభపాటి కారేకపోయాయి అందువల్ల ఈ తరహా చిత్రాలను దేశంలో కొందరికే నామాపించి, క్రమంగా బహుళజనాదరణకు పాత్రం చేయడానికి వీలుకలగాలంటే దేశ వ్యాప్తంగా తక్కువ అద్దెకు లభించే చిన్న థియేటర్లు నిర్మించడం అవసరం. ఇందుకు మన ప్రభుత్వం, విదేశాలవారు కూడా పూనుకోవచ్చు. అటుకంటినాటిలో ఒక విదేశీ చిత్రాల కేంద్రం, ప్రాంతీయ భావంలో తయారయే పథేర్ పాంచాలీ కంటి ఉత్తమ చిత్రాలను కూడా ప్రదర్శించవచ్చును. పథేర్ పాంచాలీ కంటి చిత్రానికి ఢిల్లీ బొంబాయి సగరాలలో ఉదయపు వేళ ప్రదర్శనలకు మాత్రమే అవకాశం దొరికింది!

మనదేశంలో, ఇక నా ఏడాది పాకు గునా వివిధ దేశాల చలనచిత్రోత్సవాలను స్వాగతమిస్తే తరచుగా ఏర్పాట్లు చెయ్యాలి. జపాన్ చలనచిత్రోత్సవం జరుపడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నట్లు తెలిసింది. అలాగే మిగతా దేశాలకు కూడా ఏర్పాట్లు చేస్తే, దేశ దేశాల మధ్య పాంప్లూటిక సంబంధాలు పెంపొందడానికి దోహదం జరుగుతుంది. అది అలా ఉండగా, వీరిపుడే నిందితమతి అయ్యే క్రైమ్ చిత్రాలు, నెక్స్ చిత్రాలు మానలేక విసుగెత్తిన జనానికి ప్రాణం లేచవచ్చుంది. అందువల్ల, ఈ విషయమై వివిధ దేశాలతో పాటు, మనదేశ ప్రభుత్వ సమాచారకాగ కూడా క్రైస్తవహింపడం వాంఛనీయం; అవసరం.

దత్తాత్రేయ కారి నిర్మించిన 'మదర్స్ చక్ర'లో సాహుమోదక్.

భారత ప్రభుత్వం పనులు విమల్ రాయ్ ప్రొడక్షన్స్ నిర్మిస్తున్న శాద్చిత్రంలో ప్రపంచ విఖ్యాతమైనది తర్చి చిత్రాలు, కల్పన, కాననాల 15 వందల పెచిలకు మాత్రం అవకాశం గలగబోతున్నది. 9 వేల అడుగుల విడివిగు ఈ చిత్రంలో నటి నలులు ఎవరూ లేరు. అసియా దేశాలపై శాద్చిత్ర ప్రభావాన్ని, తద్వారా పాంప్లూటిక సంబంధాలు పెంపొందడానికి శిల్పచిత్రకళలు వర్తించడానికి జరిగిన దోహదాన్ని ఇందులో సమగ్రంగా చిత్రిస్తున్నారు. ఈ చిత్రం దర్శకుడు క్రిస్టోఫర్ లెన్జ్, తమ బృందంతో గత ఆరు నెలలలోనూ, పింహానీ, కాంబోడియా, టైబెట్, మన్మథసియా, చైనా, జపాన్, ఇండోనేసియా దేశాలలోను పర్యటించి ఆక్రమి కల్పకళాఖండాలను సమగ్రంగా యిడే మొదకు ఎక్కించారు. మనదేశంలో అజంతా ఎన్జోరా సమాలు, అమరావతి, నాగార్జునకోండ, గోరీ, హంచి, వారనాథ్, మధుర ప్రభృతి కేంద్రాలలోని శాద్ కళాఖండాలను ఈ రూపేణా పండి తెరకు ఎక్కించారు వీల్చుటిసి విరిస్తూ, వాటి చరిత్రను తెలుపుతూ చిత్రం హాసునా వ్యాఖ్యానం ఉంటుంది. ఈ విషయంలో దేశంలోని ప్రముఖ శాద్చిత్రాల సహాయాన్ని అర్పించి స్వీకరించిన దర్శకుడు క్రిస్టోఫర్ తెలియజేయాలి.

15 ఏళ్ళనాడు కెదార్కర్ నిర్మించిన 'చిత్రలేఖ' చిత్రాన్ని ఇప్పుడు ఆయన (50-వ పేజీ చూడండి)

★ అమ్మన్న గారు ★

వచ్చిన ప్రతి కళ్ళలో - అమ్మన్న గారు తనకుగల ఏడువారాల నగలు చూపించేది. ఆమెకు వడ్డాణంలాటి పెద్ద వస్తువులు కూడా రెండేసి ఉండేవి. భర్తని ఈ విషయంలో కాగానే సాధించింది అమ్మన్న గారు.

ఆ ఊరి మగవారల్లో అయ్యలగారికి షెంట్ గారవం ఉండేది. ఆడవారల్లో అంతకంటే అధిక పేరు ప్రఖ్యాతులు గడించింది అమ్మన్న గారు.

అమ్మన్న గారిపన్నున్ని నగలు ఆ ఊళ్లో ఎవరికీ లేవు. అవిడ కాపురానికిచ్చేసరికి వంటివాడ ఏ న మెత్తు బంగారంలేదు. అయినా అన్ని నగలు అమ్మన్నకుంది. ప్రతి నగకీ కనీసం వతుంరోజులు ఉపవాసాలు చేయటం—కాంతియంతగా భర్తతో పోరు పట్టటం—విషయాంతరం.

ఏమైనా వంటెడు నగలు అమిరాయి. అందుకే అమ్మన్న గార్ని అరిసమర్థురాలుగా లోకం గుర్తించింది.

పెద్దకొడుకు కూడా ఏ మంచినబంధం చూసి పెళ్లి చేసింది. అట్టి కొరిలాగా ఉంటుందంటారు గిట్టనివాళ్లు. అయినా పెద్దకొడుకు తల్లి గీచిన గీటు చాటేవాడు కొడుకొట్టి పెళ్లికి ఒప్పేసుకున్నాడు. ఆ అమ్మాయి వాళ్ళకు ఒక్క లే కూతురు. అరవై ఏకరాల గుడ్డేత్రమయిన మాగాణి ఉంది. ఆ సంగతి అమ్మన్న గారికి తెలుసు.

ఏమైనా అమ్మన్న గారు శుభురాలు. ఏప్పుడూ ఆమె దగర వేలకు వేల డబ్బుండేది. నగం భర్తకు తెల్పినదెట్లు. నగం అవిడ దామకున్న ధనం.

అయ్యలగారికి పెద్ద మామిడితోట

ఉంది. ఆ తోటలో నాటాచెట్లుకూడా ఉన్నాయి. ఆ తోటమీదకూడా అమ్మన్న గారే అజమాయిషీ చేసేది.

అయ్యలగారు కాణేదారీ ఉద్యోగం. రెండుచేతులా సంపాదించేవాడు.

అయ్యలగారింట్లో రోజూ ఇరవైమంది అతిథులు భోంచేసేవారు. అందరికీ వండి వార్చేది అమ్మన్న గారు. అయినా ఆ ధన వులు రోజూ ఉండేవి. రెండు మాడు పిండి వంటలు రోజూ చేసేది.

అంత ఘనంగా బ్రతికింది అమ్మన్న గారు. ఒకళ్లు తింటున్నారని చింతలేదు అమ్మన్న గారికి. ప్రతిష్ఠకోసం మాత్రం పడినవ్వంది.

అమ్మన్న గారు గుండెనిబ్బరంగల మనిషి. ఆమెకు కమలు భయంకరంగా ఉండవు. గుఱాలు ఉప్పొంగింపవు. నిండుకుండలా నిశ్చింతగా ఉండేది అమ్మన్న గారు. ప్రతి పేంటంలానూ అవిడే కీలకవ్యక్తి. ప్రతి సారి ఆమెకే మొదట వసువురాసేది.

అంత హుందాతన ముంది అమ్మన్న గారిలో. అమ్మన్న గారు పాటిగా తుంటుంది. కొట్టాచ్చేలా కానీకాసంత కుంభం పెను కుంది. వంకీలవడ్డాణం పెడుంది. జబ్బలకు రవ్వలచంకీ బున్నాయి. వంటెడు నగలతో వెలుగుతూ ఉండేది.

అందుకే అందరికీ అంత ఇది అమ్మన్న గారంటే. అమ్మన్న గారి పెద్దకొడుకు చచ్చి పోయినా, అమ్మన్న గారు గుండెనిబ్బరం కోల్పోలేదు. అయ్యలగారిని అవిడే బిదార్చింది.

ఆరవార దావాల్లో-అత్తల్లో అయ్యల

గారి వారంటూ వచ్చినా-అమ్మన్న గారి గుండెనిబ్బరం సడలిపోలేదు.

అమ్మలన్నీ నడిమజారులో వేలం చేశారు అగ్రహారం చేతులుదాటిపోయింది.

అయినా అమ్మన్న గారి గుండె నిబ్బరం గానే ఉంది.

ఆ మామిడితోట వేలం చేస్తున్నప్పుడు మాత్రం అంత గుండెనిబ్బరంగల అమ్మన్న గారు కంట తడిపెట్టింది.

తన చేతులలో పెంచింది మామిడితోట. తీరుబడి అయినపుడెల్లా పాలేరు నురవయ్య బండి కట్టించుకుని - మామిడితోటకు వెళ్ళేది అమ్మన్న గారు. ఆ తోట మధ్యలో కూర్చుని సగర్వంగా ఈ తోటంతా వాడేసని సంబర పడేది. లోలోపల అమ్మన్న గారు. ఆ బంగినవల్లి మామిడిచెట్టు అంటు తన చేతులో చేసింది. తోట ఆదాయం రెట్టింపు చేసింది అమ్మన్న గారు.

ఆ తోట వేలంచేస్తున్నప్పుడు అమ్మన్న గారి గుండెనిబ్బరం సడలిపోయింది. అందుకనే ఆమె కళ్ళల్లో నీళ్ళు తొంగిమాళాయి.

అయినా సంభాళించుకుంది అమ్మన్న గారు. కాని మరో డబ్బు తగిలింది.

అయ్యలగారు అకస్మాత్తుగా కన్ను మూశాడు. అధనపు ఏమీ లేకుండాపోయినది. అందుకనే వేలయిపోయింది అమ్మన్న గారు.

నగలన్నీ అమ్మింది. దాచిన నగలు తీసింది. పడకరాల మాగాణి కొంది. తన పేర పెట్టుకుంది.

రెండోకొడుకు పెళ్లి చేసింది. అది అంత వైభవంగా జరగలేదు. అయినా పరిస్థితులు అంతకంటే పెగలనివ్వలేదు.

అమ్మన్న గారి రెండోకొడుకు రామా రావు వ్యాపారం చేస్తానన్నాడు.

పెట్టుబడి ఏదీ అంది అమ్మన్న గారు. బాలకుమ్మకా మన్నాడు రామారావు. అమ్మన్న గా రొద్దంది. రామారావు తట్టు పట్టాడు.

రామారావు నబ్బులఫ్యాక్టరీ పెట్టాడు. నష్టమొచ్చింది. నీనిమావోలు పెట్టాడు. నష్టమొచ్చింది. అవ్వలు తీర్చటంకోసం మిగిలినదంతా అమ్మింపాడు రామారావు.

అమ్మన్న గారు చేసేదిలేక అంత రాసి చ్చింది. "నా తండ్రివమ్మ—నీ తుట్టింటిది కొడు—" అన్నాడు రామారావు. ఆ మాట అబద్ధంకొదని అమ్మన్న గారికి తెలుసు. అందుకనే రాసిచ్చింది.

అమ్మన్న గారి కళ్ళమందు గోగిలాదిన గోవర్ధనరావు కలెక్టరీ చేస్తున్నాడు. కాక కలెక్టరీ ఫ్యాక్టరీ పెట్టాడు. షీతయ్య వంశాయతీబోర్డు ప్రెసిడెంట్ అయ్యాడు. మహాకృష్ణుల సో, ఎల్. డి. అయ్యాడు.

మీ చిడ్డ ....

1, 3 సంవత్సరముల మధ్య, కాబాహారులైన మగ చిడ్డలలో, రివర్ వ్యాదులు సామాన్యమని, మా లెక్కలేనల్ల తలుచున్నది.

తరుమగ అచిర్ల వ్యాదులు, కడుపు ఉబ్బ రము, చికాకు పడుట, కోపము, అకలి ముందగించుట మొదలైన గుణములు రివర్ వ్యాదిని సూచించు లక్షణములు.

సకాంత బిల్లురాలి పాత కేతుండు

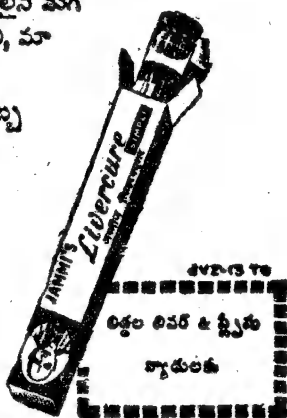
జిమ్మి న

లివర్ క్యూర్

జిమ్మి వెంటురమయ్య & సన్స్

జిమ్మి నిర్మింగ్స్, హైదరాబాద్, మద్రాసు-4.

జిమ్మి నిర్మింగ్స్, హైదరాబాద్, మద్రాసు-4.

పాపకర్తరికట్టి లతులుగడిస్తూ చిన్న కార్తలూ
తిరుగుతున్న కారేక్షరూపుతో. -

అదియేమీ మనసురాళ్ళకూ తేణం వడదు.
చానికి కారణం అదియలో ఓ భావం గూడు
కలుపుకుంది.

“వా ఆసే వా కంటే—ఈ లంజకాన
లాక్కొక్కరికీ—అయినేమోజాలు పెన్ని
చేసేవాని కాదు?” అని స్వతంత్రం చెప్ప
కుంటే కాలక్షేపం చేస్తాంది అంటే
అమ్మమ్మ గారు ఈ వాడు. ★

వ ర ని ర్త య ము

క్రీడా వరయనే రూపమ్, పితా శృణమ్,
వాతా విష్ణుమ్... అని జనశ్రుతి.

కావ్యముగా కన్య పగుడి రూప మొక్క లేని
కోరుకుందా? ఒక్కరూప మే కోరతగినదా?
సాధారణముగా వివాహానికి పూర్వము జరిగే
వెల్లియాపులతంతు వగుడి రూపనిర్ణయానికై
ఏర్పడ్డదేనా? — అంటే ఇంచుమించుగా
వగుడి అందచందాలనుమాసి నిర్ణయించటా
నికి ఏర్పడ్డాయని ఆపవలసి వస్తుంది.
ఈ మాట, అలాంటికి నిజలేకపోతే వెల్లి
యాపులకని సమావేశమయిన ఆ పది నిమిషా
లలో అంతకుపూర్వము పరిచయములేని
వ్యక్తులు అంతకుంటే ఎక్కువ ఏమి సాధించ
గలుగుతారు?

వివాహికి వగుడి రూప మొక్క లేని వా
నగుచు కోరేది? అదొక్కటేనా కాంక్షింప
తగినది? రూపముయొక్క ప్రభావము చూచుద
యము మీద ఎంతపడుతుంది? ఈ ప్రశ్నలను
ఎంత తీర్చిస్తే అంత అయోమయముయి,
అంత విభ్రాంతిగా తేలిపోయే ప్రమాదము
ఉన్నది.

సాధారణముగా స్త్రీలను కంటికి యిం
పుగా కనబడే పురుషులే ఆకర్షిస్తారు. సుగుణ

సంపదగల పురుషుకి వస్త్రవారణ వాగవిక
ముగా కంటికి ఇంపుగా ఉండకపోయినట్లు
యితే స్త్రీలచేత ఆకర్షింపబడదు కష్టమని
హిలరీ ఎఫ్. కేజ్ "పర్వనాటి అండ్
సక్సెస్" అనే గ్రంథములో వ్రాశాడు.
ఈ కాలపు స్త్రీలు 'పురుషులు ధరించిన
వస్త్రాలు ముతతలు లేకుండా చక్కగా
ఇస్త్రీ చేయబడి ఉన్నాయా-లేదా? ఆరేడి
పాదరక్షలు శుభ్రముగా తుడిచబడి తళతళ
మెరుస్తున్నాయా లేదా? వంటి అంశాల
దృష్ట్యా టిప్ టాప్ గా వేదము ధరించిన పురు
షునికి సహజగుణసంపద ఉండితీరుతుందనే

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

భావిస్తారని ఆరేడి అందినా. ఈ అందినా
స్త్రీల మనఃప్రకృతులను కొంత పరీక్షించి,
కొంత ఈ పీఠించి చేయబడినదయి ఉం
దచ్చు. విదేశీయులదయినా కావచ్చు.

మనదేశములో అనాదినుంచి 'మగవాడికి
అందమెంగుడు? అన్న భోంజి ఎక్కువగా
కనిపిస్తుంది. పురుషుడికి ప్రజ్ఞ, కొంగ్రము,
గాంభీర్యము, పరాక్రమము ఉండవలసిన
లక్షణాలుగా భావింపబడ్డాయి. రాజకూ

లైల స్వయంవరాలలో వరువువంటి వారికే
పుష్పహారముతో వచ్చి, రాజవంశములో
అసీనులయిన వివిధదేశాధిపతులనుగురించి వర్ణించి
వారి శౌర్య పరాక్రమాలు సుతించటము
మనకు చరిత్రవల్లనూ, ఇతిర సాహిత్యము
వల్లనూ తెలిసినదే. రాచకన్యలు రాజకూటు
లను చూడకపోయినా వారి శౌర్యపరాక్ర
మాలను గురించి చెప్పకొకగా విని చూచియా
ర్థుణ చేసేవారు. గుక్కటి, దమయంతి, రాణీ
సంయుక్త వగులను చూడకుండానే
నిశ్చయించుకొన్నారు. పీతా వ్రాపడినంతి
వారికి వరనిర్ణయముగా పరీక్షలు ఏర్పా
టయినాయి. ఆ పరీక్షలలో నెగ్గినవారి నే
ఈ కన్యలు వరించారు.

ఆకాలములో కూడా 'ఈ కన్యకు
పుట్టినవాడు రాజ్యాధికారి కానాలి' అని
కన్యలపక్షేన తల్లిదండ్రులు వరులవద్దనుండి
వాగ్దానాలు తీసుకొని పేలలను ఇచ్చేవారు.
ఈ పద్ధతిలో వాగ్దానము చేయుచుకొని జరి
పించిన వివాహమే సత్కరణతీతమలది. ఈ
మధ్య కాలములో కూడా ధన ప్రసక్తి స్త్రీల
దృష్టిలో ఉన్నదనే నిర్ణయము. సాధారణ
ముగా కన్యలకు ఆధరణాలమీద ప్రీతి
ఎక్కువకావగల నెక్కువగా పెట్టినట్లుయితే
వగుడి ఇతిర లోపాలను కన్య అంతగా

పాటించడు' అని కష్టం చిరకృత్యులను మన జీవములో అందనా చేయటము జరిగింది. రూపరేఖలు మయోవర్ణాలు 'కోరి నన్ని నగలు' పెట్టి వివాహాలు చేసుకుంటూ ఉంటారు, ఈ మార్గములో నడచిన కష్టం లను.

మన జీవములో తల్లిదండ్రులు నిర్ణయించి చేసే వివాహాలలో పుటుంబ చరిత్రను గమనించడము ఉన్నది. వంశములో అందరూ కారీకముగా, మానసికముగా 'మంచి ఆరోగ్యకరమైన వరి సీరిలో ఉన్నారా లేదా' అన్న విచారణ జరిగేది. వంశములో ఎక్కడా దుర్వర్తనలు లేకుండా చూసేవారు. భార్యలను దండించటము, తిట్టటము ఆ వంశములో ఏ ఒక్కరు చేసినా ఇతరులపై ఆ ప్రభావము ఇంతో అంతో పడుతుందని భావించేవారు. ఈ దృష్టితో వంశయోగ్యతే కాకుండా వ్యక్తియోగ్యతను కూడా గమనించి, అందనా చేసి నిర్ణయించేవారు. ఈ కాలములో కూడా స్వయంవరాలుకాక పెద్దలచే నిశ్చయము చేయబడిన వివాహాలలో వరనిర్ణయము ఈ దృష్టితో చేయబడుతుంది.

తల్లిదండ్రులు కాకుండా తమకుతామే స్వయంగా వరనిర్ణయము చేసుకోవలసి వచ్చిన సందర్భాలలో స్త్రీలు వరులను ఏ దృష్టితో ఎరుకుంటారు అంటే తాము చెప్పినట్లు విశేష భర్తలు కావాలని కోరుకుంటారని నిశ్చయము చేయబడింది. తాము గీసిన గీరులు భర్తలు డాటాకుడను. ప్రతి చిన్న విషయములో ఒదిగి ఉండే భర్తలు కావాలని స్త్రీలు సామాన్యముగా వాంఛిస్తారు. తాము చెప్పినట్లుగా వస్త్రాంగికరణ చేసుకోవాలి; తాము చెప్పినట్లుగా నిర్ణయించినట్లుగా ఆన్ని పనులు, నిర్ణయాలు, ఆభిరుచులు క్రాంతికరములు మార్చుకొనే పురుషులు భర్తలయితే సుఖపడుతామని కొందరు స్త్రీలు ఆభీప్రాయపడతారు.

'తమ అలంకరణ విషయములో, తమ ఆభిరుచులే విషయములో సలహాలిచ్చే భర్తలు కావాలని కొంతమంది వాంఛిస్తారు. ఆ సలహాలు కూడా తమ ఆభీప్రాయాలకు, మనోగతాలకు అనుకూలమయినవి అనుసరించినవి అయిఉండాలిగాని ఏమాత్రము స్త్రీలచిత్తకృత్యులను గమనించకుండా, జీవకాల పరిస్థితులను గమనించకుండా చేసిన సలహాలు స్త్రీలకు నచ్చవు. స్వతంత్ర భావాలను భార్యలపై రుద్దాలని చూసే భర్తలు కావాలని స్త్రీలు కోరుకుంటారు!

'కొందరు సతులకు పాగడ్లు ప్రాణాధారము. ఎంతసేపూ వారి అలంకరణ, వారి తెలివి, అందము, సోయగము కనబడినప్పుడల్లా, వీలయినప్పుడల్లా పెనిమిటి స్తుతింతుతూ ఉంటారు. వాటికే ప్రాముఖ్యము

ఇవ్వాలి. సానుభూతి చూపించే భర్తలు కావాలని కొందరి కోరిక. ఈ సానుభూతి అవసరమయినప్పుడు మానసిక చాలదు. ప్రతి చిన్న విషయానికీ భార్యమీద సానుభూతి కనబరుస్తూ ఉండాలి. 'అయ్యో సావం' అంటూ ఉండాలి. జబ్బు పడితే బోయినా, ఆశక్తత లేకపోయినా, అవసరము లేక

పోయినా వారికేమిస్తూ ఉండాలి. ఈ దృష్టితో కనికరముగల పెనిమిటి కావాలని వాంఛిస్తారు చాలామంది స్త్రీలు. 'తమకోరకు ఎంతధనమయినా నిర్లక్ష్యముగా వ్యయము చేయగల పురుషుడు ముక్కువ కలవాడని స్త్రీల ఊహ. తమ సుఖముకోరకు ప్రీతికొంకు పురుషుడు

చూడండి మెక్లెన్స్ దంతాల్బుఎంత చక్కగా శుభ్రపరుస్తుంది!

వరదేశ్వరవరదానికీ సాక్ష్యాంశం లాంకాని వనస్సను ఈ మూడు దీ కచ్చులు నిరూపిస్తున్నవి. అనే వక్ర అనుకోండి. వాని ముందులాగ్ని కృతం చేయవచ్చు. వెనుక లాగ్ని కృతవరవచ్చుకాని. అదే మచ్చున్న సందం మాటేమిటి? అది మామూలువద్దలికే వాడుకనిక అంతేమి కావు. అత్యంత అపాయకకరమైన విషక్రిములు అక్కడే దాగివుంటాయి. వక్ర అందాన్ని వెక్కు వెడతకుండా కాపాడుకోవలసిన వారంతా, ఎప్పుడీ ప్రమాదకరమే అయిన 'రైపాయిడ్స్'ను గురించి తప్పక చదివి తెలిసికోవాలి.

మెక్లెన్స్ మామూలువద్దలికే వాడుకనిక అందని అపాయకకరమైన బొట్లకు మాటిగా వారందరి కృతవరమను.

దంతక్షయాన్ని అరికట్టుటకు అత్యంత ప్రధానమైనది అదే

మీ 'రైపాయిడ్స్' ఏర్పడిన వాటివారో కాన్ని కొవ్వ వర్తమయివున్నది. దీనినే 'రైపాయిడ్స్' అని దంత వైద్యులు నిరూపించి యున్నారు. దీనిని ఎంతలాగా తోమినా పోవు. ఆ పొరలోపలా వెనకా ఆహార తమ తయారకరమైన వనిని సాగిస్తూనే వుంటాయి. అది మీ వక్ర మెరుగును తివేస్తూనే వుంటాయి. ఆ దంతక్షయను అరికట్టడానికి తొలిపెట్టు ఈ 'రైపాయిడ్స్'ను క్రమం కచ్చుకుండా తొలిగిస్తూనే వుండడం.

'రైపాయిడ్స్'ని విశేషంగా తొలిగించడానికి ఉన్న ఒక్కటే మార్గం, వానిని కరిగించేయడం. నోటినిండా నువ్వగను కరిగించక ఇవూ ముప్పకముగాను.

లాం. మిరకితంగా, అతి శీఘ్రంగా 'రైపాయిడ్స్'ను, నూటిగా పొరించే గుణమును మెక్లెన్స్ కలిగియున్నది. అదే దంత క్షయాన్ని అరికట్టుటకు అత్యంత ప్రధానమైనది.

మెక్లెన్స్ను క్రమం కచ్చుక రోజుకు రెండు సార్లు ప్రతిరోజు వాడండి. మరి కొవకం వుంచుకొనండి. మెక్లెన్స్ చావ్వంగం దంతాలే ఆరోగ్యవంతమైన దంతాల.

గ్రోటోవర్ కలదిన్నీ లభిస్తుంది

పరిశ్రమలుగా వ్యయము చేయటానికి నిర్దేశించారు. అటువంటి పురుషులే స్త్రీల యొడ ప్రేమకలహారు, అని అనుకోవలయు మాదా ఉన్నది.

‘కొంతమంది స్త్రీలంతయు విద్యాలలో జోక్యము కలిగించుకొని ధర్మము కావాలని అటువంటివారు తలపడలేనే సుఖవృద్ధి కామనీ భావిస్తారు. భార్యల కట్టుబాటు వ్యవహారాలలోగాని, గృహపాలనలోగాని నిరయము తిరుచే ఉండాలని వాంఛిస్తారు. విద్యల పాఠము, క్రీడలు, అభ్యుదయము మొదలైన వన్ని తమ ఆభివృద్ధిని సాధించుటగా పరిగ్రహిస్తారు, అత్యంత సుఖవృద్ధి కామనీ అనించే వారున్నారు.’

‘దేవుని సంపాదించి, చేతికినే చాలు. అన్ని విద్యలూ మేమే మునుకుంటాము’ అనే జాతికూడా స్త్రీలలో లేకపోలేదు. ఈ జాతిస్త్రీలు ఇతరులు తమ విద్యాలలో జోక్యము కలిగించుకొనే సహించలేదు. స్త్రీలలో ఈ రకాలవారు లేరని చెప్పవలయు సామాన్యపురుషుడి. కాని ఆధిక సంఖ్యాకులు కాని అందరూగాని ఈ రకమే నలభులు మాదా సామాన్యమే.

స్త్రీల చిత్తవృత్తులను ఈ దృక్పథముతో గమనించిన పురుషులు ఈ మహిళలు ప్రస్తుతముగా కనబడేట్లుగా వై కొంతకాలము, కనీసము తాత్కాలికముగా నయినా ప్రవర్తించటానికి ప్రయత్నిస్తూ ఉంటారు. సరళముగా, సమైక్యత, వియమార సంభావించటానికి ప్రయత్నాలు చేస్తూ ఉంటారు. తమ ప్రతిభనూ, పరాక్రమాన్నీ వెల్లడి చేస్తూ, ప్రసంగిస్తూ ఉంటారు. తమకు దేవుని మీద నిర్భక్తియని ప్రకటిస్తూ, ప్రత్యక్షముగా చూపిస్తూ ఉంటారు. అవసరముగా అప్రస్తుతముగా స్త్రీతమ చేయటము, పాప భూతి మూలములు, అతిగౌరవము, మర్యాద ప్రకటించటము మొదలయినవి పురుషులకు సంబంధించినవి అని భావించు కొని వైచిత్ర్యము చేసి చూపిస్తారు.

స్త్రీ పురుషులిద్దరికీ ఒకరిని గురించిన ఆకాయలు, కోరికలు మరొకరికి ఉండటము

నూతనము. వృద్ధి పరిగెత్తుటకంటే స్త్రీ పురుషులు ఈ మార్గాన ఆలోచిస్తూనే ఉన్నారు. కాని-కొలవభావంతల వాటిని పరిశీలించుచేయటములో మనకు మార్పులు కనబడుతున్నాయి. స్త్రీ పురుషులిద్దరిలో స్త్రీకి, పురుషుడిని గురించిన ఆకాయలు కొరికలు వెల్లడి చేసే అవకాశము తగినంతగా నున్నకాలములో లభించలేదు. ప్రత్యేకాభిరుచులు లేకుండా నిర్ణయించబడిన వరుడినే వివాహమాడి వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలకు ఎక్కువ తావులేని జీవితాలకు ‘అంతా’ బాగుంది అందరూ మంచివాళ్ళే’ వన్నట్లుగా గడిపారు. కాని పురుషుడు మొదటినుండి తన వ్యక్తిత్వాన్ని అధికారయుక్తిగా నిలబెట్టుకుంటూనే వచ్చాడు. కొంతకాలము క్రిందటనుండి స్త్రీలు తమ వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలకు వ్యక్తిగతంగా గురుతున్నారు. జీవితాలలో తమ ఆకాయలు, అభిప్రాయాలు సమర్పించబడాలని ప్రయత్నించడములో ధైర్యము వహించారు. కాని ఎదురు తిరిగిన పరిస్థితులలో, తలవంచుకొని పట్టాల మీద రైలు పొగిపోయినట్లుగా జైవాహిక జీవితాలను ఒదిచుకుంటుంటే సహా సాగించవలసినవారయినారు.

కాని స్త్రీల పరిస్థితులలో ఈ కాలములో అనేక మార్పులు కలుగుతూ రావటమువల్ల వ్యక్తిత్వము పోషించవలసిన సమయము వచ్చింది. ఇప్పుడు స్త్రీ అన్నిటిలో పురుషుడితో సమానురాలు, అట్లాగని కానరావలసిన సమర్థించబడ్డది. తమరూపిలోపాలు లిండి ఆస్తిలో ఆమెకు సమానాధికారము కలుగజేయుచున్నది. అన్నిరకాల ఉద్యోగాలలో స్త్రీలకు ప్రవేశము ఉన్నది. వేతనాలలో స్త్రీపురుషుల భేదము చూపకూడదన్న అంశాన్ని ప్రభుత్వము ఆలోచించడమున్నది. సాఖ్యములేని వివాహాలకు రద్దు చేసుకోవటానికి కానరావలసిన అవకాశము లభించింది. స్త్రీవిద్యాభివృద్ధికి సమకూర్చగలిగివచ్చి సమపాయాలు కల్పించటానికి భారత ప్రభుత్వము ప్రయత్నిస్తున్నది. ఈ పరిస్థితులలో కనీస ఎటువంటి వరుని కొరకుంటుంది?

రూపముగలయువకుని కోరుకుంటుందా? ధనముగల యువకుని కోరుకుంటుందా? ధన వంతుడైన వయోవృద్ధుని కోరుకుంటుందా? సహృదయుడైన యువకుడు ధనవంతుడు కాకపోయినా వరిస్తుందా? కేవలము స్టేటస్, ఉద్యోగము మాత్రమే చూస్తుందా? విద్యా విజ్ఞానాలకు ప్రాధాన్యత ఇస్తుందా? ఇంతకాలమునుంచి స్త్రీల చిత్తవృత్తులను గురించి, వాళ్ళ ఆభిరుచులను గురించి,

“జం కెక్కడా అనకు!”

“నిన్ను దేయ్యని నీ చూశానండి తెలుసా?” అన్నాడు ఒక పెంగళాయి అతి గంభీరంగా.

“ఎక్కడరా ఎవ్వరూ” అన్నాడు ఊరివెళ్ల నవ్వుతూ.

“నిజంగానే నండి. నిన్ను రాత్రి. శివాలయం గుడిగోడ మీద జేరబడి కనబడిందండి”

“ఏదీకావు. అయినా ఎలా ఉంది చెప్పు?”

“అచ్చు గాడిదలా ఉంది. వేధ గాడిదన్నమాట.”

“అరి పెంగళప్పా. నాలో చెలితే చెప్పావు గాని, ఇంకెక్కడా చెప్పజోకు. అది దేయ్యంగాదు నీ నీడ నుమా!”

RATNAM'S 'N' OIL

శ్రేష్ఠమైన పూర్తి సంపూర్ణ సాఖ్యము లనుభవించగలము.

1 పి.పా. ధా. 11-4-0.

విద్యామృత్ జాబు వ్రాయండి.

డాక్టర్. రత్నం నన్నె,

మలకపేట బిల్డింగ్స్, హైదరాబాద్ - 2.

బింబిసారుని వ్రాదోట

ప్రసంగా అనగా ఒక రాజు ఉండేవాడు. అతని పేరు బింబిసారుడు.

ఆయన అంగ, వంగ, అవంతి, కాశీ రాజ్యాలకు రాజు. ఆయన పాలన క్రింద జనం హాయిగా ఉండేవారు. ఆయన రాజ్యాన్ని పెద్దది చేయవలెనని ఒకసారి వైశాలి రాజ్యంపై దండెత్తెను. ఆ వైశాలి రాజు బింబిసారునకు లొంగిపోయెను; కానుకగా కూతురునిచ్చి పెండ్లి చేసెను.

బింబిసారుని బలపరచుకొనుములు కూచి అతనిని ఎదుర్కొనే రాజే అరుదయ్యెను. ఆరీతిగా ఆ రాజు రాజ్యాలకు రాజ్యాలే జయించి మహారాజాధిరాజయ్యెను.

ఆనలు మహారాజులకు పేదల కష్టాలు కనుపించవు. వైగా వారు కరకుగా ఉండుట మామూలు కాని బింబిసారుడు చాల దయగల రాజు. అతని రాజవీధి కూచి జనం హాడిలిపోయేవారు. అయితే ఆన వల్లో సున్నవారికి, అడిగినవారికి "లేదు" అనేవాడు కాదు బింబిసారుడు.

బింబిసారుడు మగధరాజ్యమును పూలతోటలతో ఉద్యానవనములతో కన్నుల కంటికి వచ్చే యుభాసెను. రాజగృహమును అందమైన ఉద్యానవనాలతో కూడ ముచ్చటగా అలంకరింపజేశాడు. గాయకులు రాజగృహంలోని పూలతోట సొంపు చేసేదేశాల వైపు

చేసేవారు. నరాయిదేశస్థులు వచ్చి ఆదేశంలో కూడదగిన వింతల్లో రాజగృహోద్యానవనం ఒకటి.

ఆ ఉద్యానవనాన్ని కూడవచ్చిన వారికి అన్ని సదుపాయములు చేయించాడు ఆ రాజు. ఆ పూలతోటను కూచి మురిసిపోయేవాడు. ఆనందంతో కరవల్లు త్రొక్తేవాడు.

చేకం నలుమూలలనుండి ఎందరెందరో రాజులు అందమైన పూలతోటను కూడవచ్చారు. ఆ నాడు తెలుగుదేశానికి రాజు రాజ్యశ్రీ. ఆయన బింబిసారుని పూలతోట గొప్పదనం విని కూడవలయునని ఉబలాటపడ్డాడు.

మద్దులూరి రామకృష్ణ

ఆ బింబిసారుని పూలతోట ఎట్లాగైనా కూచి తీరాలను కొన్నాడు రాజ్యశ్రీ. మంచిరోజు తిథి, వార నక్షత్రాలు కూచి ప్రయాణమయ్యాడు. బింబిసారుడు రాజ్యశ్రీ పూలతోట కూడవస్తున్న వార్త విని గర్వంతో చాల సంతోషించాడు. రాజమర్యాదలు చేసి రాజ్యశ్రీని గౌరవించాడు. కళకళలాడే పచ్చవచ్చని అందమైన పూలతోటల సొంపుకూచి ఎంతోసంబరపడ్డాడు. రాజ్యశ్రీ అనంతాచూస్తే అంత అందమైన పూలతోట నేలపైన ఎక్కడైనా ఉందా! ఇది నిజమా - కలా అనిపించింది అతనికి.

"నా దేశాన్ని ఇంకా అందంగా చేయాలని ఉంది. కాని ఇందువలన చాలమంది మనసులు వాధ పడవచ్చు. ఇతరులు ఎంతో కష్టపడి ప్రేమతో కట్టుకొన్న ఇల్లు నేలమట్టం చేయవలసివస్తుంది. నీమయినా నరే కాని జనం నన్ను ప్రేమిస్తే అదే నడివేలు" అన్నాడు బింబిసారుడు.

నా తెలుగుదేశాన్ని కూడ మీ రాజ్యములంత అందంగా చేయ ప్రయత్నిస్తా. మీ రాజ్యాన్ని కూడటం నాకెంతో ఆనందంగా ఉంది. "లేవు నెలవు తీసికొంటా" అన్నాడు రాజ్యశ్రీ. ఆ సాయంత్రం బింబిసారుడు రాజ్యశ్రీ, ఉద్యానవనంలో పొదరిండ్లదాపున మెట్టిని రత్నకంబళివలెనున్న వచ్చి గడ్డి పరుపువై కూర్చొని వికసించిన గులాబీలు, మందారాలు, సంపంగలు ఇంక రకరకాలయిన రంగురంగు పూలు తనివితీర చూస్తూ ఆనందాన్ని జరుతున్నారు.

ఇంతలో ఎందుచేతనో ఏమో వికసించిన బింబిసారుని ముఖం కుంగుతో చిన్నబుచ్చుకుంది. "ఏమి అలా ఉన్నాడు" అన్నాడు రాజ్యశ్రీ. "అనలు మునుపు ఇచ్చట పూలతోట లేనే లేదు. ఈ పోట వేసిన పోటు నాది కాదు."

"మరి ఎవరిది?"

"ఇదొక ముసలమ్మది."

"నిజంగానా? ఆ మె మీకు అమ్మంటా?"

"నే తుట్టిన గడ్డ ఎవరికీ అమ్మను అని అరిచాలిగా బ్రతిమాలింది. అ ప మా యిం చి, గడమాయించి అమెను అక్కడనుండి బలవంతంగా వెళ్ళకొట్టింఛా."

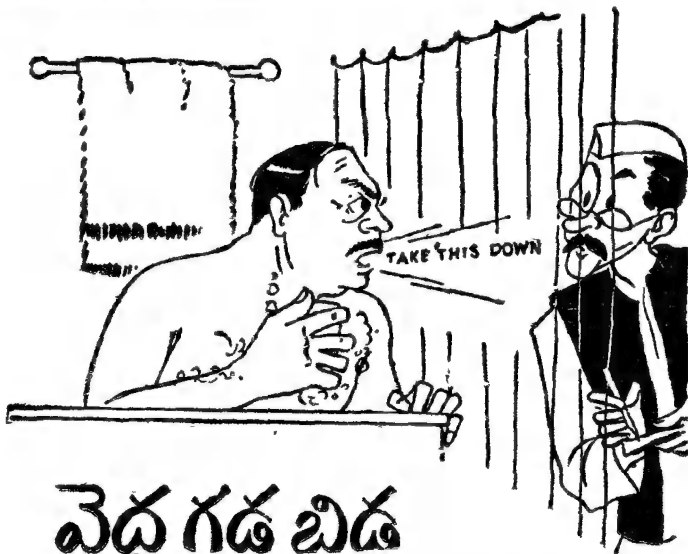
"ఆమెకు నచ్చకెప్పి తేరు గా తోటు కూపి తీసికొన్నా ఎంతో కాగుండేది కదూ?"

"ఓను నిజమే" అన్నాడు ఎంతో చిన్నబుచ్చుకున్న ముఖంతో బింబిసారుడు. అతనికి తెలియకనే

కన్నులు అణిచుకొనినవి.

"అందమైన తోట తెయ్యాలనే ఆశ్రంతో, పాపం! ఆ ముసలి దాని నోట దుమ్ముకొట్టా - ఆ ముసలి దాని పూరిగుడిసే నీకివేయించా. ఆయ్యో, మొట్టో అని ఏడుస్తూ పుంటె అవతలకు నెట్టివేయించా" కన్నాడు బింబిసారుడు.

చాలనేపు బింబిసారుడు, రాజ్యశ్రీ మాటాడక ఒకరినొకరు

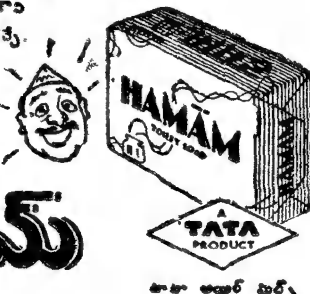
వెద్ద గడ బిడ

దా పాపాకాదువక ఒక్క కంఠం కూడా ఏలాంటి రేడు, కానీ పొప్పవేమి రేడువచ్చును ఈ యక వేసి గడవికతో పోలిస్తే, పొక మార్కెటలో ఈ యక వేయి గడవిడ కొంటుకు పరి దొగడ, అదంతా పాపాపే పబ్బయిక్క ప్రకాశం. పాపాకాదుగారేమంటారంటే తిరిగింకో ఏలాంటి కొంటుకు పొరవం పాపాపే వచ్చి, అటువంటి ప్రకాశం రో మాకు కన్నుకమరేడు, కానీ పాపాకాదుగారేమన్నా చెప్పవచ్చుంటే లేక చెయ్యవచ్చుంటే, ఒక్క విషయం మాత్రం కచ్చక ఒప్పుకొని తిరిగి, అధిమంజరీ పొప్పవచ్చువక వరికవచ్చే, వెబ్బయింకో పాపాపే పర్యవ్రాస్తేవచ్చు.

అత్యధిక ఉచ్చాసముపసాదించు

హమామ్

హమామ్ ముఖ్య

హమామ్ అందరి విల్సన్

హమామ్ సబ్బును ఉపయోగించుకొని ముఖమును శుభ్రముగా చేసికొని పరిశుభ్రముగా ఉండండి.

కూస్తూ కా రి బా మ్మ అలాగా కూర్చున్నాడు. రాజ్యశ్రీ బింబి సారుని చూచి చిరునవ్వు నవ్వాడు. బింబిసారుని కన్నులపైట కన్నీడు ప్రవహించింది.

"నేను మూర్ఖుడను" అని విచారంతో ఒక్కమాటకన్న ఎక్కువ అనలేకపోయాడు బింబిసారుడు.

"ఇంత అందమైన పూదోటను నీరాజ్యంలో మరెచ్చటా చూడలేదు. దీనిని చూచి లోకం ఏమనుకుంటుంది. ఆ నంగతి వింటే నీ మనస్సు ఏలాగుంటుంది" అన్నాడు రాజ్యశ్రీ.

బింబిసారుడు మారు మాటాడలేకపోయాడు. ధర్మంగా పాలించే మగధరాజువు నీవేగా అని బింబి సారుని భుజాల తట్టి నిదానంగా ఆయన కన్నులులోనికి చూచాడు రాజ్యశ్రీ.

"నా ముఖం-ఆనందంకోసం-ఎవరికీ అపకారం తలపెట్టను. ఒట్టు-నీరాకవలన నాకంతో మేలు కలిగింది" అని మెల్లగా అన్నాడు బింబిసారుడు.

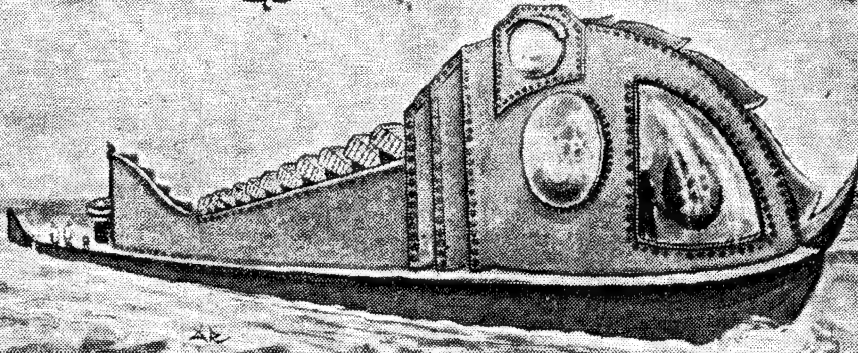
"నిజంగా ధర్మరాజు అంటే మీరే. న్యాయానికి ఎంతో విలువ యిస్తారు" అని దీర్ఘ ఆలోచనలో నున్న బింబిసారునివైపు రాజ్యశ్రీ చూచాడు.

"మా రాజ్యానికి ఎంతో దయగల రాజుగా తిరిగి వెళ్ళుచున్నా. మీ మేలు ఎల్లకాలం మరువలేను" అన్నాడు రాజ్యశ్రీ.

"రాజ్యశ్రీ! నీవు మంచిరాజువు" అన్నాడు బింబిసారుడు నిదానంగా.

"లేదు-లేదు-ఇక ముందు నేను మంచి రాజుగా ఉండ ప్రయత్నిస్తాను"-అన్నాడు రాజ్యశ్రీ. ★

సుగీర్త గీర్తలతో సుమన యుత్ర

మూలం: జూప్స్ వెర్స్

జరిగిన కథ:—

అది 1868 వ సంవత్సరం ప్రారంభం. సాగర గర్భంలో బ్రహ్మాండమైన జలజంతువేదో కనిపించిందనే వార్త ప్రపంచప్రజలను విభ్రాంతులను చేసింది. సముద్రంలో ప్రయాణంచేసే నౌకలకది ఇచ్చే కనిపించి ఇచ్చే మాయమయ్యేది. దానివలన నాగరిక ప్రపంచానికి, ముఖ్యంగా నాకాప్రయాణాలకి ప్రమాదం సంభవించవచ్చునని అందరూ అభిప్రాయపడ్డారు. దానికి అంతు కనుక్కొని హతమార్పాలని ప్రయత్నాలు ప్రారంభమయ్యాయి. అమెరికా ప్రభుత్వం అబ్రహం లింకన్ అనే యుద్ధనౌకను ఆ జలజంతువును వేటాడడానికి నియమించారు. అమెరికా ప్రభుత్వ నౌకాళాఖా కార్యదర్శి హబ్బన్ ఫ్రెంచి ప్రకృతిశాస్త్రపరిశోధకుడు ప్రాఫెసర్ అరోనాను ఈ విజ్ఞానయాత్రలో పాల్గొన వలసిందని ప్రార్థిస్తాడు. అతడు వెంటనే దాని కంగీకరించి తన పరిచారకుడు కొన్నిలోతో సహా ఓడ ఎక్కుతాడు. అబ్రహం లింకన్ క్రమక్రమంగా పసిఫిక్ ఆమహాసముద్రంలో ప్రవేశిస్తుంది. అది అలాగ కొంతదూరం ప్రయాణం చేసేసరికి కొంతదూరంలో సముద్రతరంగాలమీద ఒక పెద్ద వెలుగుకనిపించింది. ఆ వెలుగు ఒక పెద్ద జలచరానికి సంబంధించినదై ఉండాలని నాకాధికారులంతా ఊహించారు. నావ దానిదగ్గరికి పట్టించి దానిమీద ఫిరంగిగల్గివర్తం వురిపించారు. అబ్రహం లింకన్ తరవాత జరిగిన పోరాటంలో ఎండుకు పనికిరానిదై పోతుంది. ప్రాఫెసర్ అరోనా మరి కొందరితో సహా సముద్రంలో పడిపోతాడు. సముద్రంలో పడికొట్టుకుపోతూ కొంతసేపటికి ఫ్రాఫెసర్ అరోనా, కొస్సెల్ నెడ్లాండులతో కలిసి ఒక జలాంతరామిలో ప్రవేశిస్తాడు. కొంతసేపటికి ఓడనావికులు వారికి సుష్టుగా భోజనం పెడతారు. భోంచేసి అందరూ హాయిగా నిద్రపోతారు. తిరిగి తమ కన్ను పానాలు రాలేదని అంతా మధన పడుతుంటే వారికి హఠాత్తుగా జలాంతరామి అధికారి హెచ్చరిక వినిపిస్తుంది.

అనువాదం: “వి నా య క”

10

రీతివిధంగా మాటలాడిన వ్యక్తి! జలాంతరామి సర్వాధికారి కపైన్ నీమో.

నెడ్లాండ్ అతనిని చూడగానే గభాలున లేచి నిలబడ్డాడు.

పాపం! మాకు భోజనం పట్టుకు వచ్చిన ఆ నౌకరు యజమాని సైగ చేసేసరికి మారుమాటాడకుండా పిల్లిలాగ మల్లిగా అతని దగ్గరికి వెళ్ళి నిలబడ్డాడు. అంతేగాని కిక్కురుమన లేదు. కొస్సెల్ అదంతా చూచి నిర్ఘాంతపోయి అలాగే నిలబడిపోయాడు.

కపైన్ నీమో తన కెదురుగా ఉన్న బల్లవైపు కొంచెం ఆనుకుని, చేతులు దండకట్టి తీవ్రంగా మాకేసి చూస్తూ నిలుచున్నాడు. మాకేవరికి ఏమనడానికి పాలుపోలేదు: అలాగే గుడ్లప్పగించి చూస్తూ

★ సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర ★

న్నాము. అటుపిమ్మట కెప్టెన్ నీమో గంభీరంగా ఇలాగన్నాడు:

“అయ్యా! నాకు శ్రేంచి ఇంగ్లీషు, జర్మన్, లాటిన్ భాషలు నాలుగు బాగా వచ్చును. నేను మొదట మీతో మాట్లాడినపుడే మీకు సమాధానా లిచ్చిఉండును. కాని మీరు మాట్లాడినవన్నీ కొంచెం జాగ్రత్తగావిని అటుపిమ్మట వాటి విషయంలో కొంత లోతుగా ఆలోచించాలని అనుకొన్నాను. మీరు నలుగురు చెప్పిన కథలు బేరీజువేసి చూస్తే మీరన్నదంతా చాలా వరకు సమ్మదగట్లుగానే ఉంది. నాకు హఠాత్తుగా తలవని తలంపుగా మీ ఎదుట నిలబడే అవకాశం కలిగింది. మీ వృత్తాంతాలు మీ పేరులు నాకు తెలిసి పోయాయి. మీ ఓడ పుట్టుపూర్వోత్తరాలు అది బయలుదేరిన కారణం మొదలైవన్నీ నాకు బాగా తెలుసును.”

ఆ మాటలు విని నే నంగీకార పూర్వకంగా శిరఃకంపం చేశాను. అంతకంటే ప్రత్యేకంగా వేరే సమాధాన మివ్వవలసినంతటి అవసరమేమీలేదు. కెప్టెన్ నీమో చాలా సహజభారణిలో ప్రసంగించాడు. అతనిమాటలలో ఎక్కడా విదేశీయుల యాన వినబడలేదు. అతడు ప్రాన్సుదేశీయుడే అయి ఉండవచ్చునని అనుకొన్నాను. కెప్టెన్ నీమో మళ్ళీ మొదలు పెట్టాడు.

“నేను మళ్ళీ వచ్చి మీతో మాట్లాడలేదేమని అనుకుంటున్నారేమో! అయితే మీ సంగతి

ఆలోచించుకోవడంకోసమే నేనింత కాలం ఆలస్యం చేశాను. మానవ జాతితో నాకు గల సంబంధ బాంధవ్యాలన్నీ పూర్తిగా తెంచి వేసుకొన్నాను. దురదృష్టవశాత్తు మీరందరు ఇటువంటి వ్యక్తి చేతులలో చిక్కుకొన్నారు. నామానాస నన్నుండనీయకుండా నా కేదో చికాకు కలిగించడానికే మీరందరు ఇక్కడికి వచ్చారు.” అని కెప్టెన్ ఇంకా ఏదేదో చెప్పబోయాడు. నేను మధ్యలోనే అతని మాటల కడ్డుతిరిగి.—

“ఇదంతా తలవని తలంపుగానే జరిగిపోయింది!” అన్నాను.

కెప్టెన్ కంఠస్వరం కొంచెం హెచ్చించి మళ్ళీ గంభీరంగా ఇలాగన్నాడు:

“ఇదంతా తలవనితలంపుగానే జరిగిందా? వట్టి మాట! అబ్రహామ్ లింకన్ తలవనితలంపుతోనే నన్ను వెంటాడిందిందా? మీరందరు ఈ ఓడ ఎక్కడం తలవనితలంపుగానే జరిగిందా? మీ తుపాకుల గుల్లనా జలాంతర్గామికి తగలడంకూడా తలవనితలంపుగానే జరిగిందా? నెడ్ లాండ్ బల్లెం వినరడిం తలవనితలంపుగా చేసిన పనేనా?”

“మీ ఓడ మూలంగా ఐరోపాలోను, అమెరికాలోను బయలుదేరిన గండరగోళం సంగతి మీకు తెలిసిఉండకపోవచ్చును. బయలుదేరేటప్పుడు మా ఓడలోనివారంతా తామేదో తిమింగిలాన్ని వేటాడడానికే బయలుదేరుతున్నామని అనుకొన్నారు.” అన్నాను నేను.

కెప్టెన్ పెదవులపై ఒక చిన్న

చిరుసవ్వు స్ఫురించింది. ఎక్కడా చెక్కు చెదరకుండా తిరిగి అతడిలాగన్నాడు:

మీ అబ్రహామ్ లింకన్ మాలాంజ తర్గామివంటి నౌకను వెంటాడించకుండా ఉంటుందనే సమ్మతంబారా?

ఈ ప్రశ్నతో నేను బాగా ఇరుకులో పడిపోయాను. నిజానికి మా ఓడ సర్వాధికారి కెప్టెన్ ఫరాగూ జలాంతర్గామివైనా వెంటాడించి ఉండేవాడే! తప్పకుండా దానిని నాశనం చేసి ఉండేవాడే!

తరవాత కెప్టెన్ మళ్ళీ అందుకొన్నాడు:

“చూశారా మరి? నేనిప్పుడు మిమ్మల్ని అందరినీ కేవలం శత్రువుల కింద పరిగణించవచ్చు నన్ను మాట!”

దీనికి నేనేమీ సమాధానం చెప్పలేదు. దానికి కారణం లేకపోలేదు. బలమంతా ఇప్పుడా కెప్టెన్ చేతుల్లోనే ఉంది. ఆ బలప్రయోగం మూలంగా ఎలాంటి గట్టిసమాధానమైనా ఇట్టే ఎగరకొట్టి వెయ్యవచ్చును! ఇక నేను మాట్లాడితే మాత్రం ప్రయోజనమేమీ ఉంది కనక! కెప్టెన్ ఇంకా అలాగే చెప్పకు పోతున్నాడు!

“నేనీ విషయంలో చాలా చాలా తలపటాయించాను. నాకు మీ కందరికీ ఆతిథ్య మివ్వవలసిన పూచీ ఏమీలేదు. మిమ్మల్ని అందరినీ మా జలాంతర్గామి వైభాగంమీదే ఉంచి మా ఓడ నీటిలోకి ముంచి వేస్తే ఒక్క నిమిషంలో మీరందరు సాగరం అట్టడుగున పడిపోయి ఉండే వాళ్ళు! అవిధంగా మీరీడ విరగడై పోయి ఉండును!”

“ఏజమే! అది అడివిమనుష్యులు

ఇప్పుడు రెక్సోనాలో పదో శ్రోత్ర మార్పు ఉన్నది!

అది...

ఎంతో ఎక్కువ...

సువాసనైనది!

రెక్సోనా సబ్బు—
బాలాకాలము నిలిపుండే
హాయి కొరకు ఇప్పుడు ఇంకా—
మరీ యొక్కువ
పరిమళమును
గలిగియున్నది!

రెక్సోనా సబ్బు

రెక్సోనా శ్రోత్రములో ఉంది. ఇది మరొక అంతర్జాతీయ ముద్రాపత్రము.

★ సాగరగర్భంలో సాహసయాత్ర ★

చేసేవని! అంతే! కొంచెం నాగరకత కలవా రెవరు అలాంటి ఘాతుక కృత్యం తలపెట్టరు!” అన్నాను నేను. దానికి కెప్టెన్ వెనువెంటనే సమాధానం ఇచ్చాడు: “ప్రాఫెసర్, నేను నాగరికత కలవాణ్ణి. అనుకోవడంలేదు! అలాంటి నాగరికతకోసం, నే నెన్నడు ప్రయత్నం కూడా చేసిఉండలేదు. నేనీ నాగరికతలోను మానవప్రపంచంలోను పూర్తిగా తెగతెంపులు చేసుకొన్నాను. అందుచేత నాకు నాగరకుల మర్యాద లవలంబించవలసిన ఆవశ్యకత ఏమీలేదు. ఇక ఎన్నడు వాటి విషయం నాదగ్గర ప్రస్తావించవద్దు!”

ఇది ఖచ్చితంగా చెప్పివేసిన మాట! ఆ తరువాత నీమో కళ్లలో క్రోధము, ఈనడింపు తాండవిం చాయి. వాటితో అతని బాల్య జీవితంలోని దుర్భర యాతనలన్నీ ఒక్కసారిగా నా కళ్ల కదురుగా స్ఫురించాయి. కెప్టెన్ మానవజాతి నాగరకతాన్యాయసూత్రా లన్నిటి తోను తెగతెంపులు చేసుకొన్నాడు. అతడిప్పుడు పూర్తిగా సర్వస్వతంత్రుడు! నముద్రం వైచిత్ర్యే అతని నెవ్వరు ఏమీ చెయ్య లేనప్పు డీ నముద్ర గర్భంలో అతని నవరేమి చెయ్యగలరు? ఇక అతనిని అడ్డుకోగలవా రెవ్వరు లేదు! అతగాడికి భగవంతుడంటూ ఒక మంట, అంతఃకరణ అనేది ఏ కోణా నైనా ఉంటే—అవి కొంతవరకు అతణ్ణి అడ్డుకోగలవేమా!

ఈ ఆలోచనలన్నీ నా బుర్రలో

గబగబా దొర్లిపోయాయి. నా కెదురుగా నిలబడిన కెప్టెన్ ఏదో గాఢాలోచనలో మునిగిపోయాడు. లోలోపల గడగడ వణికిపోతూ అతనికేసీ అలాగే చూస్తూ నిలబడి పోయాను.

అలాగ కొంత సేపుగడిచిపోయిన తరువాత కెప్టెన్ నీమో మళ్ళీ ప్రారంభించాడు:

“అయితే నేను కొంత జాళికి లొంగిపోయిన మాట కూడా వాస్తవమే! మీరు నా ఓడలో ఉండి పోవచ్చును. దానికి నా అభ్యంతర మేమీ లేదు. మీకీ ఓడలో కొంత స్వాతంత్ర్యం ఉంటుంది. అయితే మీకొక నియమం విధిస్తున్నాను. మీరా నియమానికి కట్టుబడిఉంటామని మాట ఇస్తే చాలు.”

“దానికేమి? ఆ నియమ మేమిటో చెప్పండి! అది పెద్దమనుష్యులు అంగీకరించగలిగిన నియమమే అనుకుంటాను.”

“అవును! అది అలాంటి నియమమే! కొన్ని అత్యవసరపరిస్థితుల వల్ల కొన్ని గంటలవరకు మిమ్మల్ని ఒక గదిలో బంధించి ఉంచవచ్చును. ఆ నిర్బంధం ఒకప్పుడు కొన్ని రోజులవరకు పొడిగించవలసిన ఆవశ్యకత కూడా ఏర్పడవచ్చును. ఆ నియమానికి మీ అంతట మీరే లోబడాలి. రహస్య సంరక్షణ ఏర్పాట్లు మినహాయించి వేస్తే మీకన్ని విధాలా స్వాతంత్ర్యం ఏర్పడగలదు. ఈ నియమానికి మీ రందరు అంగీకరిస్తారా?”

అయితే ఈ ఓడ మీద

సామాన్య మానవుల కంటబడకూడని రహస్యాలన్నో జరుగుతున్నాయన్నమాట! తరవాతనే నిలొగన్నాను.

“మీ నియమానికి మేమంగీకరిస్తున్నాము. అయితే ఒక్కటంటే ఒక్క ప్రశ్న అడగడానికి మా కనుమతి దయచేయించండి! ఈ ఓడలో మాకలాంటి స్వాతంత్ర్యం ఉంటుందో కొంచెం వివరంగా తెలియజేయండి!”

“నా కు, నా సహచరులకు ఎలాంటి స్వాతంత్ర్యం ఉంటుందో మీకు అలాంటి స్వాతంత్ర్యమే ఉంటుంది. అయితే కొన్ని కొన్ని పరిస్థితులలో మాత్రమే అటువంటి స్వాతంత్ర్యం ఉండదు.”

మా కిద్దరికీ ఒకరిమాట లోరికి బోధపడినట్లు కనబడ లేదు. నేన నమ్మిదిగా ఇలా గడిగాను:

“అయితే మన్నించాలి. మీ రిచ్చేది సామాన్య ఖైదీ లనుభవించే స్వాతంత్ర్యంవంటిదే నన్ను మాట. అది మాకు సరిపోదు.”

“దానితోనే సరిపెట్టుకోవాలి!”
—ఇంకా ఉంది.

హ కల్ బెర్రె పిన్

వెల రూ. 2-0-0

బొమ్మలు అదనము.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
మద్రాసు-1.

స్కిన్ డెక్స్

గట్టి, దురదలు, పుండ్లు మొ.
చర్మవ్యాధులకు దివ్యంజనము
శ్రీవత్స కైమికల్స్ & డ్రగ్స్
అమెటెడ్, మద్రాసు-30.

కొత్త గొడుగు

బొబ్బ వరండాలో కూర్చోని లెక్కలు చేసుకుంటున్నాడు. పాప రిబ్బను లేదని గోల పెడు తుంది. పసిపాప గిలక్కాయ కొరకు మారాంలో శ్రుతి హెచ్చించాడు. వంటగదిలో సీతమ్మగారు కూరలు తరుగుతుంది. పనిమనిషి త్వరత్వరగా అంటుగిన్నే తీసికొని దొడ్లోకి పెల్లిపోయింది. యీ గోలలో యిల్లంతా గందరగోళంగా వుంది. కుటుంబ రావుగారు ఎన్నాళ్ల నుండో అనుకుంటున్నారు ఎలాగైనా ఒక ఫ్రీ కొనాలని. ఎప్పుడూ ఏదో ఒకటి ఆకస్మిక అవాంతరం వచ్చిపడటం గొడుగుకొరకు అట్టే పెట్టిన డబ్బు స్వాహా అయిపోవటం జరుగుతుండేది.

ఏది ఏమైనా ఆ నెలలో శీత మందగానే గొడుగు కొనుక్కుని... అందులో బుట్టమార్కుగొడుగు... అతను ఎన్నాళ్లనుండో మనసులో మతనం చేసుకుంటూ తలచిన బుట్ట మార్కుగొడుగు సివా! అంటూ కొనుక్కుని యింట్లో కాలుపెట్టిన కుటుంబ రావుగారిని చూస్తూ సీతమ్మ గారు నిర్వేరపోయి చూస్తుంది ఫ్రీవంక.

‘ఏమే! యీ దినం ఫ్రీ కొన్నాను. బుట్టమార్కు ఫ్రీ యిదిగో’ అంటూ సీతమ్మగారి కందించాడు, బాబును ఒక చేత్తో పట్టుకుని. గొడుగువంక ఎగాదిగా చూచారు బాబు, పాప, పసిపాప.

వాళ్ళ మారామంతా ఏమయి పోయిందోగానీ ‘నేనే ముందు చూస్తానంటే నేనే ముందు’ అని పాపా, బాబు సీతమ్మగారి చేతిలోని ఫ్రీ గుంజకోబోయారు. సీతమ్మ గారు యిద్దరికీ రాజీకుదిర్చింది.

కునికిపాట్లు పడుతూ, పుస్తకం ముందేసుకొని కూర్చున్న బాబుకు గొడుగు జ్ఞప్తికొచ్చింది. ఎలాగో ఆ తొమ్మిది అయిందనిపించి పక్కవై పరుండి గొడుగును గూర్చి ఆలోచన సాగించాడు సావకాశంగా బాబు. పాప కిదేమి పట్టక పెంటనే నిద్రించింది.

రావిత్త కృష్ణారావు

బాబు కారాత్రి ఫస్తే నిద్ర పట్టలేదు.

‘గొడుగు. బుట్టమార్కు క్రొత్త గొడుగు. అచ్చం మా మాస్టారు గారి ఫ్రీకిమల్లేనే వుంది. కాకుంటే అది కాస్తా పాతది. మధ్యాహ్నం ఒకటిన్నర గంటలకు మాస్టారు తను స్కూలుకు కలిసే వెళ్ళేవారు. మాస్టారు యిల్లుకూడ మా ఫీథే. ఎర్రని ఎండలో మాస్టారుతో నడుస్తున్నప్పుడు తన తల రోజూ మాడి పోతుందాయె. మాస్టారు ఒక్క నాడైనా ‘ఒరేయి బాబూరావు అలా ఎండలో ఎందుకు నడుస్తావ్. యిలా నా ప్రక్కకు రా ఫ్రీ క్రిందికి’ అన్నాడె ఆ పాపిష్టి నోటితో. రోజూ కాకిలా యింటికి

స్కూలుకి మాయాలాయె. కూర గాయలు తెచ్చిపెట్టాలాయె. బజారుకి.....ఎటు పొమ్మంటే అటు చచ్చినట్లు...గుడ్ల నీళ్లు గ్రుక్కుకుంటు పోవాలాయె. తను ఎంత వుబలాటపడినా ఒక్కసారయినా ఆ ఫ్రీకింద ... కనీసం...అభయం ఒక్కసారి! ముట్టుకునే యోగం పట్టదాయె!

నాన్నగారు ఫ్రీ తెచ్చారు. రేపు రెండుగంటలకు మంత్రిగా కొస్తారు హైస్కూల్ శంకుస్థాపనకు. ఎంతమందో వస్తారు కార్నల్లో, సైన్స్ వై, నడకతో.

రేపు మధ్యాహ్నం బాలభట విన్యాసం. తను కూడ కాకీ ఆఫ్ షర్ట్, కాకీ నిక్కర్, మెడలో దస్తీ రంగురంగులది కట్టుకుని స్కూలు టోగా నీ టోగా గొడుగేసుకుని ఎండలో తలమాడి వగర్చ నవనరం లేకుండా వెలితే ఎంత బాగుంటుంది. ఎలాగైనా రేపు క్రొత్త గొడుగు స్కూలుకు తీసుకెళ్లాలి. తనన్నే హితుల కందరికి చూపాలి! వాళ్లంతా తనని ట్రూప్ లీడర్ కంటే గౌరవంగా పలకరిస్తారు! బాబు మెడదులోనికి యిత్యాది ఆలోచనలు వచ్చాయి. పెంటనే...

‘అమ్మా నాన్నగారు ఫ్రీ యిస్తారా? యివ్వరు. వైగా యీ రోజే కొన్నారాయె క్రొత్తగొడుగు. తను నాన్న నెలాగూ అడగలేడు. ఎలా పోయినా యిక అమ్మ!

ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్య

కుమ్మరొకడు సంతలోన
కుండలను జాడీలను
చట్టులను మూకుడును
చుట్టు పేర్చి అమ్ముచుండె
అందులోని జాడి యొకటి
అనిన దిట్లు చట్టితోడ
“చట్టి! నిను చూడ నాకు
జాలి పుట్టుచున్నదమ్మ!
ఎన్నడైన జనులు నిన్ను
మన్ననగా చూచిచార?
ధనికు లిండ్ల నొక్కపూట
మనెడి భాగ్య మున్నె సేకు?
నిను చొకగ పేదవారు
కొని ఎంతయు కరుణలేక
మండుపొయ్యిమీద పెట్టి
మసిచేతురు నీ రూపము
ధనికులైన జనులు నన్ను
కొని ఘనముగ చూచుచుందు
విలువ గలుగు నరకు పోసి
నిలువయుంచుకొందు రెపుడు
తడవ తడవ నన్ను తుడిచి
మడిగుడ్డలు కట్టబెట్ట
మేలిముగుగు కన్నెవోలె
మనమనమని మెఱయుచుందు
చూడు చట్టి! నీ సంతటి
పొగను గలిగియున్నానో!”

జాడి యనిన మాటలు విని
చట్టి యిట్లు బదులు చెప్పి
“నిను చేసిన మట్టితోనె
నన్ను కూడ చేసినారు
మన మిరువుర మొక్కగుంట
మట్టిలోన పుట్టినాము
ఒక కుమ్మరి నిన్ను నన్ను
ఒసరించెను పొసరించెను
ఇరువుర మొక సారెమీద
తిరిగినాము పెరిగినాము
ఒక ఆవములోన కాలి
ఉన్నా మిపు డొక్కచోట
ఏ వేళకు మన మిరువుర
మేమాడు మొ ఎఱుగలేము
పగిలినంత నిన్ను నన్ను
పాటవేతు రింటనుండి
నీకు నాకు రూపమందె
ఈ కొంచెము భేదముండె
మట్టిలోన పుట్టి మరల
మట్టిలోని కేగునట్టి
మన కెందుకు లేనిపోని
ఘనత-దురభిమాన చరిత్ర!”
చట్టి యిట్లు చెప్పినంత
జాడి యంతో చింతించెను
కావున, ఓ చిన్నవాడ!
గర్వింపకు నీవు కూడ.

★ కొత్త గొడుగు ★

సీతామహాలక్ష్మీ! నాలుగుసార్లు
నోగి ఒక్కరాగం ఏవో స్థాయిలో
కూంపూ! ఊ!తో ఆరంభిస్తే

...ఆరంభిస్తే! అమ్మ గొడుగు
యిప్పిస్తుంది. నాన్న సముగుతూ
సముగుతూ ‘తీసికెళ్ళవోయ్! పెదవ

గారమూ నీవూ! దీనితోమరీ చచ్చే
రోజొచ్చింది. నిన్న కొన్నాకో
లేదో.....’ అంటాడు.

మర్నాడు మధ్యాహ్నం బాబు
పాదిక పారింది. మాస్టారు చూస్తే
ఏమనుకుంటారో నని కాస్తాముందు
గానే స్కూలువైపు పరుగుతీశాడు
కొత్తగొడుగేమకుని బాబు.

మరో పది నిమిషములకు శంకు
స్థాపన:

‘ఎంతమంది ఫోటో గ్రాఫర్లు.
ఎంతమంది రిక్టర్ వాళ్లు. ఎన్ని కాళ్లు.
ఎంతజనం! యింతమందిలో తిను
బాలభటవిన్యాసంలో వాల్గొం
టాడు. బ్యాండ్ మోగుతూం
బుంది. ఫోటో గ్రాఫర్లు కెమెరాలను
క్లిక్కు క్లిక్కు మనిపిస్తారు. ఓహో
ఎంత దర్జా! బాబు హృదయం
ఆనందాతిరేకంతో నిండిపోయింది.
.....నమయం నమిపించింది.

మంత్రిగారు దయ చేశారు.
స్కాట్ మాస్టర్ విజిల్
మోగించాడు.

బాబు లైన్లకు ఉరికి నిలబడ్డాడు
కీతిలో గొడుగు.

బుట్టమార్కు కొత్త గొడుగు.
బాబు నొక విషమనమస్య
ఎదుర్కొంది. గొడుగు నెక్కడ
పెట్టాలి! తడబడుతూ అటూయిటూ
పుగుకులు పరుగులూడుతుంది వ్యవ
హారం. స్కాట్ మాస్టారు ఆలస్య
మైతే కోపగిస్తారు? బాబుకు చిరు
చెమటలు పోయనాగినై!!

వలయాకారంలో చుట్టేసిన జన
సమూహంలోనుండి బాబుకు దగ్గ
రగా నున్న ఒక రిక్టర్ వాటా ‘యిలా
తే బాబు. నేను పట్టుకుంటాను.’
అన్నాడు. బాబు పేరెట్టి పిలవగానే
తొందరలోనున్న బాబు (అంత

తొండరలో ఎవరైనా అంతకంటే
హెచ్చు చేయలేరు లేండి!) విన్యా
సానికి ఆలస్యమవుతుందని, యిత
వరకు చీకాకు పరచిన ఆ ఛత్రీని
మంటనే యిచ్చేశాడు అతనవరో
తన నరిగినవాడే ననుకుని!

ఆ తొండరలో ఆ ఛత్రీ 'ఎవరి
క్వాలి!' అనే ఆలోచనే రాకుండా
చేసింది స్కాట్ మాస్టర్ హడల్!
బాబును.

కెమెరాలు క్లిక్ క్లిక్ మని
అంటూనే వున్నాయి.

భాలభటవిన్యాసంజరిగిపోయింది.
శంకుస్థాపన పూర్తయింది. ఉప
న్యాసంకూడ అయింది.

సభ ముగిసింది.
బాబు పరుగెత్తాడు బుట్టమార్కు
క్రొత్త గొడుగు కొరకాజన
సందోహంవైపు!

కానీ! అదెక్కడుంది??
విచారపడనంతో యిల్లు చేరాడు
బాబు!!

బాబుకు భూమ్మీద కాళ్లు
ఆనటం లేదు!!

'నాన్న నిన్ననే కొన్నాడు.
బుట్టమార్కు క్రొత్తగొడుగు. ఆ
బుట్ట ఎంత అందంగా వుందని!

శ్రీమదాంధ్ర
మహాభారతము
ఉద్యోగపర్వము
వెలి రూ. 1-0-0
ఆంధ్రగ్రంథమాల,
కుదరాను-1

ఆంధ్ర - వారపత్రిక

తన్నదే ఆకర్షించిందనలు. అది
కాక మరేదయినాకొంటు...వమో!
ఎలా వుండేదో. ఏది ఏమయినా
'నాన్న' యివ్వాలి ఎలాగ వీపు
మూసం చేస్తాడు. అదేమిఖర్మం!
ఆయనది మహాపిచ్చికోపం! వల్లే
మూసం చేస్తాడు.' బాబు గుండె
నీరయింది.

'నాన్న వచ్చే టైం అయింది.
మెల్లమెల్లగా...అడుగులో అడుగు
వేసుకుంటూ వంటగదిలో నున్న
సీతమ్మగారి వల్లోవాలి భోరుమని
వచ్చేశాడు సంగతంతా వివరించి!
జాలిగుండెగల సీతమ్మగారు బాబు
పరిస్థితి చూచి ఓదార్చింది. నరిగ్గా
అయిదుగుంటలకల్లా వచ్చే నాన్న

ఇప్పుడు మీరుమీ చర్మమును పరిమళముతో
నుండువిధమున ఆరోగ్యముగానుంచు
కొనవచ్చును -

అదిసౌందర్యమునిచ్చు
బ్రీజ్

ఎక్స్ట్రామర్ సగలిగియున్న
టాయలెట్ సబ్బు

-చర్మముపొది : -ఒడలికంపును
ప్రేములను నిర్మూలించును : తొలగించును
మౌచర్లమును : మిమ్ములను
ఆరోగ్యముగానుంచును : హాయిగానుంచును

8 అణాలుమాత్రమే
స్థానిక వన్నులు అదనము

ప్రతి కనివారమున్ను రాత్రి 8 గంటలకు రేడియో సిలోన్ హిందీ సర్కిసునందు -
ఇరాన్ మిక వారి 'హజార్ దుమయె' ప్రోగ్రామను వినుడు.

కొన్నిక కంపెని, రిమిటె: లండన్ వారి తరఫున భారతదేశంలో కమిషనరీయధిపతి

BZ. 2-50 TL

కొత్త గొడుగు

గారు ఆ వేళ పదిగంటలకుగాని యింటికిరాలేదు. యింట్లోకి వస్తూనే గొడుగు...అదే బుట్ట మార్పు క్రొత్తగొడుగు తీసికొని 'సీతా' అని పిలిచేడు. భర్తచేతిలోని గొడుగు చూసి నివ్వెరపోయింది సీత, సంగతి ఏమిటని అడగకవుంటుందా? అడిగింది. 'తాను సినిమాకు పోయా

నని సినిమాలోలు వెళుతూ ఒకని రిక్షాలో ఆ గొడుగుందనీ, సంగతిని గ్రహించిన తాను అదే రిక్షాను పోలిస్తేవస్తేకు బాడుగకు కట్టించానని స్టేషన్లో రెండు తన్నించగా గొడుగు యిచ్చివేశాడని' నిమిషంలో తేల్చేశాడు రావుగారు. మహాసాధ్వి సీతమ్మగారు సంగతంతా విని నివ్వెరపోయింది.

లిక్కు లిక్కు మంటూ ఉడయాన్నే లేచినబాబు వరండాలో చిలక్కాయ్యకు తగిలించిన బుట్ట మార్పు క్రొత్తగొడుగు చూచి సంభ్రమాశ్చర్యములతో వంటగదిలోని సీతమ్మగారి దగ్గరికిపోయాడు. ఆనాటినుండి బాబు గొడుగు... అదే క్రొత్తగొడుగు చేరెత్తలేదు

★

నాణ్యమైన సిల్క్స్ పంచెలు
మరియు అంగవస్త్రములు!

అసలైన సిల్క్స్, మెత్తని నేత

— అవి బిన్నీ వారిచే

తయారుచేయబడినవి

వీవిలో ఎండి లేక జిగురు లేదు

— ఉరికితే వచ్చగా అవవు

ఈ అసలైన సిల్క్స్ పంచెలు మరియు అంగవస్త్రముల నాణ్యత మరియు మెత్తని నేతలను వట్టుకుని చూడండి! అవి బిన్నీ వారిచే తయారుచేయబడినవి మరియు ఈ కంపెనీ పేరు మండి మీరు అశించే మేలు రకముని దొరకుతాయి.

వీవిని వివాహములలో కొనుక్కొని యివ్వండి — లేక మీరు కట్టుకొనుటకే కొనుక్కోండి. వాటి దళరంలో అంతకన్న మంచివి మీరు కొనలేరు. మీ బిన్నీ డీలరు దగ్గర వానిని వేరే చూడండి.

అంగారు రంగులో వేయబడిన అద్భుతమైన అంచులను గమనించండి. అవి వెడల్పు తక్కువగా క్రొత్త రిజైమలో ఉన్నాయి

టెంగుబూరు ఫురెవ్. కాటన్ & సిర్క్ మిర్చి కంపెనీ లిమిటెడ్

హైదరాబాద్, ఇకలంద్ అండ్ బెజుర్య

బిన్నీ అండ్ కంపెనీ (ప్రైవేటు) లిమిటెడ్

హైదరాబాద్

గుట్టం కోరిన న్యాయం

పూర్వం ఇటలీలో ఒక పట్టణాన్ని జార్జి అనే రాజు పరిపాలిస్తూండేవాడు. అతడు చాలా మంచిరాజు. తన రాజ్యంలో ప్రజలందరికీ ఎప్పుడూ న్యాయం జరగాలని, వారంతా చాలా మంచి ప్రవర్తన గలవారుగా ఉండాలని, కోరిక వాడు. తన జీవితాన్ని ఆలక్ష్య సాధనకే అంకితం చేశాడు. కాని అతను ఎంతగా ప్రయత్నించినా అన్యాయము, క్రూర్యము, దుష్ప్రవర్తన ఆ రాజ్యంలో నానాటికీ పెరుగుతున్నాయే కాని తగ్గటం లేదు. దాంతో ఆ రాజు చాలావిచారించవలసివచ్చింది.

ఒక రోజున తన రాజ్యంలోని న్యాయాధికారులందరినీ పిలిచి తన రాజ్యంలో రోజురోజుకీ పెరిగిపోతున్న అత్యాచారాన్ని గురించి చర్చించాడు. ఈ అత్యాచారాలను అరికట్టి ప్రజలకు శాశ్వతంగా న్యాయం జరిగేటందుకు ఉపాయమేదైనా చెప్పమని వారిని కోరాడు. వెంటనే ఆ న్యాయాధికారులు లెక్కలేనన్ని సలహాలు ఇచ్చారు. వాటిలో ఆచరణయోగ్యమైనది, లాభదాయకమైనది అయిన సలహా ఒక్కటి లేదు. అందుచేత అది రాజుకి శ్రమకరంగా లేవు.

అఖరుకు ఒక ముసలి అధికారి నిలబడి “రాజా! నడివీధిలో నున్న పెద్దస్తంభానికి ఒక గంట వేలాడ

గట్టి, దానికొక తాడుకట్టి, రెండవ కొన క్రిందికి వేలాడవేస్తే తప్ప కుండా మనం ప్రజలకు తేలికగా న్యాయం చెయ్యగలుగుతాము. ఎవరికైనా అన్యాయం జరిగినట్లయితే ఆ గంట వాయిస్తారు. వెంటనే న్యాయాధికారి వెళ్ళి న్యాయం చెప్పవచ్చు. ఇది చాలా తేలికగాను, తక్కువ ఖర్చుతోను శాశ్వతమైన న్యాయం చెప్పటానికి పీలయే పద్ధతి అని నాకు తోస్తోంది...” అన్నాడు. ఆ రాజుకి ఇది చాలా నచ్చింది. వెంటనే నడివీధిలోని పెద్దస్తంభానికి గంట అమర్చబడింది.

~~~~~

‘భామ’

~~~~~

రాజభటులు రాజ్యంలో నలుమూలలా తిరిగి అక్కడ కట్టిన గంటను గురించి, దాని ఉపయోగాలను గురించి ప్రజలందరికీ చెప్పారు. అప్పటినుండి తప్ప చెయ్యడానికి భయపడేవారు అక్కడి ప్రజలు. దోషుల సంఖ్య, దుర్మార్గుల సంఖ్య ఆ రోజుకీ ఆ రోజు తగ్గిపోవడం ప్రారంభమయింది. వీరందరికీ ఆ గంట అంటే భయం ఎక్కువయిపోయింది.

కొంత కాలానికి ఆ గంటకి కట్టిన తాడు తెరిపోయింది. అది గమనించిన ప్రజలు ఇక రాజుగారు

ఖజానాలో సాము ఖర్చుపెట్టి దాన్ని బాగు చేయించాలని ఎదురు చూడక దానిమీదకి క్రిందనించి ఒకదాడు తీగ ప్రాకించారు. అప్పటి నుంచి న్యాయాన్ని అపేక్షించిన వారు ఆదాడు తీగలాగితే గంట మ్రోగేది. అతి త్వరలో న్యాయం లభించేది.

ఆ పట్టణంలో జాన్ అనే భాగ్యవంతుడొకడుండేవాడు. అతను ఎంత భాగ్యవంతుడో అంత లోభి, అతని కంట లోభి, వీనాసివాడు పుట్టలేదంటే ఆశ్చర్యం లేదు. ప్రజలందరికీ అతనంటే అనన్యాయం. అయితే అతను భాగ్యవంతుడు కావటంచేత ఎవరూ అమాట అతని ముఖం మీద అనటానికి సాహసించేవారు కాదు. తన డబ్బుతో కొందరు అధికారులని కూడా వశపరుచుకున్నాడు.

అతని వద్ద ఒక గుట్టం ఉంది. అది చాలా సంవత్సరాలు అతనికి నేన చేసింది. అలాగ పని చేసి చేసి వార్షికోత్సవం వచ్చినందువల్ల ఇక ఏ పని చెయ్యలేకపోయేది. తనకు ఇక మీదట ఏవిధంగానూ ఉపయోగపడదని ఆ గుట్టాన్ని తను మేపటం అనవసరమని అనిపించింది అతనికి. అందుచేత దాన్ని విక్రయించేట వదిలేశాడు.

సాపం ఆ గుట్టం ఆకలితో బాధపడుతూ, ఆయాసంతో అడుగు

★ గుర్రంకొరిన న్యాయం ★

చెయ్యలేక రోడ్డుమీద నడుస్తోంది. ఎన్నివిధాలు తిరిగి నా ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఊర కుక్కలు దాన్ని చూసి మొరిగినా, దాన్ని కరిచినా కూడా ఏమీ చెయ్యలేకపోయేది. అలాగ తిరిగి తిరిగి చిట్టచివరకు రాజబాటవద్దకు వచ్చింది.

అక్కడ ఉన్న గంటకువ్రేలాడే ద్రాక్షతీగను చూసింది. వెంటనే దాన్ని ఉన్న పచ్చటి ఆకులన్నీ ఊడబెరుక్కుని తినటం ప్రారంభించింది. ఇది ఇలాగ లాగటంవల్ల గంట మ్రోగింది. ఎవరికి ఏ అన్యాయం జరిగిందో చూడాలని ప్రజలు, అన్యాయం జరిగినవారికి న్యాయం జరిపించాలని న్యాయాధికారి అక్కడికి వచ్చారు. ఆ గంట మ్రోగించి నది ఆ గుట్టమేనని వెంటనే తెలుసుకోగలిగారు. “ఇది లోభి జాన్ గుట్టం. దానికి ఓపిక ఉన్నంత కాలం దానిచేత ననులన్నీ చేయించుకుని ఇప్పుడు వార్ధక్యం రావటంతో ఇంట్లోంచి వెళ్లగొట్టాడు తిండి పెట్టకుండా. అందువల్ల ఇది ఈ పచ్చటి ఆకులు తినేందుకు వచ్చింది. రండి!...మనం ఇక్కడి పోదాం..” అన్నాడు ఒకడు.

కాని న్యాయాధికారి దానికి ఒప్పుకోలేదు. “ఆ గుట్టం గంట మ్రోగించింది. అంటే అది

న్యాయాన్ని అపేక్షించిందన్న మాట. కనక దానికి న్యాయం చెయ్యవలసిందే.....వెంటనే దీని యజమాని జాన్ ని పిలుచుకురండి” అన్నాడు.

తనంతటి ధనవంతుణ్ణి అలాగ పదిమందిలోకి తీసుకువచ్చి విచారించబోతున్నారంటే బాధ, కోపం కూడా వచ్చాయి జాన్ కి. “ఇదేమిటండీ!.....ఏదో తెలివితక్కువగా గుట్టం గంటకి ఉన్న కొమ్మలూగితే నన్ను ఇక్కడికి పిలిపించితే తాళే..” అన్నాడు అధికారితో వేళాకోళంగా నవ్వుతూ.

“అయ్యా! ఇది వేళాకోళం చెయ్యదగ్గవిషయం కాదు. ఆ గుట్టం మీది. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా అది మీకు సేవ చేస్తోంది. ఇప్పుడు బాగా ముసలిది కావటంవల్ల ఇక పనిచెయ్యలేని మాట నిజమే. కాని అంతమాత్రంచేత మీరు ఇంక దానికి ఏమాత్రం తిండిపెట్టకుండా ఇంట్లోంచి వెళ్లగొట్టడం చాలా అన్యాయం, క్రూరం కూడాను. చూడండి!...అది ఆకలితో ఎలాగ మాడిపోతోందో!...” అన్నాడు అధికారి.

దాంతో జాన్ కి మరింత కోపం వచ్చింది. ఇంతవరకు తన మాటకి ఎదురు చెప్పినవారు, తను చేసినది కాదన్నవారు లేరు. అలాంటిది ఇవాళ తను చేసిన పనిని కాదని వదిలుతుంటే నడివీధిలో ఆక్షేపిస్తే నష్టం చలకపోయాడు. “నినండి!... అది నా గుట్టం.....అందుచేత నా ఇష్టం వచ్చినట్టు చేసుకుంటాను... నేను దానిమీద స్వారీ చేసినా,

ఏమీ చెయ్యకుండా దీనిలో! గంటివేసినా నలే అడిగేందు కెవరికి హక్కు లేదు.....ఇవాళ ఇక్కడ ఇన్ని కబుర్లు చెపుతున్నవారిలో ఒకరేనా దానికి ఒక్క గడ్డిపరకయినా వేసిన పాపాన పోయారా!.. మరి ఊరికే కబుర్లెందుకూ?...మీ కంత జాలి ఎక్కువయినట్టయితే మీరు తీసుకువెళ్లి మేపరాదూ?..” అన్నాడు కోపంగా.

ఈ ధోరణి చూస్తే న్యాయాధికారికి అనవ్యాయా, కోపమూ కూడా వచ్చాయి. ఇక అలాంటి వాడితో నవ్వంగా మూట్లాడితే లాభంలేదని గ్రహించి “ఏయ్! జాన్.....ధనవంతుని ప్రతినిధిగా నేను నిన్ను ఆజ్ఞాపిస్తున్నాను... విను...నువ్వు ఈ గుట్టాన్ని ఇంటికి తీసుకువెళ్లి అది బ్రతికిఉన్నంత కాలం శుభ్రంగా మేపు. ఈ పని సరిగ్గా చెయ్యకపోయావా—నీకు శిక్ష తప్పదు...” అన్నాడు. ఇక చేసేదేమిలేక ఆ గుట్టాన్ని వెంట బెట్టుకుని ఇంటికి బయల్దేరాడు జాన్. ప్రజలంతా అతని చుట్టూ మూగి “లోభికి బలేశాస్తీ అయింది” అంటూ చప్పట్లుకొట్టి అరిచారు.

(అంక్ష కథ ఆధారంగా) ★

మంచి - చెడ్డా

వెల 2-0-0

బొమ్మలయ్య ప్రకృతి

నారసింహ లేహ్యము

 బంగారం చేసేది. మేహము నికృత, విస్తృత వగైరా హరించి బలము రక్తివృద్ధి కల్పించును. 20కు. డబ్బీ ౧, ౩.4-0 పోస్టేజీ ఆ 1-1-0
 పి. ఎ. పి. అండ్ కో, (అయ్యప్పేడ నవాబం) తెలంగాణ (హైదరాబాద్) — నల్లూరుజిల్లా.

హిస్టరీ సంజ్ఞానాదు సంస్థానాది
 అధ్యక్షుని పేరును బిడ్డలముద్ర

కాన్మన్	కార్మిక హక్కులు... ౧-౧-౧
కర్జు	గోరంజి హక్కులు... ౧-౧-౧
బాలక్స్	విద్యనామక హక్కులు... ౧-౧-౧

 మా ముందుల ప్రాధికారములు
 యునైటెడ్ కెస్నర్స్, బంధువుల మధ్య మధ్యమధ్య...

బొద్ధ గాథ:

కోడిపిల్ల ఆడపిల్ల

ఒకవారి ఒకవాడు క్రావ స్వీకరం ప్రయాణమై వెళ్ళాడు ఉండగా, దారిలో అచిరాకరి నది ఒడ్డున అతనికి, పావురపుగుడు కొన్ని దొరికాయి. అవి తీసుకుని, అతడు క్రావ స్వీలో ఒక స్నేహితుడి ఇంటికి వెళ్ళి వాటిని వండించుకుని తిన్నాడు. వాటిలో ఒక గుడ్డినిమాత్రం తన స్నేహితుడి కుమార్తె ఇచ్చాడు. ఆ మర్నాటినుంచి ఆ పిల్ల గుడ్డి తప్ప ఇంకేం తినని పంకం వేసుకు కూర్చో సాగింది. సరేకదా అని వాళ్ళ అమ్మ తాతలు గుడ్డుపెట్ట సాగింది.

అయితే, గుడ్డుచి మురిగిన ఆ అమ్మ యికి ఆ పిల్ల వైపోయింది. అందుకని, తాత తన, తాతగడ్డలు చెచ్చుకుని వండుకు తినడం సాగించింది.

ఆ యింటువున్న కోడికి ఇదిమాసి కడుపు మండింది. తాత తన గుడ్డను పొట్టపెట్టు కుంటున్న ఆ పిల్లమీద పగబట్టింది. 'వచ్చే జన్మలో నేను చెయ్యమై దీని పిల్లల్ని పొట్ట పెట్టుకునేట్లు వరమియ్యి దేవుడా' అని తాత ప్రార్థించేది.

కొన్నాటికి ఆ కోడి చచ్చిపోయి, పిల్ల జన్మం ఎత్తింది. అమ్మకూ ఆ కోడిగుడ్డు తిన్న అమ్మాయి కూడా చనిపోయి, కోడి అయి పుట్టింది. ఆ కోడి పెట్టిన గుడ్డన్నీ, దాని మీద పగబట్టిన పిల్ల పొట్టను పెట్టుకునేది. ఇలా కొన్నాళ్ళు జరిగేసరికి, ఆ కోడి, కడుపు చిచ్చుకొద్దీ పిల్లమీద కసికట్టింది. వచ్చే జన్మలో "ఈ పిల్లనీ, దీని పిల్లల్నీ మింగ య్యాననీ" ఒప్పుకుంది. (ప్రార్థించింది).

ఆ తరువాత జన్మలో, కోడి (మొదట్లో గుడ్డు తింటూ వచ్చిన అమ్మాయి) చిరుత పురిగా పుట్టింది. పిల్ల తేడీ అయి పుట్టింది.

ఆ తేడీ, ఒక పిల్లను కవగానే, పగబట్టిన చిరుతపురి ఆ రెంటినీ మింగి వేసింది.

ఇలా ఒక జన్మలో ఒకటి పగతీర్చు కుంటూ ఉంటే, రెండోది పగబట్టేది. ఈ విధంగా ఆ అమ్మాయి, ఆ కోడి, విరువండల జన్మలు ఎత్తివా ఆ పగ ఆగ నేరేదు.

చిట్టచివరి జన్మలో ఆ అమ్మాయి క్రావ స్వీలో ఒక పికాచం అయి పుట్టింది. ఆ కోడి, ఒక ఆడపిల్లగా పుట్టింది.

అప్పుడు, బుద్ధుడు క్రావ స్వీలోని 'శత కవం'లో ఉంటూ ధర్మబోధ చేస్తున్నాడు. ఒక తాతన ఈ ఇద్దరూ ఆయన కంట్

బడ్డారు. పిల్ల పగలి ఆయనకు వెంటనే అర్థం అయిపోయింది.

ఆయనకి దయకలిగింది. విరువండల జన్మలుగా సాగుతూ వచ్చిన ఈ పగనుంచి, వారికి విముక్తి కలిగించాలనుకున్నాడు.

అప్పుడు ఆ పికాచానికి, ఆ అమ్మాయికి ధర్మాన్ని బోధించాడు.

"అడుగు వాడు నన్ను నొప్పించాడు. నన్ను కొట్టాడు; వా సాత్తు వోయివున్నాడు నన్ను పీడించాడు అంటూ ఏఒకరూ ఎదటి వాళ్ళమీద పగపట్టకూడదు. అలా పగపట్టితే అది జన్మజన్మలకి పట్టుకుని పీడిస్తుంది."

"పగ లేకపోతే విరోధం ఉండదు. విరోధం లేకపోతే పగే పుట్టదు. అని పోతేనే విముక్తి కలుగుతుంది".

బుద్ధుడు చెప్పిన ఈ ధర్మాన్ని వినిగానే, పికాచం 'కరణతయాన్ని' పఠించింది. విరు కిలానన పోలింది. అక్కడితో దానికి ఆ పగ, దాంతోపాటు ఆ పికాచరూపం వదిలిపోయాయి.

ఆ అమ్మాయి 'కోతా కన్యూరా' అంటూ, బుద్ధుని ధర్మాన్ని అనుసరించి ముక్తి పొందింది. ★

ఆరుజువలయం (8-వ పేజీ తరువాయి)

"అనేం పనికిరాదు వాదగిర. నే నూ అరిమా పెళ్ళి చేసుకుంటా మనుకుంటున్నాం."

"దాదా. వా ఉళ్ళకం అది కాదు. ప్రేమికుల మధ్య అడుపులు చెయ్యాలనే కోరిక వాకెన్నదూ లేదు," అని అమ్మాయి కత్తం వటిస్తూ భారీయ అన్నది.

"నువ్వేమీ క్యంగ్యంగా మాట్లాడక్కరలేదు. ఈ వ్యవహారంలో ప్రేమ గీటు పనికి రావు."

భారీయ కవరుచించే కత్తితో అడు కుంటూ "ఒక వేళ నేను మీ ముతాలా! రావడానికి ఒప్పుకోకపోతే?" అని అడిగింది.

మిరీ మాక రాయ్ అనుమానం గా చూసింది.

"బ్యాంకి మూసీసిన తరవాత మాతో కలిసి భోజనం చేద్దవుగానిరా" అని మిరీ ఆహ్వానించింది.

ఎస్ట్రెలా
బేటరీస్

BRIGHT LIGHT LONG LIFE
ESTRELLA BATTERIES LTD BOMBAY

చీకటిలో ఎవరూ మార్గం దర్శి

ఎస్ట్రెలా బేటరీస్ లిమిటెడ్,
హైదరాబాద్ - మద్రాస్ - ఢిల్లీ - బాగ్ పూర్ - కలకత్తా - కాన్పూర్

అరుణ వలయం

"విందుల మీద విందులు తగులుకున్నాయే కాకివాళ్ళ!" థారియా ఈ మాట అనగానే మిలీ గ్రహించింది.

"అరె, ఆ ముసలాడు నిన్ను విందుకు పిలిచాడా? ఎంత అదృష్టం! నాడింగర బోలెడు డబ్బు మూలనవోంది. వడ్డీ వ్యాపారంలో చాలా సంపాదించాడు. అయితే ఒకటి రెండు వారాలలో నీమెడలో వజ్రాలహారం మెరుస్తూ ఉంటుందన్న మాట."

"నాకు వజ్రా లిప్తంలేదు. ముత్యాల కావాలి. సరే, మాకారాయ్! ఇవ్వాలి కామి నిన్ను కలుసుకుంటాను."

మిలీ మాకారాయ్ కౌస్తరితంపటాయింది.

"ఇదిగో ఒక మాట మీన్ (డబ్బుండీ! నేను అతిమా పెర్మి చేసుకుంటానున్నా నే, అది అతనివద్ద ఎత్తవద్దు నుమా!"

థారియా లేచి నుంచుంది. "బ్రబజాన్ గదిలో బెల్ మోగుతోంది. వెళ్ళాలి. ఉమా, ఆ విషయం ఎత్తను. అయినా నాకు కట్టుకథలంటే ఆసక్తి లేదు," అని బోటుబుక్కు తీసుకుంది.

థారియా గది బయటికి వచ్చింది. యజమాని గదికి పడిచింది. మిలీ ఆమెకు కౌస్తరితం కూడిన చూపులతో చూస్తూ నిలబడింది.

థారియా యజమానివద్దకు వెళ్ళింది. అతని కామెకు ఒక కవరిచ్చాడు, "ఈ కవరు ఎవరన్నా మనిషి చేతి కిచ్చి పంపించు" అని ఆజ్ఞాపించాడు.

థారియా కవరు మీద చిరునామా కూసింది. తరవాతి బ్రబజాన్ వంక అడ్డూమాదిరి ఆసక్తితో చూసింది. అరుణవలయం పభ్యులు ఎందరో, ఎన్ని రకాలవాళ్ళో అని ఆమెకు అశ్చర్యం కలిగింది.

(ఇంకా ఉంది)

న్యూ థి లీ లే ఖ

(5వ పేజీ తరువాయి)

అనువులో ఉంచడానికి కట్టుదిట్టాలు ఏమాత్రం ఉన్నాయి, అనవసరం ఖర్చు, అవసరమైన ఖర్చు పేరిట దుబారా ఎలా జరుగుతున్నాయి, మొత్తం మీద సంస్థ నడవటానికి అయ్యే ఖర్చు ఎంత, అంత కర్చుకొవచ్చువా - ఇత్యాది విషయాలను పరిశీలించి నివేదిక ఇచ్చే అవకాశం లేదు. ఇటువంటి నివేదిక ఉంటే తప్ప, ఆయా సంస్థలు బాగా పాగేదీ లేనదీ, బాగు చేయడానికి మరింతగా జాగ్రత్తపడవలసిందీ లేనదీ పార్లమెంటు ఆలోచించి తేల్చడానికి అవకాశం లేదు. కొన్ని కొన్ని భిన్నాభిప్రాయం

వ్యవహారాలను గురించి ఆర్థికమంత్రి ఈ మధ్య పార్లమెంటులో బయట పెట్టిన సంగతులు గమనిస్తే, ఆడిటర్ జనరల్ బయటకు వచ్చే సమాచారం ఎంత ఆసమగ్రంగా ఉన్నదీ విశేషం అవుతుంది. పూర్తిగా వాటిమీద ఆధారపడడం ఎంత అవాంఛనీయమో తెలుస్తుంది...

(ప్రభుత్వం డబ్బు ఖర్చుపై తీరు తెన్నులను వెయ్యికల్లో కనిపెట్టి చూడడమే ఆడిటర్ జనరల్ పని. పార్లమెంటు ఏసనికి ఎంత డబ్బు ఖర్చుకావాలని నిశ్చయిస్తుందో, ఆమెకు అంతా సవ్యం గా పాగేటట్లు చూడడం ఆ ఉద్యోగి నిధ్యుక్తార్థం. అంతే తప్ప, భారతదేశ ప్రభుత్వం ఏ పద్ధతిలో రూపొందాలో, రీటైర్మెంట్ ఉద్యోగులకి పెన్షన్ వసలు ఎంత ఇవ్వాలో సలహానివ్వడం ఆయన ఉద్యోగార్థం కాదు. నేతభక్తి మరి ముమ్మరంగా ఉంటే, తనజీతం ఎంత తగ్గించవచ్చునో ప్రభుత్వానికి నిశ్చేషంలా సలహా ఇచ్చి తెలియచెప్పవచ్చును. ఆయన ఇంకొకటి కూడా చెప్పవచ్చును. ఆసలు, చెప్పాలి కూడా. విదేశాలలోని భారత రాయబారి కార్యాలయాల జమాకర్చులు తనికీ చెయ్యడానికి వేసంకాలం లో ఆయన విశేషాత్రులు ఎందుకు చెప్పవచ్చు? ఢిల్లీలోని బ్రిటిష్ రాయబారి కార్యాలయం పద్దుల చూడడానికి బ్రిటిష్ ఆడిటర్ జనరల్ ఇక్కడికి తరలివస్తున్నాడా? పోతే ఇంకో సంగతికూడా ఉంది. ఈయన వేసంకాలంలో మాత్రమే యూరప్ ఆమెరికాలలోని రాయబారి కార్యాలయాల తనికీకి ఎందుకు వెళ్ళవచ్చు, ఆ తనికీ ఏదో ఆఫీసర్, ఆసియా నేషనల్ లోని కార్యాలయాలలో ఎందుకు వెళ్ళరాదు? మరోక్కముక్క.

పార్లమెంటులో ప్రధాని మాట్లాడినపుడు (ఆయన ప్రసంగాలకు డబ్బు ఖర్చుతో ప్రమేయం లేకపోయినా) ఆడిటర్ జనరల్ హాజరై మాన్వేషం ఉద్యోగార్థులలో ఒకటా? ఇప్పుడు ఉన్న ఆడిటర్ జనరల్ కు సంబంధించినంతవరకు ఒక సంగతి చెప్పవాలి. ఇంతవరకు, ఆయన ఏ ఉద్యోగం లో ను కూడా ఎవ్వరం, రెండేళ్ళకి మించి ఉండలేదు. మొత్తానికి ఈయన తరువాయి ఉద్యోగం ఏమిటో అన్నది, కౌభిమానులు కౌస్తరితం ఆంధ్రాదేశంలో మధనపడి ఎదురుమాదాల్సిన సంగతి.

ఇప్పుడు ఉన్న ఆడిటర్ జనరల్ కు సంబంధించినంతవరకు ఒక సంగతి చెప్పవాలి. ఇంతవరకు, ఆయన ఏ ఉద్యోగం లో ను కూడా ఎవ్వరం, రెండేళ్ళకి మించి ఉండలేదు. మొత్తానికి ఈయన తరువాయి ఉద్యోగం ఏమిటో అన్నది, కౌభిమానులు కౌస్తరితం ఆంధ్రాదేశంలో మధనపడి ఎదురుమాదాల్సిన సంగతి.

★
బొంబాయి సినిమా లేఖ
(36వ పేజీ తరువాయి)

వర్తచిత్రంగా నిర్మించ సంకల్పించారు. భారత చిత్రాలలో అగ్రశ్రేణికి చెందే ఈ

చిత్రంలో ఆవాడు గాల్గి, వర్తిక తాళి యర్, ముఖ్యభూమికలు నిర్వహించారు. మహాత్మా, సంక్రేకరలు కూడా అందులో ప్రముఖపాత్రలు పోషించారు. ఈవాటి అగ్రవటుడు భరత్ భూషణ్, దర్శకుడు ఎస్. కె. ఓర్కూ, కమెరామన్ ఎం. ఎల్. మల్ హాత్రా అందులో చిన్న చిన్న పేషాలు వేశారు. ఆ చిత్రానికి సంగీతం యావత్తూ కూడా (పాటలూ నేపథ్య సంగీతం సహా) ఒక్క థైరవిరాగంలోనే సమకూర్చబడింది. అందులో, కీ! కీ! ఉప్రాద్ జంజీవాన్ పాడిపాటలు, విన్నవారికి ఈవాటికి మరపుకు రావు.

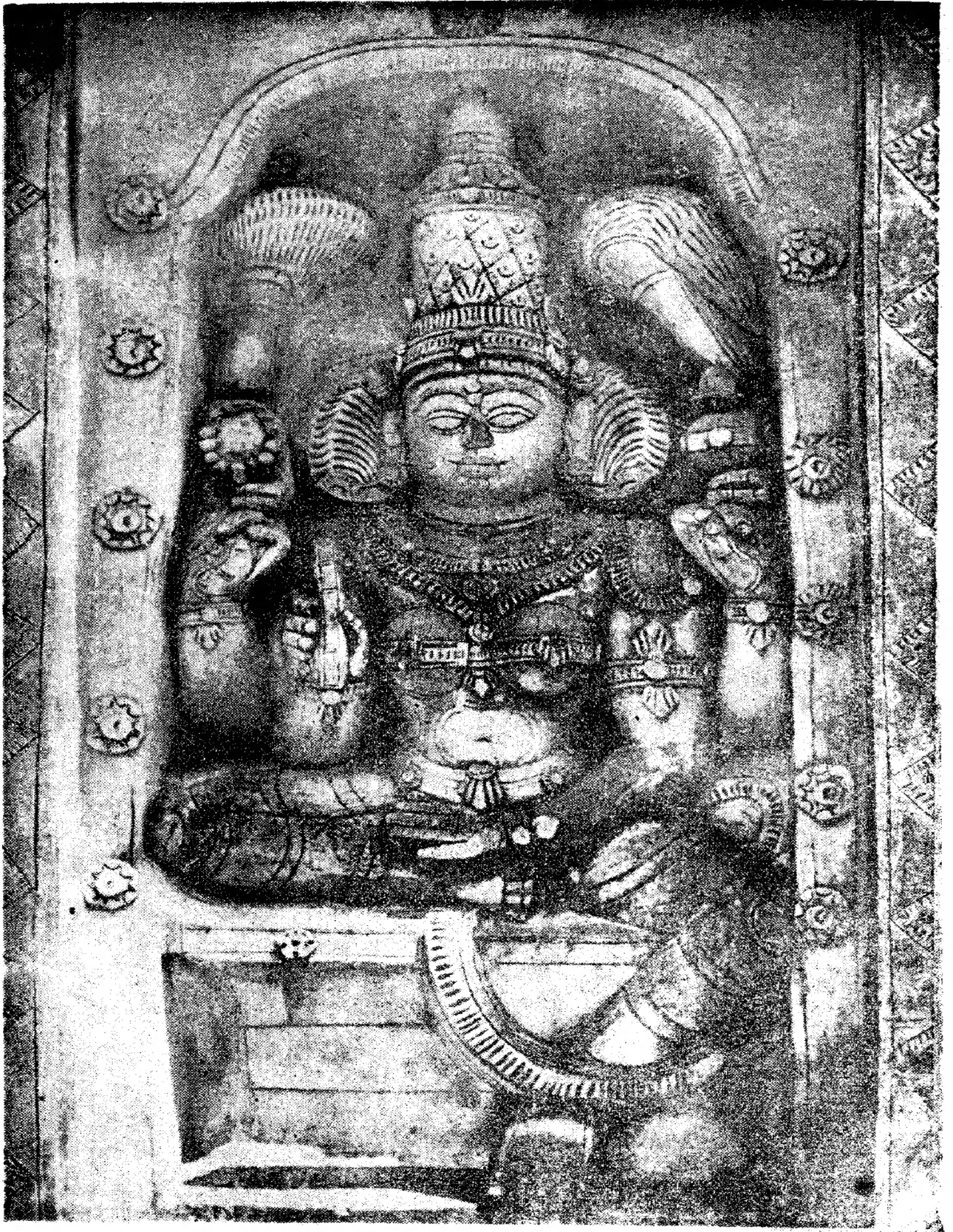
* * *
"సంగీత చిత్ర" సంస్థ నిర్మించనున్న ఒక చిత్రంలో దిలీప్ కుమార్, విసారాయ్ తొలిసారిగా కలసి నటిస్తారు. దానికి ఎ.ఆర్. కర్కార్ దర్శకుడు నావద్ సంగీతం కూర్చుతారు.

"బండి" చిత్రం నిర్మించిన "బసు చిత్ర సుందర్" వారు ఇప్పుడు రెండు చిత్రాలకు సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. ముందు "ఏక్ గావ్ కి కహానీ" అనే చిత్రం ప్రారంభించి, ఆ తరవాత, "సవేరా" అనే చిత్రం తీస్తారట. సత్యేన్ బోస్ వద్ద సహాయకుడుగా పనిచేసిన ఒక యువకుడు తొలిసారిగా, పీటీలో మొదటి చిత్రానికి దర్శకత్వం వహిస్తాడు. పల్లెటూరికి వచ్చిన ఒక బస్తీదార్ కు కథను ఇందులో చిత్రీకరిస్తారు. అభిధ్యూచార్మి, నిరూపరాయ్, వి. ఎస్. జోహార్, మాటానిస్టా, లలితాపావర్, బికిన్ గుప్త, భాను బెనర్జీ నటిస్తారు. సరిల్ చాదిరి సంగీతం సమకూర్చుతారు.

* * *
రూ వ క మ ర్ చిత్రవారి "వేటచా" మాహాన్ స్టూడియోలో మరుకుగా తయారవుతోంది. వక్రీలా, కిశోర్, ముబారక్, కృష్ణకాంత్, రాధాకిష్టన్ నటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి నరేంద్రనూరి దర్శకుడు. సంగీతం కంకర్ శ్రీకిషన్.

బి. ఆర్. చోప్రా కొత్త చిత్రం "సయా నేర్"లో దిలీప్, మధుబాల ముఖ్య పాత్రలు నిర్వహిస్తారు. డెయిసీ ఇరానీ కూడా ఇందులో ఉంటుంది. ఇందులో జానపద నృత్యాలు పుష్కలంగా ప్రవేశ పెడతారని తెలుస్తోంది.

కంచి, కైలాసనాథాలయంలో మహాలక్ష్మీప్రతిమ

ఫోటో : డి. వేణుకర్మ.

‘ఒహా! లైఫ్ బాయ్ సబ్బుతో
ఇప్పుడు స్నానం చేయుట అవుసరం’

- అది సంతృప్తి కరమైన
శుభ్రతాభావమును కలిగించును!